Haber

SON HAVADİSLER

AKŞAM POSTASI

5 KURUŞ

Telefon: 23872 Sene: 8 — Sayı: 2658 8 TEMMUZ 1939 CUMARTESİ İlân işleri: Tel. 20335

Danzigte Alman evlerine makineli tüfek yerleştiriliyor

Gönüllüler istihkâm kazmakla meşgul

Resmî Leh gazetesi «Almanyanın bir kuvvet darbesi hazırladığı muhakkaktır» diyor

Muhiddin Üstündağ ve Ekrem Sevencan Temyiz makmesei huzurunda...

Bugün Ankaradaki muhakemesinde

Eski Vali beraat etti

Yalnız Sürpagop mezarlığı meselesinden 50 lira para cezasına mahkûm oldu, bu ceza da sabıkası olmadığından tecil edildi

Ekrem Sevencan da suçlu görülmedi

Ankara, 8 (Hususî muhabirimizden, telefonla) — Muhiddin Üstündağ ve arkadaşlarının otobüs, Asrî mezarlık ve Sürpagob mezarlığı davaları hakkında temyiz dördüncü ceza dairesinin vermiş olduğu kararlar bugün kendilerine tefhim edilmiştir.

Üstündağ ve Ekrem Sevencan mahkemede hazır bulunuyorlardı. Otobüs ve asrî mezarlık davalarından dolayı iddia makamınca ileri sürülen mülâhazalar gayrivarid görüldüğünden maznunların beraetlerine, Sürpagbo mezarlığından dolayı Üstündağın ceza kanununun 230 uncu maddesine istinaden elli lira ağır para cezasına çarpılmasına ve fakat sabıkası olmadığından bu cezanın da teciline karar verilmiştir.

Adliye Vekili

Bu sabah İngiltereden şehrimize döndü

İngilterenin en eski üniversitesi olan St. Andreus üniversitesi tarafından kendisine verilen fahrî doktorluk ünvanı için yapılacak merasimde bulunmak üzere Londraya giden Adliye vekili Fethi Okyar bu sabah ekspresle şehrimize dönmüştür.

Fethi Okyar istasyonda vali Lûtfi Kırdar, müddeiumumî Hikmet Onat ve dostları tarafından karşılanmıştır.

Hitler

Leh hududunu teftiş etti

Paris, 8 — Varşovadan gelen malûmata göre Danzigte Alman askerî hazırlığı devam etmektedir.

Danzigden verilen haberlere göre, Almanyadan gelen silâh ve mühimmatın karaya çıkarıl-

(Devamı 4 üncüde)

Danzigte Alman gönüllü kıtaları bir geçit resminde ve Danzig nazi lideri Forster...

Genel Kurmay Başkanının teftişleri

Mareşal bugün Selçuka gidiyor

İzmir, 8 — Genel Kurmay Başkanı Mareşal Fevzi Çakmak yanında bulunan generallerle hava, deniz ve kara kuvvetlerimiz üzerinde yaptıkları teftişlerden çok memnun olduğunu söylemiştir.

Dün gece Mareşal şerefine ticaret odasında bir ziyafet verilmiştir. Fevzi Çakmak bugün şehrimizden ayrılarak Selçuka ve oradan da teftişlerine devam etmek üzere Muğlaya gidecektir.

Nazi diplomatları Köseivanofu kandıramadı!

Ziyaretin Almanlar hesabına müsbet netice vermediği tahmin ediliyor

Berlin, 8 — Bulgar Başvekili Köseivanof, hariciye nezaretinde yapılan bir kabul resminden sonra gece Münihe hareket etmiştir. Orada nasyonal - sosyalist teşekküllerini ziyaretten sonra Salzburga geçerek oradan da Bulgaristana dönecektir.

Bulgar başvekilinin Berlin ziyareti münasebetiyle dün akşam neşredilen resmî tebliğ, "yapılan görüşmelerde umumî vaziyetin ve iki memleketi alâkadar eden meselelerin bahis mevzuu edildiğini,, bildirmekte ve bu görüşmelerde "İki memleketin gerek kendi aralarında gerek İtalya ile olan anevî münasebetlerde tekabül eden dostluk zihniyetinin hâkim olduğunu,, ilâve eylemektedir.

Resmî tebliğ, Bulgaristanı "Av-

(Devamı 5 incide)

Bugün 16 Sayfadır

Satye binası tahkikatı

Refî Bayar dörtbin lira hakkı sükûtmu vermiş

Maznunlardan ikisinin böyle bir iddia ileri sürdükleri söyleniyor

Satye binası tahkikatı dikkate değer bir safhaya girmiştir. Yazıldığına göre mevkuflardan Millî Reassürans ikinci müdürü Malik Kevkeb ile avukat Atıf Ödül Ressü-

(Devamı 4 üncüde)

Nişantaşında bu sabahki kaza

Iskele kırılınca işçiler dördüncü kattan sokağa düştüler

Dört işçi ağır surette yaralanarak hastahaneye kaldırıldı

Bu sabah saat 8,30 da Nişantaşında Güzelbahçe sokağında tüccar İbrahim Erdinin yaptırmakta olduğu apartmanın dördüncü katında kurulan iskele üzerinde çalışan ameleler, iskelenin kırılmasile sokağa yuvarlanmışlardır. Düşme neticesinde Kiğılı Hasan muhtelif yerlerinden ezilmiş, İnebolulu

(Devamı 4 üncüde)

ÇERÇEVE

Para

Beyoğlundan geçiyorum. İstiklâl Caddesini boylu boyunca gören bir noktadayım. Vakit akşam. Işıklar yanmış. Bütün caddenin ışık demeti, kuru ve pörsük papatyalardan bir buket. Bu demetin içinde, kan yanaklı birkaç krizantem. Tayyare piyankosu bayilerinin reklâmları. Yaşadıklarını haber veren yalnız onlar. Sinema hareketsiz, meyhane ayık, gömlekçi çıplak, kuyumcu donuk, lokanta aç, eczane hasta. Yalnız piyanko bayileri iş başında. Vitrinlerinin tepesinde yuvaralklar dönüyor, oklar kıvrılıyor, dört köşeler geçit resmi yapıyor. Hele vitrinleri görülecek manzara. Hemen hepsinde, gözönüne serilmiş bir servet tesiri yapacak ayrı bir tertib. Tertibler arasında müşterek nokta, teşhir edilen banknot desteleri. Onar, beşer, birer liralık banknotlardan kalın kalın desteler. Fakat yalan. Destelerin içi kof. Üzerlerinde altın suyundan ince bir zar. Birer tek banknot. Bayiler 50-60 liralarını birkaç gece için tedavülden kaldırıp gelen geçenin aklını oynatacak bir hile hazırlamış. Muvaffak hile. Her vitrinin karşısında bir halka insan.

Hazin hazin düşündüm:

Halk ne anlaşılmaz şey!

Yüzüne karşı züğürtlüğünü haykıran, aç olduğu nesneyi, şeffaf bir duvar arkasında teşhir eden, böylece hırsını nezaketsizce suratına çarpan aşağılık bir hileye hemen teslim oluveriyor.

Oltanın ucundaki yarım solucana esir koca balık!

Necip Fazıl KISAKÜREK

Meclis yarın yaz tatiline giriyor

HATAY VİLÂYETİ TEŞKİL EDİLDİ

Dahiliye Vekilinin verdiği izahat:

Dersim mıntakasında şimdiye kadar son sistem 14593 silâh toplandı

(Yazısı 5 incide)

ANKARA HABERLERİ

Yeniden kıdem zammı alan muallimler

Ankara, 8 (Hususî) — Beyoğlu ortamekteb türkçe öğretmeni Rıfkı Melûl, Haydarpaşa lisesi felsefe öğretmeni Cemil Sena, Balıkesir lisesi tarih öğretmeni Kâmil, Müzik öğretmen okulu öğretmeni Necil Kâzım, Bursa erkek lisesi edebiyat öğretmeni Orhan Şaik birer sene kıdem zammı, Konya kız muallim mektebi resim öğretmeni Sami, Antalya lisesi matematik öğretmeni Süleyman, Aydın orta okul tabiiye öğretmeni Hürrem Fahri Güleryüz, Milâs orta okul tabiyie öğretmeni Muzaffer, Gaziosmanpaşa orta okulu matematik öğretmeni İshak, İstanbul kız lisesi fizik öğretmeni Naime, Eskişehir lisesi tarih - coğrafya öğretmeni Enver ve almanca öğretmeni Rahmi, Konya lisesi musiki öğretmeni Arif, Akşehir orta okul matematik öğretmeni Mahir, Üsküdar ikinci orta okul tarih - coğrafya öğretmeni Nedime, Haydarpaşa lisesi tabiiye öğretmeni Übeyd, İstanbul kız lisesi tabiiye öğretmeni Fahriye birer takdirname ile taltif edilmişlerdir.

İstanbul Yüksek İktsat ve Ticaret mektebi müdürlüğüne iktısat ve finans ve istatistik muallimi Nihad, Sivas sanat mektebi müdür muavinliğine Ankara sanat mektebi türkçe muallimi Nuri, Sivas sanat mektebi ağaç işleri atölyesi muallimliklerine Ankaradan Bekir ve Vasfi, demir atölyesi muallimliğine Reşad, tesviye atölyesi muallimliğine Necmi, demir atölyesi stajyerliğine Türkkuşu plânör atölyesinden Riza, idare memurluğuna Mustafa Siley, Ankara İsmetpaşa Kız enstitüsü türkçe muallimliğine Ayşe Ege tayin edilmişlerdir.

Subay terfi kanununda tadilât

Lâyihanın Encümenlerde müzakeresi bitti

Ankara, 8 (Hususî) — Ordu subayları hèyetine mahsus 863 sayılı terfi kanununun sekizinci maddesinin tadiline dair olan kanun lâyihasının encümenlerce müzakeresi bitmiştir. Lâyihanın encümenlerden geçtikten sonra aldığı son şekil şöyledir:

Madde 1 — 863 sayılı kanunun 8 inci maddesi aşağıda gösterildiği üzere tadil edilmiştir.

Subaylarla askerî memurların askerî mahkemelerce askerî ceza kanununa tevfikan mahkûm edildikleri şahsî hürriyeti tahdid eden ceza müddetleri kıdemlerinden kesilir.

Mezuniyetlerini kabule şayan mazerete müstenit olmaksızın geçirdikleri bilmuhakeme sabit olanların izinsiz geçirdikleri müddetler kıdemlerinden kesilir. Ecnebî memleketlere tahsil için hükûmetçe gönderilmiş veya kendi hesabına gitmiş olanlardan yolsuzluklarından dolayı hükûmetçe geriye çağrılanların veya avdetlerinde muvafık sicil alamıyanların tahsil için geçirdikleri müddetler, kıdemlerinden kesilir. Bunlardan hükûmetçe gönderilmiş olanların askerlik müddetlerinden tahsil müddetleri çıkarılır.

Ankarada bir cinayet

Bir kundura tamircisinin kafası parçalandı

Ankara, 7 (Hususî) — Evvelki gece sabaha karşı İtfaiye meydanında bir cinayet işlenmiş, kundura tâmircisi Kayserili Halim isminde birisi bir alacaklısı tarafından kafası parçalanarak öldürülmüştür.

Halim ölmeden evvel kendisini vuranın adını yetişen polise söylemiş, katil kaçmıştır. Aranmaktadır.

Biranın şişesi 20 kuruşa indiriliyor

Ankara, 7 (Hususî) — İnhisarlar vekilinin mecliste evelki günkü beyanatından anlaşıldığına göre bira fiatları yakında ucuzlıyacaktır. Halen şişesi 30 kuruş olan bira 20 kuruşa, hattâ 15 kuruşa indirilecektir.

Sabah Gazeteleri ne diyorlar?..

VAKİT

Asım Us, bugünkü başyazısını, vazife hayatında bir nümuneye misal göstermeye ayırmış ve bunun için de askerî kampta askerlik vazifesini yapan İnönünün oğlu Ömerle, İnönünü ele almıştır. Ömer İnönünün askerlik yaptığı kampı İsmet İnönünün teftiş ettiği malûmdur. Millî Şef buraya gittiği zaman ne oğlunu aramış, ne onunla görüşmüş, ne de onu gördüğünü hissettirecek bir harekette bulunmuştur. Buna karşılık olarak Ömer de arkadaşlarından ayrılmamış, gelen zatın muhterem babası Millî Şef İnönü olduğunu, düşünerek onun yanına koşmamış, oradaki mevcudiyetinden onu haberdar edecek hiçbir harekette bulunmamıştır.

Asım Us diyor ki:

"Millî Şef kamptaki oğlunu yanına çağırmağı, onunla bir iki kelime konuşmağı, hattâ onu kampta görmüş olmağı bile mektep arkadaşlarından ayrı tutmak gibi bir his hasıl olabilmesinden korkuyor.

İşte İsmet İnönü budur. Onun devlet ve millet vazifesini ifa etmek bakımından hassasiyeti bu kadar incedir. Onun şahsî hisleri millî vazife duygusu içinde o derecede erişmiştir. Millî Şefimiz bu hali ile millet hizmetinde vazife almış olanlar için ne güzel bir misal nümunesidir!,,

TAN

M. Zekeriya "İngiliz - Sovyet müzakereleri için bugün şunları yazmaktadır:

Sovyetlerle müzakerede ortaya atılan müşkülâtın çoğu esaslı şeyler değildi. En esaslı müşkül olarak gösterilen Baltık devletlerine garanti vermek meselesi bile ciddî ve samimî değildi. Çünkü İngiltere istemedikleri halde bir çok devletlere bir taraflı garantiler vermişti. Halbuki Baltık devletleri zaten Cihan harbindenberi İngiliz nüfuz mıntakası olmuştu. Ve İngiliz deniz, hava mümessilleri bu memleketlerde faal bir halde bulunuyorlardı. Maksat müzakerelerin uzamasını temin etmek, ve bu müddet zarfında da Almanları müzakereye ikna etmekti. Nitekim bir hafta evvel resmî bir nota ile Almanya müzakereye davet edildi. Fakat Almanyanın maksadı İngiliz ve Fransız hegemonyasını yıkmak olduğu için bu müzakerelere yanaşmadı.

O halde netice ne olacak? Sovyet-İngiliz müzakereleri ergeç müsbet bir neticeye varmıyacak mı? Bu sualin cevabını İngiliz efkârı umumiyesi verecektir.

İngiliz efkârı umumiyesi hükûmetin maksadını artık anlamıştır. Onu mütemadiyen Sovyetlerle anlaşmaya teşvik etmektedir. Hâdisatın zoru ve efkârı umumiyenin tazyiki ile Sovyetlerle müzakereye mecbur kalan Çemberlayn, Sovyetlerle ittifak akdine de mecbur kalacaktır. Belki de bu ittifaktan sonra Almanlarla anlaşmanın daha kolay olacağı neticesine varacak ve o vakit Sovyetlerle ittifak akdinde mahzur görmiyecektir. Bu da olmazsa, belki de İngilterenin efkârı umumiyesi Çemberlayni çekilmeğe mecbur edecektir.,

YENİ SABAH

Hüseyin Cahit Yalçın, dikkate şayan bir münakaşa başlıklı yazısında, Alman ve İtalyan matbuatına maske-

(Devamı 5 incide)

Reisicumhur İnönü Yugoslavyanın yeni Ankara elçisi Şumenkoviç ile İspanyanın yeni sefiri Lopez Dorikayı Çankaya köşkünde kabul etmiştir. Sefirler itimatnamelerini takdim etmişlerdir. Kabul esnasında Hariciye Genel Sekreteri Numan Menemencioğlu hazır bulunmuştur. Resimlerimizden soldakinde Yugoslavya elçisi, sağda İspanya elçisi Çankaya köşküne girerlerken görülüyorlar.

Haber Şehirden ve Memleketten

Yumurtaların kirli olmasında kabahat kimin?

Bir ihracat taciri mahkemeye verildi

Dün Sultanahmet birinci sulh ceza mahkemesinde Hamdi isminde bir ihracat taciri harice kabukları kirli yumurta göndermek suçuyla muhakeme edilmiştir. Yumurta ihracat nizamnamesine göre bu gibi yumurtalad ancak hususî bir sınıf olarak harice gönderilir.. Halbuki Hamdi bu gibi yumurtaları iyi cins namı altında ihraç etmek istemiştir

Maznun mahkemede demiştir ki:

"— Hakikaten göndermek istediğim yumurtalar kirli idi. Fakat ne yapayım, bu kabahat benim değildir. Memleketimizin yumurta müstahsillerinin follukları pis tutmaları yüzünden yumurtalarımızın hemen yüzde 75 i pistir. Yumurta çabucak bozulduğu için de ne yıkar, ne de kazırız. Bu vaziyet karşısında böylece sevketmeği muvafık görmüştüm.,,

Mahkeme, ayrıca çağırdığı ehli vukuftan vaziyeti sormuş, onlar da Hamdiyi bir noktada haklı bulmuşlar ve hakikaten yumurtalarımızın ancak yüzde yirmi beşinin temiz olduğunu, diğerlerinin kirli bulunduğunu söylemişlerdir.

Hâkim Reşid kararı bildirmek üzere muhakemeyi başka güne bırakmıştır.

Mekteplere ne kadar talebe alınacak?

Dün Maarifte bir toplantı yapıldı

Şehrimizdeki lise ve orta mekteplerı teftiş eden müfettişler bu husustaki raporlarını vekâlete göndermişlerdir.

Dün müfettişler ve lise müdürlerinin iştirakiyle Maarif Müdürlüğünde bir toplantı yapılmış ve ders senesi başında liselere yeniden ne kadar talebe alınabileceği tesbit edilmiştir.

Neticede orta mekteplere 3500 ve liselere de 1500 talebe alınabileceği anlaşılmıştır. Bu miktar az görülmektedir. Daha fazla talebe alınabilmesi için tedbirler alınacaktır.

Ankara havayolları istasyonu

Yeni inşa edilen Ankara hava istasyonu bugün Başvekil Refik Saydam ve Münakale vekili Ali Çetinkaya tarafından işletmeğe açılacaktır. Açılma merasiminden sonra Ankaradan İzmir ve Adanaya ilk yolcu tayyareleri kalkacak ve bunlara mebuslar binecektir.

Sirkeci - Küçükçekmece yolundaki

Çirkin manzaralı barakalar kaldırılacak

Vali Lûtfi Kırdar Bakırköy, Yeşilköy ve Floryada tetkikler yaptı

Vali ve Belediye Reisi Lûtfi Kırdar Topkapı, Bakırköy, Yeşilköy ve Floryada bazı tetkikler yapmıştır.

Lûtfi Kırdar bu tetkiklerinde İstanbul - Edirne asfalt yolunun başlangıç noktasındaki mezarlığın manzarasını fena bulmuş ve buranın düzeltilerek bir park haline sokulmasını kararlaştırmıştır.

Buradan Bakırköyüne geçen Lûtfi Kırdar Bakırköyünden Yeşilköye açılacak yeni yollar etrafında tetkikler yapmış ve köy halkıyla temas ederek görüşmüştür.

Tahsil şubesine uğrayan Lûtfi Kırdar, burada işlerini takip edenlere, şubeye şimdiye kadar kaç defa gelip gittiklerini ve işlerini kolayca çıkarıp çıkaramadıklarını sormuştur.

Lûtfi Kırdar, Bakırköyünden sonra Yeşilköye gitmiştir. Yeşilköyde belediye merasının haritasının yapılmasını ve yol kenarlarında boş bulunan arsaların satılarak paralariyle bir hükûmet konağı yapılmasını alâkdralara bildirmiştir.

Ayrıca Yeşilköyde bir de spor sahası yapılması kararlaşmıştır.

Buradan Floryaya giden vali, yeni yapılan gazinoyu gezmiş ve fiyat listeleri üzerinde tetkikler yapmıştır. Bu tetkikler sırasında Bakırköylüler Lûtfi Kırdardan su ile orta mektep ihtiyaçlarından bahsetmişlerdir.

Vali gelecek sene Bakırköyüne bir orta mektep yaptırmağa çalışacağını vaat etmiştir. Lûtfi Kırdar Sirkecide Yedikuleye kadar olan tren yolunda çirkin bir manzara teşkil eden barakaların da bir an evvel istimlâk edilmesi için tedbirelr alınacağını söylemiştir.

"Tırhan,, vapuru Çarşambaya geliyor

Almanyada inşa edilmiş olan 3500 tonluk Mersin tipi vapurlarından Tırhan çarşamba günü limanımıza varmış olacaktır. Vapur Almanyada yapılan tecrübelerinde 13.69 mil elde etmiştir.

Mukavele sür'ati 13 buçuk mil olan Tırhan böylelikle fazla sür'at elde etmiş olmaktadır.

Tonton amcanın tavuğu

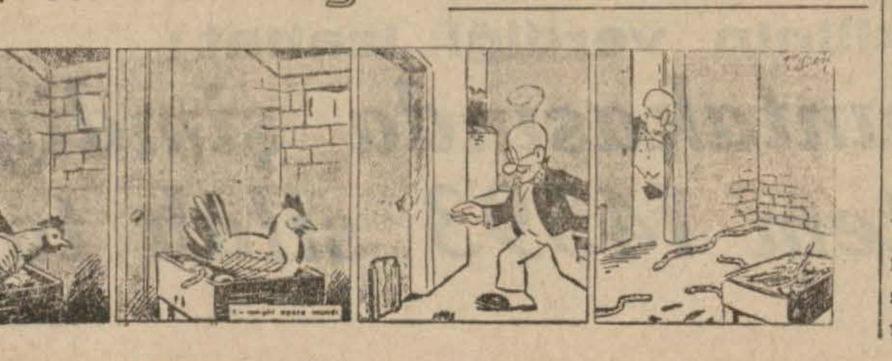

Parti idare heyeti reis vekili

İstanbulda ve Ankarada tayin edildi

Parti başkanlığının valilerden anıdığına dair olan parti genel sekreterinin tebliği dün vilâyete bildirilmiştir.

Vali Lûtfi Kırdar kendi yerine vekâlet etmek üzere parti idare heyeti âzâsından denizyolları umum müdürü İbrahim Kemal Bayborayı seçilmiştir.

Ankara Parti İdare Heyeti Reis Vekili

Ankara, 7 (Hususî) — Ankara Parti Vilâyet İdare Heyeti Reis vekilliğine Rifat Börekçi seçilmiştir. Vilâyet idare heyetinde bulunan 3 mebus idare heyeti azalıklarından istifa etmişlerdir.

Müfettişler, bugünlerde mıntakalarına hareket ederek vazifelerine başlıyacaklardır.

Tesbit edilen talimata göre, müfettişler senede en az altı ay mıntakalarında bulunacaklar ve bütün teşkilât kademelerini yine senede en az iki defa teftiş etmiş olacaklardır.

İzmir civarında

Dolu ve kasırganın tahribatı

Bazı yerlerde mahsulün hepsi mahvoldu

İzmir, 7 (A. A.) — Kemalpaşa kazasında 30 haziran cuma akşamı vukubulan dolu ve kasırganın zararlarını mahallinde tetkik eden komisyonun hazırladığı resmî rapora göre zarar nisbeti Kemalpaşa merkezinde yüzde 70, Armutlu köyünde yüzde 80, Oren köyünde yüzde 40, aşağı Kızılca köyünde yüzde 95, yukarı Kızılcada yüzde 85, Ansızcada yüzde 80, Yenmiş, Akalan ve Emeksiz köylerinde yüzde yüzdür. Bağ ve zeytinlerin gelecek senelerdeki verim kabiliyetleri de mühim miktarda azalmıştır. Zarar gören halka icab eden azamî yardımın yapılması için kaymakamlıkça tedbirler alınmaktadır.

Fatihte bir sabıkalı

İki kişiyi ağır surette yaraladı

Dün akşam Fatihte Taşçılar sokağında üç kişi arasında kanlı bir kavga olmuştur.

Fatihte Öksüzler sokağında 4 numarada oturan sabıkalı Galatalı Arab Kadri Taşçılar sokağından geçerken Hamdi ve Hüseyin isminde iki eski tanıdığı ile karşılaşmıştır. Araları bir mesele yüzünden açık bulunan bu üç kişi kavgaya tutuşmuşlardır.

Sabıkalı Arab Kadri iki kişi ile başa çıkamıyacağını anlayınca derhal bıçağa sarılmış ve Hamdiyi karnından ağır surette ve Hüseyni de kolundan hafifçe yaralamıştır. Vaziyeti tehlikeli olan Hamdi Cerrahpaşa hastanesine kaldırılmış, suçlu polis tarafından yakalanmıştır.

Haber
AKŞAM POSTASI
Sahibi ve Neşriyat Müdürü
Hasan Rasim Us
İDARE EVİ: İstanbul Ankara caddesi
Posta kutusu: İstanbul 214 Telgraf adresi: İstanbul HABER
Yazı işleri telefonu: 23872
İdare . . : 24370
İlân . . : 20335

ABONE ŞARTLARI

	Türkiye	Ecnebi
Senelik	14.00 Kr.	27.00 Kr.
6 aylık	7.50 „	14.00 „
3 aylık	4.00 „	8.00 „
1 aylık	1.50 „	3.00 „

Hayata dair:

Edebiyat dersleri

BİRKAÇ güne kadar Ankarada toplanacak olan Maarif Şûrasının, bilhassa türkçe ve edebiyat dersleri hakkında vereceği kararları alâka ile, merakla bekliyoruz. Mekteplerimizde riyaziye, fizik dersleri belki eskisinden çok iyi bir surette okutuluyor, herhalde çocuklara bizim zamanımızda, hattâ sonra da öğretilmiyen bir çok şeyler gösteriliyor. Fakat türkçe ve edebiyat dersleri için, böyle ümit verici şeyler söylemeğe imkân yok: ortamektebi, hattâ liseyi bitirmiş gençler arasında, meramlarını doğru dürüst ifade edebilenlere günden güne az tesadüf olunuyor. Edebi zevkleri teşekkül etmiyor, okuduklarını hakkile anlıyamıyorlar. Vaziyetin böyle olduğunu hergün hepimiz kendi gözlerimizle görüyoruz. Bu vaziyet vahimdir, bunun çaresini aramak, bulmak lâzımdır. Bunun, memleketin en mühim meselesi olduğunda hiç kimsenin şüphesi olamaz.

Çare bulmanın kolay olmadığını da biliyoruz. Bir çocuk, meramını doğru dürüst ifade edebilmek kabiliyetini ancak okumakla elde edebilir; bizde ise çocuklarımıza okutulacak klasik bir edebiyat yoktur. Bunu söyleyince kızıyorlar: "Fuzuli'lerin, Nefi'lerin kıymetini inkâr mı ediyorsun?„ diyorlar. Hayır, hiçbir şeyi inkâr ettiğimiz yok; fakat o şairlerin eserleri bugünün çocuklarının fikrini inkişaf ettirecek; onlara örnek olacak mahiyette değildir. Gerek şekilleri, gerek ruhları itibarile bizden çok uzaktır. Yoktan bir klâsik edebiyat var etmek de Maarif Şûrasının kudreti dahilinde değildir.

Mekteplerimizden bir zamanlar gramer dersleri kalkmıştı, bu sene tekrar konuldu. İtiraf edeyim ki bundan büyük değil, hiçbir hayır ummuyorum. Gramerin, bilhassa türkçe gramerin insana doğru konuşup doğru yazmayı öğrettiği bir vehimdir. Gramer dili zaten bilen insanlar için faydalıdır; onları, cümlelerin teşekkülü, kelimelerin mahiyeti hakkında düşünmeğe sevkeder. Fakat on üç, on dört yaşındaki çocukların *izafet, zamir, müzari* gibi şeyleri öğrenmeleri kendilerini ancak ezberciliğe götürür. Gramer, dilin felsefesidir; çocuk onu çoğu zaman anlıyamaz. Bir kere kendi tecrübemizi düşünelim: biz, mektepte sarf okuduğumuz zaman o dersi iyice kavrıyabilmiş miydik? Sonradan, çok sonradan anladık. Gerçi mektepte öğrenmeseydik sonradan da onu düşüneceğimiz, öğreneceğimiz yoktu. O halde mektepte gramer öğretmenin böyle bir faydası olduğu iddia edilebilir. Doğru. Okutulsun; fakat o dersin çocuklara doğru konuşup doğru yazmayı öğreteceği umulmasın. O, ayrı bir iştir.

Edebiyat dersleri de ezbercilikten ibaret kalıyor. Çocuklar, eserlerini okuyamadıkları birtakım şairlerin, muharrirlerin hayatlarını, onlar hakkında muallimlerinin söylediklerini öğreniyorlar. Olgunluk imtihanını muvaffakiyetle geçirmiş bir gence Bakiyi, Nedimi, sorun, size bir yığın malûmat veriyor; fakat onların üç dört gazelini bile anlıyarak okuyamıyor. Bir insan için böyle malûmata hiçbir lüzum yoktur; zevkini inkişaf ettirmek şöyle dursun, belki körletir.

Çocuklara mümkün olduğu kadar (çoğunun kabil olmadığını biliyorum) metin okutmak ve yazı yazdırmak lâzımdır. Öyle baştan savma vazifeleri değil, frenklerin *dissertation* dedikleri cinsten yazılar, yani çocukların düşünme kabiliyetini açmağa yarıyacak vazifeler. Mektep lerimizde bu cihete hemen hiç gidilmiyor ve bunun için, edebiyat dersleri asıl beklenen neticeyi vermiyor. Çocukların meramlarını ifade edemediklerini söyledim; edebiyat dersleri onlarda *meram*'ın teşekkülüne de hizmet etmiyor, onlara umumi fikirler, hâdiseler, ve mücerret mefhumlar üzerinde düşünme kabiliyeti vermiyor.

Sözüme başlarken mekteplerimizde riyaziye ve fizik derslerinin belki eskisinden daha iyi bir surette okunduğunu söylemiştim. Belki... Fakat buna da pek inanamıyorum: edebiyat dersleri ile gözleri âleme açılmamış olan çocuğun riyaziye, fizik bilgisinin kuvvetli olmasına imkân veremiyorum. Çocuk, evvelâ ana dilini öğrenip fikir yürütmek kabiliyetini elde ettikten sonra riyaziyeyi, fiziği anlıyabilir; yoksa onları da kavrıyamaz, ancak ezberler. Zaten bizde, haylı zamandanberi, mekteplerin çocuklarımıza hayatta işe yarıyacak şeyler öğretmesi isteniyor. Hayatta işe yarıyacak şeyler ne zaman olsa öğrenilir, bizim çocuklarımıza asıl ötekiler lâzımdır. Bizim en büyük ihtiyacımız, iş gören, para kazanan adama değil, düşünen adama, nazariyeciyedir.

Nurullah ATAÇ

Ada mektubu:

Büyükada bu sene çok neşesiz...

Adada oturanlar — Dolup boşalan Ada. — 20 senedirAdayı görmiyenler! — "Vatandaş yavaş ve türkçe konuş!„ — Pazar günleri Adaya gelenler. — Ankaralılar, Adaya biraz neşe getiriniz!

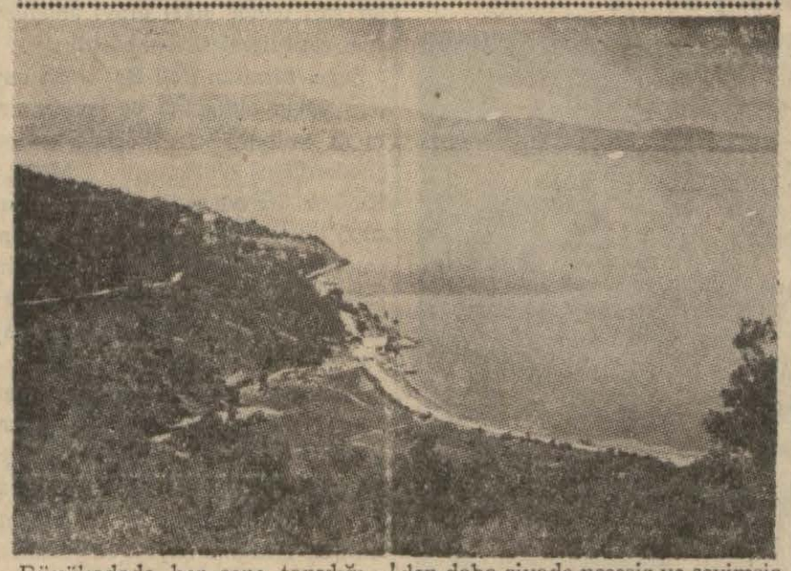

Büyükadada her sene tanıdığımız ahbaplara, dostlara, âşinalara bu sene pek tesadüf edemiyoruz. Çünkü bu mevsim diğer se yazlarına benzemiyor. Ada do.... dı, temmuzun ortasına geliyoruz hâlâ oteller ve birçok evler bom boş!.. Kime rastlasanız hemen size ilk sözü şu oluyor:

—Yahu, bu sene Ada neden kalabalık değil, neden bu kadar neşesiz?

Evet, Ada, bu sene söylenildiği kadar boş değilse de, söylenildiğinden daha ziyade neşesiz ve sevimsizdir.

Bunun sebebi nedir? Kimse bilmiyor... Çünkü her şey yerli yerinde... Gazinolar, oteller, kahveler plâjlar açık. Fakat kimse eğlenmiyor, kimse memnun değil...

Bu neşesizliğin sebepleri büsbütün meçhul değildir. Ortalığın düşündürücü vaziyeti bunun başlıca âmili olmakla beraber, Adanın bu seneki tenhalığı da buna inzimam etmektedir.

Hakikaten bu sene Ada oldukça son üç beş seneye nazran, tenhadır. Bunun sebebini havaların ıttıratsızlığına, mekteplerin geç tatil olmasına ve Meclisin kapanmamış bulunmasına atfedip duranlar oluyordu. Fakat mektepler kapandı, havalar düzeldi, ama Adanın nüfusu artmadı...

Son senelerde yazlık için Adaya gelenlerin mikdarı 7 - 8 bin kişiyi bulmaktaydı. Bu mikdar şimdi ancak beş bin kişi kadardır. On beş gün içinde bin kişi kadar daha gelmesi ümit ediliyor. Fakat geçen senenin kalabalığını bulması asla ümit edilmemektedir.

Temmuz aylarında Adanın nüfusu 15 bine yaklaşmaktaydı...

Kışın Adada kalanlar gittikçe azalmaktadır. Evvelce kışları Adada oturanların mikdarı pek fazlaydı. Fakat son senelerde hemen herkes Beyoğluna inmektedir. Kış mevsiminde Adanın başlıca sakinleri yerli Rumlardır. Burada oturan yerli Rumların ekserisi balıkçı aileleridir. Bunların çoğu senelerdenberi İstanbula inmemişlerdir. 15 - 20 senedenberi İstanbulu görmemiş Rumlara çok tesadüf edilir. Burada ki Rum aileleri rumcadan başka lisan kullanmazlar.

Fakat Rumlar burada gittikçe azalmakta ve yerlerini Musevi vatandaşlara terketmektedirler. Bilhassa yazın Adada oturanların ekseriyetini Museviler teşkil etmektedirler Birçok zengin Museviler, Adada güzel kâşaneler satın almışlardır. Kışın bile pazarlarını burada geçirirler. Daimî olarak Adada oturan Musevi hemen hemen hiç yok gibidir

Museviler arasında Adada oturmak bir asalet işareti gibi telâkki edilir. Adaya gitmeyen Museviye fakir nazarile bakılır. Az para kazanan Museviler bile her ay bir miktar para biriktirerek yazın Adaya gider. Bunun için Adada oturan Musevilerin mikdarı beş bini bulmaktadır.

Musevi vatandaşlarımızın türkçe konuşmaları gittikçe terakki etmekle beraber hâlâ umumî yerlerde farnsızca ve İspanyolca konuşanlar çoktur. Bundan iyi düşünen temiz aileler de şikâyetçidir. Hattâ bu gibi kendini bilmezlere ihtaratta bulunduklarını da görüyoruz. Bazı aileler zımbalı defterler şeklinde ufak varaklar tabettirmişlerdir: "Vatandaş türkçe ve yavaş konuş!„ Bu kâğıtları koparıp koparıp veriyorlar, ama kö dinliyenler de esksik değildir!

Adanın, yazın dolan, ve kışın boşalan şalan bu insan kalabalığının, bir de gece dolan ve gündüz boşalan tarafı vardır. Çünkü pazarları müstesna olmak üzere Ada, sabahları, safrasının mühim bir kısmını vapurlara doldurarak köprüye boşaltır. Her gün vasatî olarak Adadan 3000 kişi İstanbula iner ve akşam döner. Bu biraz yorucu seyahati yapanlar iş adamlarıdır. Esasen bunlar kendileri için değil, yalnız ailelerinin istifadeleri için Adaya gelmişlerdir. Çünkü iş adamları güneş doğarken ayrılırlar ve güneş battıktan sonra dönerler. Çalışan erkekler yalnız gidip gelirken vapur da aldıkları deniz havasile pazar gününden istifade ile iktifa ederler.

Ada pazarları çok rağbet gören sayfiyelerden biridir. Pazar günleri yalnız Büyükadaya beş bine yakın insan gelir. Bunun mühim bir kısmı akşam döner, diğerleri de pazartesi sabahı İstanbula inerler. kalanlar otellerde ve akrabalarının evlerinde gecelerler.

Bunun için pazartesi sabahları İstanbula inenlerin miktarı bir kat daha artar ve vapurlarda, otu racak değil ya, ayakta duracak yer bulunmz.

Maamafih bu seneki pazar günleri geçen senekiler gibi değildir. Geçen pazar, Ada âdeta boştu. Bunda biraz da vapur idaresinin kabahati vardır. Çünkü her sene haziran ortasında tatbik edilen yaz tarifesi bu sene ancak 6 temmuzda tatbik edilmeğe başlanmıştır. Adadan son vapur 8,30 da olduğu için halk Adaya rağbet etmemiştir.

Bu sene Adanın, hâlâ, eski kalabalığını bulmamasının bir sebebi de meclisin henüz yaz tatiline başlamamış olmasıdır. Filhakika yazın Ankaradan Adaya gelenleri miktarı epeyce bir yekûn tutar. Bu sene henüz pekaz kimse gelmiştir. Meclisin tatili ile beraber Adaya geleceklerin otelleri, evleri kısmen olsun dolduracaklarına muhakkak nazariyle bakıla bilir.

O halde, bir türlü neş'esi gelmeyen Adaya, Ankaralılardan, gelirken beraberlerinde biraz da neş'e getirmelerini temenni ederiz!.

O. Ç.

Not

Dünyayı bir defa daha tehdit ediyorlar !..

Yazan: M. DALKILIÇ

MİHVER devletleri milyonlarca askeri silâh altına aldılar. Bu ilânıharbsiz harb gibi ilânı resmisiz seferberlikti.

Bunun karşısında bütün milletler de kısmi seferberlik yaptılar.

Bugün denilebilir ki seferberliğe artık herkes kanıksamış bulunuyor.

Mihver devletleri makul ve mantıki müzakere davetlerine son dakikaya kadar yanaşmadılar. Fakat ne yaptılar?

Almanlar gerek Fransa hududunda ve gerek Leh hududundaki Zigfrid istihkâmlarına tahşidatta bulundular.

Danzigi askerle doldurdular. Lehistan, Fransa ve İngiltereye bakan hududlarında tayyare üsleri tesis ettiler.

İtalyanlar Arnavutluğa asker yığdılar. Adalara asker yığdılar. Filoları şarki Akdenizde cevelân yapıyor.

Japonlar dahi Uzak Şarkta İngilizlere tecavüz ettiler.

Bu durum nedir?

Seferberlikten bir safha ilerisi: harb vaziyeti almak.

Bu, tehdiddir.

Mihver devletleri şimdi dünyayı tehdide kalkıştılar.

Fakat, insanlığın bütün saadeti ve düzeni hiç de namuskârane olmıyan bir ölüm tehdidi karşısında olmakla beraber, bereket ki dünyanın vicdanı ve maneviyatı bundan kısa bir zaman evvelkile mukayese edilemiyecek kadar yükselmiştir.

Onun için inanıyoruz ki bütün bu tehdidler, buna cüret edenlerin hacaletiyle bitecektir ve dünya, yoluna çıkıp tabanca çekenlere bu sefer pabuç bırakmıyacaktır.

Doğru değil mi ?

Yerinde olmayan bir tasarruf !

Belediyeler, şehrin ve şehirlinin sağlığile yakından alâkadar olmak vazifesile mükelleftir; malûm... Istanbul belediyesi de, bu vazifesini müdriktir ve büyük bir titizlikle üzerinde durur. Hususî müesseseleri, imalâthaneleri, ticarethaneleri kontrol eder. Sıhhî bakımdan gördüğü mahzurların izalesine çalışır. Bu arada bilfarz abdesthanelere behemehal sifon koydurtmak için müesseseleri zorlar. Dinlemiyenleri cezaya çarpar.

Resmî müessese ve dairelerin temizlik hususunda bir nümune olmaları icap edeceği tabiidir.

Fakat, bugün bir arkadaşımızdan öğreniyoruz ki, İstanbul ticaret ve zahire borsası abdesthanelerinden, su tasarrufu endişesile sifonlar kaldırılmış, gerek orada çalışan memurlar, gerek iş sahipleri pis bir kokuya maruz bırakılmıştır.

Abdesthanelerden sifon kaldırılışı suretile yapılan tasarrufun yerinde olmadığına işaret ediyor ve alâkalı makamın dikkatini çekiyoruz.

İzmir fuarında

Kitap sergisi açılması kararlaştırıldı

İzmir, 8 (Hususi) — Maarif Vekâleti, 20 Ağustosta açılacak İzmir beynelmilel fuarında, bu yıl Ankarada büyük alâka gören kitap sergisinin tertib ve tanzimini kabul etmiştir. Bu kitablar, yeni yapılan inkılâp müzesinde teşhir olunacaktır. Maarif Vekâleti, kitap sergisini tertip ve tanzimine derleme şubesi müdürü Selim Nüzheti memur etmiştir.

Kültür parkta bu sene inşa edilen ve fuara yetiştirilen inkılâp müzesi, müzeler sitesinin en güzel binaalrındandır. İnkılâp müzesinde, Cumhuriyet maarifi tam manasile tebarüz ettirilecektir. Burada, maarifin inkişafı, terbiye ve tedris usullerindeki ilerlemeler, mektep lerdeki terakki ve farklar üzerinde ayrı ayrı durularak gösterilecektir.

Fuar sahasında faaliyet devam etmekte, geceli gündüzlü binlerce işçi çalışmaktadır.

—o—

Yeni limanlarımız

Münakale Vekâleti biranevvel işe başlayacak

Münakale Vekâleti limanlarımızın inşasına bir an evvel başlamak için müstacel kararlar vermiştir. İlk olarak İstanbul, Trabzon, İskenderun ve Karadenizde Ereğli veya Kayalıağzı limanlarından biri inşa edilecektir.

İngilterenin en büyük inşaat müessesesi olan Gip firmasının iki müdür muavini ve bir teknik müşaviri 12 ağustosta şehrimize gelecek ve doğru Ankaraya giderek Münakale Vekâletile bu hususta temaslar yapacaklardır.

—o—

Bir haftada 59 kaçakçı yakalandı

Geçen bir hafta içinde gümrük muhafaza teşkilâtı, Suriye hududunda: 57 kaçakçı, 876 kilo gümrük eşyası ile bir silâh 16 mermi, 38 altın, 71 Türk lirası ile 53 kaçakçı hayvanı, İran hududunda: 92 kilo gümrük eşyası ile 2 kaçakçı hayvanı ele geçirmiştir.

—o—

Karaburunda bir aydır zabıta vakası olmadı

İzmir, 7 (A. A.) — Hazran ayı içinde Karaburun kazası dahilinde hiçbir zabıta vakası olmadığı ve tek bir suç bile işlenmediği gelen resmî raporlardan anlaşılmıştır.

Kongreye davet

Kütahya Eski Muallimler Birliği Umum azasına:

13 - 7 - 939 çarşamba günü merkez birinci ilk okulunda saat 14 de fevkalâde umumî kongre yapılacaktır. Azanın teşriflerini rica ederiz.

Ruzname:

1 — İdare heyeti mesai raporunun okunması,

2 — Mürakabe heyeti raporunun okunması,

3 — 3512 numaralı ve 28 - 6 - 938 kabul tarihli cemiyetler kanunu ahkâmına tevfikan birliğin feshi, menkul ve gayri menkullerinin tasfiyesi.

İdare heyeti

Sinek avlar gibi

Hemen her gün gazetelerde şöyle bir haber okuyoruz:

Filân bayan veya filân çocukçağız İstanbulda filân caddede karşıdan karşıya geçmek cesaretinde bulunmuş, yıldırım gibi çıkan bir otomobilin altında kalıvermiş!..

Sanki karşıdan karşıya geçen sinekmiş de caddede görünür görünmez otomobiller bir tazı gibi:

— Hap!...

Diye zavallıları kapıveriyor!..

Fakat doğrusunu itiraf etmek lâzımgelirse biz anlamıyoruz:

Şoför mü, geçen yolcu mu, belediye memurları mı, hangisi böylece sinek avlıyo-?!...

Rasgele

Bayram etmek hakları !

BİR muhabir Toros dağının şimal cephesi eteğinde bir nahiyeden İstanbul gazetelerine bu nahiyede yapılan bir bayramı tafsilâtile bildiriyor.

Bu nahiye, Yahyalı isminde bir nahiye. Bayramın sebebi de bu nahiyede 21 cins kiraz yetişmesiymiş!..

21 cins kiraz mı?..

O halde bayram yapmakta hakları var. Zira biz bu sene burada yalnız bir türlü kiraz yedik:

Kurtları dahi mayhoş kiraz!...

Yaz hakkında noktai nazar farkı

YAZ ortasındayız. Akayda Adalar - Yalova hattının yaz tarifesi yeni başladı.

Şirketihayriyeninse yaz tarifesi daha evvel başladı

Garib değil mi: Bizde yaz bile itibarî!..

Her idarenin ayrı ayrı takvimi mi var, nedir? Maamafih yaz bile buna sinirlenmiş olacak ki Akayın yaz tarifesi başlar başlamaz hava da haziran ortsında görülmemiş bir şekilde kışlayıverdi!..

Yani:

İtibarî ya bu?

O da kış tarifesini tatbik etti!...

Mim.

Danzigte Alman evlerine makinelitüfek yerleştirildi

(Baştarafı 1 incide)

ma yeri olan Schichau dokları civarında bulunan evlere dün gece sekiz ağır makineli tüfek yerleştirilmiştir. Daha birçok ağır makineli tüfekler ile toplar da Danzig kışlalarına nakledilmiştir. Bu kışlalarda halen asker toplama yüksek konseyleri faaliyette bulunmaktadır. Bu konseylerin vazifesi, orduya alınacak gençler arasından iyilerini ve makineli tüfek ve top kullanmağa yarayacakları ayırıp seçmektir. Bu konseyler huzurunda isbatı vücut etmeğe davet edilen Danziglilerden Polonya milletine mensup olanlar, Polonyalılıklarını isbat eder etmez hemen derhal serbest bırakılmaktadır.

Gestapo gizli devlet polis ajanları, Kalthof hâdisesinden sonra Danzig makamları tarafından geri çekilmesi talep edilen Polonya gümrük başmüfettişinin evinde araştırmalarda bulunmuştur.

Vazifesini icra için tayyare meydanına giden Polonya gümrük müfettişleri, ilk defa olarak tayyare meydanına girmekten menedilmiştir.

Nihayet, Schichau doklarında çalışan Polonyalı ameleye de yol verilmiştir.

Bundan başka gazeteler, Bischofsberg'deki istihkâm işlerinin bitirilmesini müteakip, amele ekiplerinin şimdi de sahil boyunca Glettkau civarında istihkâm işlerine başladıklarını bildirmektedir.

Varşovanın noktai nazarı etrafında alınan malûmat şudur:

Polonya hükûmeti lüzumu olan bütün ihtiyat tedbirlerini almış bulunmaktadır. Buna binaen, Polonyanın bilhassa Danzig limanındaki menfaatleri haleldar olmadıkça, Polonya hükûmeti büyük bir ihtiyatla hareket edecektir. Danzigte alınan askerî tedbirler, Polonyanın Danzigdeki vaziyetini tehlikeye düşürecek mahiyet aldığı ve Varşovanın tesbit ettiği hududu aştığı takdirde Polonya hükûmeti ayni mahiyette tedbirle mukabele etmeden önce ekonomik sahada kararlar verebilecektir.

Yarı resmî "Gazeta Volska,, yazıyor:

"Königsberg kruvazörünün yakında Danzige geleceğinin Almanya hükûmeti tarafından haber verilmesinden maksat, şüphesiz efkârı umumiyeyi teskin etmektedir. Bununla beraber, Almanyanın, serbest şehir arazisinde bir kuvvet darbesi hazırladığı muhakkaktır. Binaenaleyh, vaziyetteki gerginliğin zail olmuş gibi görünmesine rağmen pek müteyakkiz bulunmak lâzımdır. Çünkü yakın bir istikbalde Alman emelleriniin Danzig ile Polonyanın deniz mahrecini hedef ittihaz edeceğine şüphe yoktur.,,

Varşovada ihtiyatî tedbirler

Varşova, 7 (A.A.) — Varşova mühendisleri, pasif müdafaa tedbirleri çerçevesine dahil olarak, harp halinde Varşovaya filtre ve borularla gelen su tesisatının yerine kaim olmak üzere kuyular kazdırmağa başlamışlardır.

Almanyadan geçmemeği tercih eden yolcular için 1 temmuzdan itibaren doğu ve batı Avrupaları arasında beynelmilel bir tren ihdas edilmiştir. Bu tren Budapeşteden Zagreb, Milâno ve Lozana gitmektedir. Lozandan Paris, Brüksel ve Londra için muntazam ekspresler mevcuttur.

Hitlerin teftişi

Berlin, 7 (A.A.) — Hitler, Berchtesgaden'deki sayfiyesine gitmiştir. Hitler, hareketinden önce Polonya hududu mıntakasında tayyare ile bir teftişte bulunmuştur.

Çemberlayn beyanatta bulunacak

Londra, 7 (A.A.) — Röyter ajansının siyasî muharriri, Çemberlayn'in Danzig hakkında bugün parlâmentoda yapacağı beyanatın bazı parlâmento usulleri icabı olarak pazartesiye bırakıldığını bildirmektedir.

"Mançester Guardian" gazetesi yazıyor:

Polonya, Danzig meselesi için bir hal çaresi veya bir anlaşma şekli bulduğu takdirde yapacağı teklif Pariste ve Londrada hüsnüniyetle karşılanacaktır.

Bununla beraber Almanyanın serbest şehri zaptetmesine mâni olmak için siyasî bir müdahaleye lüzum olub olmadığına karar vermek hakkı Polonyaya aittir.

Polonya hükûmetini şu veya bu yola sevketmek veya bir anlaşma teklif etmek hususunda Fransa ve İngiltere hükûmetleri hiçbir teşebbüste bulunmamışlardır. Polonya ile Almanya arasında harb patladığı zaman Varşova ile garb devletleri arasındaki ittifak kendiliğinden harekete geçecektir.,,

Nişantaşında bu sabahki kaza

(Baştarafı 1 incide)

Sıtkının beli ve Cafer isminde bir diğerinin kolu kırılmıştır. Tercanlı Hasan isminde dördüncü bir amele de muhtelif yerlerinden tehlikeli olarak yaralanmıştır.

Hepsi de ağır yaralı olan ameleler sıhhî imdad otomobiliyle Beyoğlu hastanesine kaldırılmışlardır. Bilhassa beli kırılan İnebolulu Sıdkı ile Kiğılı Hasanın hayatları tehlikeli vaziyette bulunmaktadır.

Vazo kazanan eşek !

İngilterede Polly adında bir eşek Kensigton panayırında birinciliği kazanmış ve kendisine bir vazo verilmiştir.

Resmimiz Pollynin, kazandığı vazodan yulaf yediğini ve sahibinin oğlu üç yaşındaki Peter Smithin vazoyu tuttuğunu gösteriyor.

BUGÜN **Lâle** de
1 — ŞAFAĞA DÖNÜŞ
DANİELLE DARRIEUX
2 — GANGSTERLER Cellâdı
Louis Haywaerd - Kay Sutton
3 — En Yeni Metro Jurnal
Bugün saat 1 ve 2,30 da tenzilâtlı matineler.
Yaz fiatları:
20 - 25 - 30 Kr.

Modern cerrahlık

Nasıl ve ne zaman başladı, nasıl ilerliyor ?

Doktor Pean damarları penselemek suretile kan durdurma usulünü anlatırken...

Cerrahinin son zamanlarda mühim surette terakki ettiğinden bahsedildiğini çok işitmişsinizdir. Fakat biliyor musunuz ki daha 60 yıl önce bu sanat şimdiki manasında hemen hiç mevcud değildi.

1850 de, zamanın cerrahlarının büyük bilgilerine ve şaşırtıcı meharetlerine, anatomi hususundaki malûmatlarına ve seri müdahalerine rağmen, ameliyatlar daima felâketli neticeler veriyordu. En basit urların veya çıbanların alınması bile ekseriya ölümle sona eriyordu. Bu cerrahların büyük bir cesaretle girişmekten çekinmedikleri bir memenin kesilmesi gibi ehemmiyetli ameliyatlara gelince, bunlar yüzde elli ile doksan arasında ölümü intaç ediyorlardı.

Düşünün ki bu ameliyatlar aynı zamanda his zerre kadar iptal edilmeden yapılıyordu ve zavallı hastalar acıların en korkuncu içinde günlerce kıvrandıktan sonra gene de umdukları şifaya kavuşamıyorlardı. Onun içindir ki altmış sene zarfında elde edilmiş olan büyük terakkilere rağmen halâ cerrahlık namına eskiden işlenmiş olan cinayetleri düşündükçe insanın dehşet duymamasına imkân yoktur.

Daha 1847 de, eter ve kloroformun hissi ibtal edici hassaları malûmdu. Halbuki 1840 da cerrah Velpeau "ameliyatlarda acının önünü almak artık takibine imkân olmıyan bir hayaldir.,, demişti.

Hastaları uyutmak usulü pek çabuk yayıldı; fakat bu suretle ameliyatlar daha az korkunç bir hale geldiyse de muvaffakiyetsizlik nisbetleri azalmadı. Büyük hastahanelerden uzakta, kendi hususî meskenlerinde meslekleri ni icra eden bazı cerrahlar gerçi bulaşıcı hastalıklardan bir dereceye kadar korunabiliyorlardı, halbuki hastahanelerde cerrahlar, ameliyat ettikleri kimselere bu hastalıkları temizlenmemiş elleri ve âletleri vasıtasiyle bizzat aşılıyorlardı.

1860 senesi, Pasteur'ün insanlık için ehemmiyeti harikulâde büyük olan keşiflerinin başlangıç tarihidir. Bu keşifler gösterdi ki, o zamana kadar havanın muzır tesirlerine hamledilen hastalıklar hakikatte mikrob denilen bir takım küçük hayvancıklar tarafından husule getirilmektedir. Bu keşfi cerrahî sahasında tatbik etmeyi ilk düşünmüş olan ingiliz cerrahı Lister oldu,. Bu cerrah, ameliyatlarında ellerini, âletlerini asid fenik mahlûlü ile yakıyor ve yaranın üzerine bu ilâcın tozundan serpiyordu. Derhal alınan neticelerdebüyük bir salâh görüldü Antiseptik metod meydana çıkmıştı. Bununla beraber bu metod pek çabuk yayılmadı. Bilhassa Fransa'da 1870 harbında yaralananlar üzerinde yapılan ameliyatlarda bu usul tatbik edilmediği için yaralılar yığınla ölüme sevkedildiler.

Fakat, 1875 den itibaren Listerin fikirleri artık yerleşti. Cildi tahriş eden antisepsi usulü yerine asepsi usulü konuldu. Yani âletler, eldivenler ve sairenin hararet vasıtasiyle takim edilmesi esası kabul edildi.

Bu suretle cerrahî bir hissi ibtal, diğeri de bulaşıcı hastalıkları önliyen asepsi ile iki büyük zafer kazanmış oldu. Cerrah Pean'ın damarları penselemek suretiyle kanın akmasına mani olma usulü bu zaferlere eklenen yeni bir muvaffakiyet oldu.

Bu yeni silâhlarla cerrahlar, yalnız o zamana kadar daima tehlikeli olan bir sürü ameliyatları büyük bir emniyetle başarmakla kalmadılar, ayni zamanda gitgide daha nazikleşen yeni ameliyatlara giriştiler. 1875 le 1900 arasında modern cerrahî meydana çıktı. Ozamana kadar imkânsız olan kemik ve mafsal ameliyatları yavaş yavaş taammüm etmeye başladı. Mide ve bağırsak cerrahisi 1880 le 1900 arasında keşfedildi.

Apandisit ameliyatı 1891 den itibaren yapılmaya başlandı. Bundan sonra göğüs ve beyin uzuvları üzerinde müdahalelerde bulunmak düşünüldü. Bu suretle 1880 ile 1910 arasında cerrahî ileri doğru büyük bir hamle yapmış oldu. O zamandanberi terakkiler daha yavaş ise de devamlıdır ve bilhassa üç nokta üzerinde toplanmaktadır. Ameliyatta tehlikenin gitgide azalması, alınan neticelerin tekâmülü, cerrahî imkânlara yeni sahalar açılması.

Ameliyat tehlikesini sıfıra değilse bile, asgarî hadde indirmek gitgide mükemmelleşen bir asepsinin hedefi oldu. Artık yalnız ameliyat âletleri ile pansuman materyellerinin değil aynı zamanda ameliyat salonu havasının da takim edilmesi mümkün olmuştur.

Şimdi, bilhassa cildi güzelleştirmek için kullanılan estesik cerrahî ile kol, bacak gibi yaralı uzuvlara, spor yapmayı bile mümkün kılacak kadar eski hallerini tamamen iade etmek yolunda büyük terakkiler elde edilmektedir.

Nihayet modern cerrahînin önünde bugün daha yeni ufuklar açılmaya başlamıştır: Mükemmel bir teknik asabî merkezlere büyük biremniyetle dokunulmasını mümkün kılmıştır. Guddeler üzerinde yapılan müdahalelerle bir ferdin umumî fizyolojik şartları değiştiriliyor, ciğer ve kalb gibi en nazik uzuvlar artık operatörlerinin işlediği sahalar arasına girmiştir.

Refi Bayara hakkı sükût mu verilmiş?

(Baştarafı 1 incide)

ransın eski umum müdürü Refi Bayarın kendilerine 4000 lira hakkı sükût verdiğini iddia etmişlerdir. Bunlar bir gün Reassürans odacılarından Abdullahın Refi Bayardan bir zarf içinde 4000 lirayı kendilerine getirdiğini söylemişlerdir.

Diğer taraftan Refi Bayar da bunun yalan olduğunu ve kendisinin tamir edilecek kotrası için 200 lira gönderdiğini bildirmiştir. Malik Kevkeb ise odacı ile gelen zarftan 4000 lira çıktığını görünce şaşırıp kaldığını ve bu paraları diğer bir zarfa koyarak avukat Ekreme gönderdiğini iddia etmektedir. Refi Bayar bu mesele için:

"Ben 200 liralık kotra tamir parası göndermiştim. Kendim hasta olduğum için bu işle Malikin meşgul olmasını rica etmiştim. Bu paranın nasıl 4000 lira olup da avukat Ekreme gittiğine hayret ediyorum.,, demiştir.

Diğer taraftan, hâdisede ismi geçen odacı Abdullah da şunları söylemektedir:

"— Refi Bayar, beni çok severdi. Kendisi umumî müdür olduktan sonra beni yanına aldırmıştı. İşinden ayrıldıktan sonra da arada sırada köşke gidip kendisini ziyarete başladım. En son olarak 23 haziran cuma günü akşamı gitmiştim. Gece döneceğim sırada bana üzeri antetli ve ikiye bükülmüş kapalı bir zarf verdi.

— Bunu yarın Malik Kevkeb beye vereceksin, dedi.

Zarfı aldım, doğruca eve geldim. Cumartesi sabahı zarfı götürüp Malip Kevkeb beye verdim. Malik bey zarfı açarken bana:

— Git, muhasebeden damgasız bir zarf getir, dedi.

Biraz sonra getirdiğim zarfa bir şeyler koydu ve kapa[illegible]dan bana verdi:

— İçinde para vardır. Bunu doğruca Avukat Ekrem beye, (hukuk müşaviri Atıfın ortağı) vereceksin.

Zarfı açık götürmek istemediğimi söyledim:

— Pekâlâ! Kapat öyle ise, dedi.

Kapattım ve çıkacağım sırada Malik bey ayağa kalktı:

— Bunu Ekrem beye verirken benim gönderdiğimi söylemiyeceksin. "Atıf bey gönderdi,, diyeceksin anladın mı?

Ben:

— Yalan söyliyemem. Mazur görünüz, dedim.

Bu sırada telefon çaldı. Malik bey birkaç dakika konuştuktan sonra:

— İşte bak, dedi, Atıf bey telefon ediyor. "Abdullah çavuşta bizim bir zarfımız vardır. Onu Ekrem beye teslim etsin,, diyor. Görüyorsun ki, korkacak bir şey yoktur. Meseleden Atıf beyin malûmatı vardır.

Daha ziyade ısrar edemedim. Malik beyin kızıp işime nihayet vermesinden korktum ve doğruca Ekrem beyin yazıhanesine gittim. Zarfı kendisine verdim.

Şunu ilâve edeyim ki, zarf Refi beyden aldığım gibi ikiye bükülmüş olmadığı gibi, oldukça kalındı da.

Ekrem bey zarfı açtığı zaman:

— A, dedi. Bunun içinde dört bin lira var.

Filvaki masanın üzerine bir çok paralar dökülmüştü. Bu sırada odaya tanımadığım bir kaç kişi girdi. Ben de çıkıp gittim. Ertesi günü beni adliyeden çağırdılar ve ifademi aldılar. Ben de bildiklerimi anlattım.,,

Refi Bayar avukat tuttu

Ankara, 7 (A.A.) — Avukat Hâmit Şevket bugün İstanbuldan buraya geldi. Kendisiyle görüştüm. Refi Bayarın vekâletini aldığını söyledi. Diğer Denizbank mazunlarının henüz vekâletlerini almadığını, haklarında lüzumu muhakeme kararı verilecek olanların belki avukatlığını da üzerine alacağını söyledi.

İngilterede kadın hava kuvvetleri kuruluyor!

İngilterede kadın hava kuvvetlerinin ilk resmî üniformasını giyen İngiliz kızı

İngilterede kadınlardan müteşekkil ve harb zamanında hava ordusunda vazife görmek üzere muntazam hava kuvvetleri teşkil İngiltere kralı tarafından tasdik olunmuş ve bu ayın birinde tebliğ ve ilân edilmiştir.

Bu kuvvetlere mensup, tayyareci kadın efradı resmî tayyareci üniforması giyeceklerdir.

İlk resmî kadın tayyareci üniformasını bayan Valerie Hodge giyerek Hayd Parkta yapılan merasime iştirak etmiştir.

Bu münasebetle bir nutuk veren İngiltere hava nazırı Sir Kingsley Vood şu sözleri söylemiştir:

"— İlim ve keşfiyat bize yardım ediyor. Diğer müthiş müdafaa kuvvetlerimizle beraber şimdi de bu kuvvetlere sahib oluyoruz. Elbette bu memlekete yapılacak her hangi bir hücum gayet tehlikeli ve bahalıya mal olacaktır. Şimdi faaliyette bulunan tayyarelerimiz ise, dünyanın her tarafındakilerin en iyileridir.

Bu yeni kadın hava kuvvetleri kadınlardan hava subayları yetiştirecektir. Bu subaylar harbde kura ile alınacak kadın tayyarecileri talim ve terbiye edeceklerdir. Kadın tayyareci kura efradı da umumî antrenman yaparak yetişecekler dir."

Slovakyadan 15000 yahudi ayrıldı

Almanyada yahudiler hakkında yeniden bazı kararlar verildi

Bratislava, 7 (A.A.) — Şimdiye kadar 15.000 Yahudi, Slovakyadan ayrılmıştır.

Yakında yeni muhacır kafileleri yola çıkacaktır. Hicret eden Yahudilerin büyük bir kısmı serbest meslek erbabıdır.

Berlin, 7 (A.A.) — Almanya hükûmeti, Yahudiler statüsü hakkında yeni bir kararname neşretmiştir. Bu kararnameye göre, Yahudiler için bundan sonra bir "Millî Cemiyet" teşkil edilecektir.

Hukukî salâhiyetlere malik olacak olan bu cemiyet, Yahudi muhaceretini kolaylaştıracak, genç Yahudilerin tahsil ve terbiyesine itina edecek ve Yahudiler arasında yardım işleriyle meşgul olacaktır.

Bütün Alman Yahudileriyle vatansız Yahudiler, bu cemiyete intisap edeceklerdir. Ecnebi tebaası olan Yahudiler de bu cemiyete girebileceklerdir. Cemiyet, Almanya dahiliye nezaretinin mürakabesi altına konmuştur.

Völkischer Beobachter gazetesi, yeni kararname sayesinde Yahudilerin ecnebi memleketlerine kolaylıkla yerleşebileceklerini ve yeni cemiyete mevcut umumî ve hususî Yahudi mekteplerini iade etmekle Almanyanın alicenabane bir harekette bulunduğunu ilâve eylemektedir.

Sabah Gazeteleri ne diyorlar?

(Baştarafı 2 incide)

siz bir çehre ile içlerini döktüklerinden dolayı müteşekkir kalmamız lâzım geldiğini söyliyerek Alman deniz anlaşmalarının ve İngilterenin yeniden konuşmaya hazır olduğu tekliflerinin totaliter matbuatta doğurduğu münakaşaların bu maksada kâfi geldiğini işaret etmekte ve önce, fransızca Tan gazetesinde gördüğü bir habere inanmak istemediği halde, ayni fikirleri bir İtalyan gazetesinde görünce hayretlere düştüğünü ifade etmektedir. Hüseyin Cahidin, hayretle gördüğü haber ve mütaleası şudur:

"Fransız gazetesinden sonra, İtalyan matbuatını gördüm. Fransız muharririn hakikati hiç değiştirmemiş olduğunu, Almanlara karşı bir suizan na kapılmadığını, Almanların hissiyatını ve düşüncelerini pek sadık bir surette ortaya koymuş olduğunu gördüm. Çünkü İtalyan matbuatı da ayni lisanı kullanıyorlar ve meseleyi ayni suretle tasvir ve teşrih ediyorlar. Corriere della Sera'nın Berlin muhabiri aynen şöyle yazıyor:

"Almanya hükûmeti, İngiltere ile Almanyanın hiçbir zaman biribirlerile harp etmemeleri arzusundan mülhem olarak, İngiltereye bir bahrî muahede teklif etmişti. Bunda İngilterenin büyük bir dünya devleti sıfatile denizler üzerindeki vazifesini tanıyor ve Alman donanmasını İngiliz donanmasının yüzde otuz beşine indiriyordu. Bu hareket İngiltere tarafından da Almanyanın Avrupa kıtasındaki kudretinin ve kudsî vazifesinin (Mission) tanınmasını istilzam ve tazammun ederdi. Almanya, sulh namına böyle bir fedakârlık yapmıştı. İngiltere, Almanyanın Avrupa kıtasındaki kudsî vazifesine ve icraatına sed çekince Almanya da İngiltereye karşı ayni tavrı takınır.„

Almanyanın Avrupadaki "Kudsî vazifesi„ nedir acaba diye sormıya hacet yok. Çekoslovakyanın ve Arnavutluğun felâketi bunu pek güzel anlatıyor. Dün onların başına gelen bu hal, İngilterenin mümanaati olmamış olsaydı demek bugün başka devletlerin, yarın da hepimizin başına gelecekti.

Bundan daha açık konuşmak kabil olamaz. Alman ve İtalyan matbuatına hiç olmazsa artık maskesiz bir çehre ile içlerini döktüklerinden dolayı müteşekkir kalalım.

CUMHURİYET

Yunus Nadi "Nevyork dünya sergisinde Türkiye„ den bahseden yazısında, sergimizin, kazandığı muvaffakiyeti ve etrafında topladığı alâkayı uzun uzadıya anlattıktan sonra şunları söylüyor:

"Devlet paviyonumuzun yanıbaşındaki Türk sitesi ise dünya milletleri arasında Türkün hayat kabiliyetini tecelli ettiren istihsal kudretinin çeşitli tecellilerine tahsis edilmiş ve millî Türk mimarisi motiflerile vücuda getirilen bu bina ile muteviyatı ve karşısındaki şadırvan - Amerikan matbuatında görülen neşriyata ve diğer vesikalara göre - hemen hemen istisnasız çok iyi telâkkilere mazhar olmuştur. Sitemizdeki Türk lokantasının bütün Nevyork sergisinin en muvaffak köşelerinden birini teşkil etmiş olması bile bizi iftihara sevkedecek bir hâdisedir. Demek ki tuttuğumuz işlerde başarı gösterebiliyoruz: Nevyorkun dünya sergisi gibi bir yerde bile.

Yukariki satırlar Nevyork sergisine iştirakimizin tafsilâtını vermek iddiasında değildir. Ona böyle bir değil, on makale yetmez. Devlet paviyonumuzdaki muvaffak tertibattan başka sitemizde memleketimiz mahsulât ve mamulâtının teşhiri ve teş hir şekillerile bunların etraftan topladığı telâkki tarzları hakikaten büyük ve geniştir. Sergi'n tertibine memleketimizde muhtelif vekâlet ve müesseselerden başka aklı eren ve güç veren vatandaşların hakikaten takdirle karşılanacak gayretleri iştirak etmiştir. Sergiye iştirakimizi takdirle karşılarken onu muvaffak kılan bütün bu millî faaliyetlere teşekkür etmeği vazife biliriz.„

Nazi diplomatlar

(Baştarafı 1 incide)

rupanın cenubunda bir nizamn unsuru„ olarak tavsif etmekte ve iki memleket arasındaki münasebetleri inkişaf ettirmek niyetini, de izhar eylemektedir.

Resmî Alman mahfillerinin beyanatına göre, Alman - Bulgar görüşmeleri esnasında bilhassa ekonomik meseleler bahis mevzuu edilmiştir. Bu meseleler üzerinde bilâhare müsbet anlaşmalar yapılacaktır.

Görüşmelerde her halde bütün dünya meseleleri gözden geçirilmiş ve bittabi Bulgaristannın siyasî arzuları da bahis mevzuu edilmiştir.

Fakat yalnız sathî müşahedelere varılmıştır ki bu da, Köseiva - nofun ziyaretinin derhal kendisini gösterecek mühim ve müsbet neticeler varmadan bittiğini gösterir gibidir .

Suriyede Cumhur Reisi istifa etti

Şam, 7 (A. A.) — Havas muhabiri bildiriyor:

Suriye reisicumhuru Haşim bey Atassi istifa etmiştir. Reisicumhurun bu kararını bildiren mektub yarın sabah saat 9 da mebusan meclisine tevdi olunacaktır.

—0—

Isviçrede yakalanan iki Alman casusu

Bâle; 7 (A. A.) — Polis dairesinin siyasî şubesinden tebliğ edilen bir notta gizli Alman polisine mensup bir memurun geçenlerde Bâlede tevkif edildiği bildirilmektedir. Biri İsviçre, diğeri Fransız olmak üzere iki pasaportu bulunan bu memur bir müddet evvel Alman askerî istihbarat servisi hesabına çalışmış ve müteakiben "Gestapo" kendisine Almanyada tevkif edilen Bâleli bir memurun isticvabı vazifesini vermiştir.

Bu tevkifle alâkadar olarak, yakalanan şahıstan rapor alması icab eden bir "Gestapo" memuru da bir kaç gün evvel siyasî şubenin bir detektifi tarafından tevkif edilmiştir.

Maksadlarına muvaffak olamamış olan bu iki şahıs hakkında casusluk madesinden takibata başlanmıştır.

TELGRAF • TELEFON • RADYO

Meclis yarın yaz tatiline giriyor

HATAY VİLÂYETİ TEŞKİL EDİLDİ

Dahiliye Vekilinin verdiği izahat:

Dersim mıntakasında şimdiye kadar son sistem 14593 silâh toplandı

Ankara, 8 (Hususî) — Altıncı Büyük Millet Meclisi bugünkü içtimadan sonra yaz tatili yapacaktır.

Bugünkü ruznamede en mühim mesele müstakil grup namına reis vekili Ali Rana Tarhanın hükûmetten sorduğu sualler ve bunlara verilecek cevaplardır. Rana Tarhan haricî ticaretimizde tatbik edilmekte olan usullerin tadili için ne düşünldüğünü ve hayat pahalılığı hakkındaki tetkiklerin ne zaman tatbikine geçileceğini sormuştu. Bilhassa İngiltere ile hükûmetimiz arasındaki anlaşmadan ve Hatayın ilhakından sonra Almanya ile aramızda hâdis olan siyasî vaziyetin ihracatımız üzerine tesir yaptığı hakkındaki şayiaları, Ticaret Vekilimizin vereceği cevap tavzih edecektir.

Klering ve genel ithalât rejimleri hakkında da yeni tedbirler düşünülüp düşünülmediği anlaşılacaktır. Refik Saydam hükûmetinin hayat pahalılığı ile mücadele hakkındaki programında yeralmış olan mühim işlere tatbik safhasının nelerden ibaret bulunduğu da bilhassa merakla beklenilmektedir.

Gene Ali Rana Tarhanın beynelmilel münasebat ve memleketimizin haricî politikası hakkındaki şifahî sual takririne de Haricîye Vekilimiz izahat verecektir.

Saraçoğlunun beyanatında dış politikamızın çok şümullü bir bilânçosunu yapacağı ve bu münasebetle de devam etmekte olan bazı müzakerelere temas etmesi muhteemldir. Bugün başvekilin Meclisten itimat istemesi de muhtemeldir.

Meclis yaz tatilinden sonra her sene İkinciteşrin birinde açılırdı. Bu sene Meclis 11 Eylûl Pazartesi günü saat onda toplanma kararı verecektir. Tatil esnasında mebuslar intihap dairelerini dolaşacaklardır.

Dünkü celsede

Ankara, 7 (A.A.) — B. M. Meclisi bugün Refet Canıtezin başkanlığında toplanarak ruznamesinde bulunan muhtelif kanunları ve bu arada devlet deniz yolları ihtiyacı için muhtelif tipte gemiler inşa ettirlmesi ve sair vesait, techizat, malzeme, alât ve edevatı siparişi için 12 milyon 600 bin liraya kadar gelecek yıllara geçiçi taahhütlerde bulunması hususunda Münakalât Vekâletine mezuniyet veren kanun lâhiyasile nüfus deneme yazım kanun lâyihasını Türk Ceza Kanununun 494 üncü maddesinin değiştirilmesi, tapu ve kadastro umum müdürlüğünün adliye ve kâletine raptı, köylerde açılan eğitim kurslarının ve köy öğretmen okullarının idaresi hakkında kanun lâyihalarını müzakere ve kabul etmiştir.

B. M. Meclisi bugün kabul ettiği diğer kanunlarla da Tunceli vilâyetinin idaresi hakkındaki kanun hükmünün 31 Birincikânun 1942 tarihine kadar uzatılmasma, Sümer Bank sermayesi .ne 19 milyon 500 bin lâvesine, belediyelerce yapılacak istimlâk hakkmdaki kanunun bazı hüküm lerinin değiştirilmesi ve yeniden bazı hükümler ilâvesine ait kanunları alkışlar arasında tasvip eylemiştir.

Dünkü celsede Hataya dair kanun lâyihaları da kabul edilmiş, bu münasebetle Hatayın eski Devlet Reisi Antalya mebusu Tayfur Sökmen bir hitabe söylemiş, sözlerini şöyle bitirmiştir:

Aziz arkadaşlar, bu yüce Meclisin bu mukddes dava uğrunda her zaman ve her vesile ile göstermiş olduğu hassasiyet ve yüksek alâka karşısında Hatayların sonsuz şükranlarını tekrar arzederim.

Sözelrime nihayet verirken bu millî davanın yapıcısı Ebedî Şef Büyük Atatürkün manevî huzurunda eğilirken bu mukaddes davayı tahakkuk ettiren Millî Şef İnönüne lâyezal şükran ve tazimlerimi arzederim.

Yine bu aziz davayı yılmaz bir azim ile takip eden Refik Saydam kabinesine ve yılmaz çelik Türk ordusuna da saygı ve minnettarlıklarımı arzederim. Yaşasın ve varolsun Türk milleti, Hatay mübarek olsun. (Şiddetli ve sürekli alkışlar).

Dahiliye Vekilinin verdiği izahat

Meclisin gene dünkü toplantısında, Tunceli vilâyetinin idaresi hakkındaki kanun hükmünün 31 ilkkânun 1942 yılma kadar uzatılmasına dair kanun lâyihasmm müzakeresi münasebetile dahiliye vekili Faik Öztrak esaslı izahat vermiştir. Dahiliye Vekili Tunceli ve Dersim vakalarını hatırlatarak ezcümle şunları söylemiştir:

"— 1936 senesinde yüksek Meclisce kabul buyrulan 2884 numaralı kanunun büyük bir dikkat ve basiretle tatbikine girişildi ve bunun derhal tesiri görülmeğe başladı. Dersimin dahilî manzarasında büyük bir salâh görüldü. Her sene civar vilâyetlere yapılmakta olan tecavüzler durdu ve Dersimin dahilî asayişine de hayli salâh hasıl oldu. Dördüncü umumî müfettişliğin bu isabetli icraatı Tunceli halkını huzura kavuşturdu. Hükûmete itimada sevketti. Kısa bir zamanda hükûmete 788 silâh teslim ettiler. Mücrimlerin çoğu hükûmete teslim oldular. Hükûmet otoritesi, Tuncelinin her tarafında yerleşmek ve devletin kanun ve nizamları her tarafta hâkim olmak için muhtelif yerlerde nahiye ve karakollar tesisine girişildi ve bunlar biribirine telefonla, köprülerle bağlanmağa başlandı. (alkışlar).

Ancak, hükûmetin bu ciddî ve esaslı tedbirleri ağalara ve seyitlere tagallüp ve tahakküm devrinin, çalışmadan halk sırtından geçinmenin halka efendi olup onu esir gibi kullanmanın sona ermekte olduğunu anlattığı için bu zümre bir tecrübeye daha girmek istedi ve orman kanununun tatbikini halkı ifsaat için vesile ittihaz etti. Filhakika bu ifsatkâr propaganda muvaffak oldu. 1937 senesinin martı içinde şarkî Dersim mıntakasında Yusufan ve Deneman aşiretleri nahiyeler arasındaki köprüleri ve telefon hatlarını tahrip ederek fiilî harekete başladılar. Bunlara Haydaran aşireti ile Seyit Rizanın aşireti olan yukarı Abbasuşağı aşireti de katıldı.

31-12-937 tarihinde Kalan mıntakasında Mansuruşağı köyünde jandarmalarımıza ve Dizdaş köyündeki jandarma karakolumuza tecavüzler vaki oldu. Bunun üzerine üçüncü ordu kıtaatının da iştirakile 1938 senesinde katî bir tedip hareketine geçildi. Bu hareketin sonunda Koç ve Kalan mıntakaları yasak bölge ilân edildi ve sakinleri garbe nakledildi.

Bunların içinden isyanda temerrüd edenler sarp dağların arasında ve mağaralarda barınarak mukavemette ısrar ettiler. Hükûmet de tedbirlerinde devam etti. Yolları, hükûmet konaklarını, mektepleri, karakolları, kışlaları muntazam bir plân ve programla ikmal yolunu takib etti.

Bu seneye kadar hal bu suretle devam ederek nihayet Koç mıntakasında kalanların bir kısmı tenkil edilmiş ve bir kısmı da son zamanlarda hükûmete teslim olmuşlardır. Bugün Dersimde Koç mıntakası haydudlardan tamamen temizlenmiş bir hale gelmiştir. (Bravo sesleri, alkışlar.)

Kalan Yasak mıntakasına gelince; Yusufan, Deneman, Haydaran, Körabbas, Keçel, ve yukarı Abbas âşiretleri orada barınanlar da artık Hükûmetin tazyikine mukavemetten ümidlerini kesmiş bir haldedirler peyderpey teslim oluyorlar. Yakın bir zamanda o bölgenin de tamamen temizlenmiş olacağından eminiz.

Dersim mıntakasından şimdiye kadar toplanan silâhların adedi 14.593dür. Bu silâhların hepsi son sistemdir."

Dahiliye vekili bundan sonra, Tuncelindeki umran hareketine dair izahat vermiş, sözlerini şöyle bitirmiştir:

"— Düne kadar hükûmet otoritesinin ve nizam kuvvetlerinin nüfuz edemediği bir mıntaka bugün küçük bir parçası müstesna olmak üzere emniyet ve huzura kavuşmuş, seyyidlerin ve ağaların zebunu ve esiri olmaktan kurtularak meşru ve adil bir hükûmet idaresinin nimetlerinden istifade eder bir hale gelmiştir. Kalan o küçük parçanın da ayni nimete yakında kavuşacağından eminim.

Düne kadar bir isyan mıntakasından başka bir şey olmiyan bu bölgede tahakkuk ettirildiğini biraz evvel arzettiğim eserler hiç de istihfaf edilecek kıymette değildir. Sunduğumuz kanun lâyihasını kabul suretiyle büyük eserinizin ikmali fırsatını hükûmete vermenizi rica ediyorum."

Küçük Haberler

İÇERDE:

* Ayın otuzunda limanımıza 300 kadar seyyah gelecektir .

* Üniversite imtihanlarının neticeleri alâkadarlara bildirilmeğe başlanmıştır. Randıman nisbeti yüzde 40-45 dir.

* Pendikte açılan hazırlık kampı dün kapanmıştır. Pazartesi günü talebe kamplarının açılmasına başlanmıştır.

* Mıntaka ticaret müdürlüğüne yeni teşkilâtı dolayısile dördüncü vakıf hanındaki daire dar gelmektedir. Yeni bir müstakil bina tutulacaktır.

* Taksim kışlasının enkazına kıymet koymak üzere mühendis Faik, azadan Mehmet Ali, ve Neşetten mürekkep bir takdiri kıymet komisyonu çalışmağa başlamıştır. Takdir edilecek kıymet belediye tarafından hazineye ödenecektir.

* Ağır ceza mahkemesinde bir işten dolayı muhakeme edilen Fatih noteri Şükrü beraat etmiş ve işine tekrar başlamıştır.

* Toma Nikolof adlı biri komünistlik tahrikâtı yaptığı zannile adliyeye verilmiş ve ağır cezada muhakeme edilmeğe başlanmıştır.

* Elektrik saatinden gizlice cereyan çalmaktan suçlu olan Bahçekapıda biri üç ay hapse mahkûm edilmiştir.

* İstanbul asliye dördüncü ceza mahkemesi reisliğine tayin edilen Bursa ceza hâkimi Burhaneddin Ögen dün vazifesine başlamıştır.

* Yüksek mühendis diplomasını haiz olanlara Nafia vekâleti tarafından yeni diplomalar gönderilmiştir. Bu diplomaları belediye dağıtmaktadır.

* Vali ve belediye reisi Lûtfi Kırdar bütün nahiye müdürlerini dün şehir meclisi salonunda toplamış ve kendilerine şehir işleri hakkında direktifler vermiştir.

* Belediye İktisat müdürlüğü depo ve ardiyeleri teftiş ettirmektedir. Sıhhi olmıyanlar kapatılacaktır.

DIŞARDA:

* İngiltereden yapılacak istikraz hakkındaki müzakerelere memur Leh heyetinin reisi albay Adam Koc yeni talimat almış ve müzakerelere devam etmek üzere Varşovadan Londraya hareket etmiştir.

* Japon kontrolü altında çalışan Tiençin Çin ticaret odası, İngiltere ile her türlü ticarî münasebetleri kesmeğe ve İngiliz mallarına boykot etmeğe karar vermiştir.

* Nevyorkta yevmiyeleri arttırılmadan iş saatleri arttırılan 20.000 yol ve nafia amelesi, grev ilân etmiştir.

* Baltık memleketleri arasında bir Alman işbirliği cemiyeti teşkil etmek maksadile bir Alman iktisadî heyeti Kaunas, Riga ve Tallinin alâkadar makamlarile görüşmeler yapmaktadır.

* Sofyada Bulgar "Yunak„ teşekkülü tarafından tertip edilen büyük tezahürata iştirak etmek üzere Yugoslav "Sokol„ları dün akşam Sofyaya hareket etmişlerdir.

* Alman - İsviçre tediyatına ait takas anlaşmasını bir sene daha uzatan bir itilâf imzalanmıştır. Yeni itilâf ile İsviçreye yapılan tediyatın kifayetsizliği ve Alman idhalâtının azalması neticesinde klering hesabatında gittikçe artan açığın azaltılması istihdaf edilmektedir .

Dün ve yarın tercüme külliyatı

7 nci seriden

61-67.7 kitap

61	Vikontun ölümü	30
62	Leneit II.	1.
63	Liza	1.
64	Evlilik	20
65	Gizli Pamuk harbi	50
66	Bizans tarihi	1.
67	Senyolbeos Avrupa	60

Sinema

Marlen Ditrih, rejisörü ile beraber at yarışlarını seyrediyor

Sonya Heni Parislileri şaşırttı: Çünkü o artık eski kırmızı yanaklı, geniş kalçalı, sağlam bacaklı Amerikan tipi kız değildir; bilâkis inceliğiyle bir Parisliyi andırıyor.

Marlen, köpeğile beraber

Holivut bu yaz Parise taşındı!

Marlen Ditrih'in Fransada çevireceği film "Anversin şımarık çocuğu„ adını taşıyor

Bu yaz Holivudun birinci sınıf yıldızlarmdan birçoğu Parise ta - şındı. Hiçbir yaz bu kadar çok yıldız Pariste toplanmamıştır. Marlen Ditrih, Mirna Loy, Sonya Heni, Ke ri Kran.

Fransız mecmualarından birisi bu dört yıldızın Parisi ziyaretleri münasebetile dikkate diğer bir röportaj yaptı. Bu yazıyı hulâsa ediyoruz:

"Doğrusunu söylemek lâzımsa Marlen Amerikalı olduğu kadar Fransızdır da. Zaten Amerika tabiiyetine yeni geçti. Ve Amerikan vatandaşı sıfatiyle ilk ayrılışı pek de tatlı olmadı. Eşyasının ve mücevherlerinin kazanç vergisinden olan borcuna mahsub edilmek üzere müsadere edildiğini gazetelerde okuduk. Binaenaleyh yıldızı Pariste merak ve tecessüsle bekliyenler çok tu. Fakat onu trenden inerken görenler artistin eski ihtişamını muhafaza ettiğini anlıyarak müsterih oldular. Bileklerinde ve boynunda güzel mücevherler vardı. Elinde iki metre uzunluğunda gümüş bir zincire bağlı on bin dolar kıymetinde bir köpek var. Biraz ilerde on beş hamal yıldızın sandıklarını ve bavullarını taşıyorlar. Demek oluyor ki 178.000 dolarlık kazanç borcuna karşılık vermek yıldızı tahmin edildiği gibi fakirleştirmemiştir. Kendisi de Amerikan hükûmetine teminat olmak üzere 50.000 dolar kıymetinde bir zümrüd yüzük bıraktığını söylüyor.

Marlen bu sefer Fransaya bir film çevirmek üzere geliyor. Bu şayia bir senedenberi dillerde dolaşıyordu. Fakat artık tahakkuk etmiştir, senaryo hazırlandı. Muharrir senaryoya şu ismi verdi: "Anversin şımarık çocuğu„. Fakat Marlen bu ismi beğenmiyor:

— Fransada ilk çevirdiğim filme bir Belçika şehrinin isminin verilmesine razı olamam, doğrusu, diyor.

İsmi ne olursa olsun bu film Fransız stüdyolarında Jozef fon Sternbergin nezareti altında çevrilecek. Filmin çevrilmesine başlanılacağı güne kadar yıldız kocası ve "Garb cephesinde yeni bir şey yok„ eseri müellifinin kardeşi Ernest - Mari Römark ile beraber Paris eğlenceleri içinde vakit geçirecektir.

Mirna Loy'un Pariste kaldığı günlere ait bir resim

Sonya Heni sporcudur !

Sonya Heni arasıra Parise uğrar. Her gelişinde mensub olduğu film kumpanyası onun şerefine bir kokteyl parti verir. Geçen sene Sonyayı bu eğlentide görenler, onu, kırmızı yanaklı, geniş kalçalı, merasimden hoşlanmıyan Amerikan tipinde sıhhatli bir kız olarak tanımışlardır.

Bu sene Sonyayı çok değişmiş buluyoruz. Zayıflamış, inceleşmiş, şıklaşmış, Amerikalıdan ziyade Parisliyi andırıyor. Geçen sene hiç fransızca bilmiyen yıldız bu yıl zararsız fransızca konuşuyor.

Sonya bu sene Pariste Fan - Kbuleyi ziyaret etti. Bu klüb yıldızı sevenlerin klübüdür. Klübe azâ olabilmek için iki şart vardır. Sonyanın çevirdiği bütün filmlerin mevzularını ezbere anlatabilmek ve patinaj yapmak.

Klübün seksen âzâsı vardır. Sonyanın klübü ziyareti sırasında bu seksen aza pek sevdikleri yıldızı bir saat doya doya seyretmişlerdir.

Mirna Loyu bulmak çok güçtür

Mirna Loy hakikî manasile bir kuyruklu yıldızdır. Hiçbir yerde iki günden fazla durmaz. Parise bu ikinci gelişidir. İlk defa 1935 te gelmiş ve iki gün sonra kaçmıştı. Bu sefer Havr'dan Parise kadar şimendifer yerine otomobille geldi. Kocasile beraber seyahat ediyor. Ve iki gün sonra yine Paristen ayrıldı. Yıldızın bu ziyaretten hatıra olarak çekilmiş birkaç fotoğraftan başka bir şey kalmadı.

Keri Grandan bir hâtıra

Hava yoluyal seyahate bayılan Keri Grant Havr limanına iner inmez kendisinden daha evvel gelen otomobiline atladı. Doğru tayyare meydanına gitti. Bir tayyareyle Parise geldi. Pariste ancak üç, dört gün kaldı. Yine bizzat idare ettiği hususî tayyaresiyle Londraya doğru havalandı.

Bristüllü bir İngiliz olan Gran, Holivutun en çok roman okuyan yıldızıdır.

Gran merasim ve teşrifattan hoşlanmaz. Gittiği yerlerde kendisini tanıtmaz. Bu sefer Parise gelince de yine kendisini tanıtmadan dolaştı. Bir bara girdi. Bir genç kızı dansa davet etti.

Beraber dans ederlerken genç kız yıldıza baktı ve:

— Keri Gran'a ne kadar çok benziyorsunuz, dedi.

— Ben Keri Gran'ım.

Kız yıldıza şaşkın şaşkın baktı ve sonra haykırdı:

— Hadi oradan yalancı!

Incirin ağacı, neden acıdır ?

Yazan: **Dr. G. A.**

İncirin yemişi, hurmadan sonra yemişlerin en tatlısıdır. O kadar ki, incir satanlar malları övmek için:

—İncirden bal akıyor!.

Diye bağırırlar. Halbuki incirin ağacı gayet acıdır. İncir ağacının tadına bakmış olmasanız bile, ondan çıkan ve beyaz süt gibi maddenin elinize bulaşmış olduğu vardır. Bu maddenin eli yakması bile incir ağacının acılığını gösterir.

Böyle acı bir ağacın pek tatlı bir yemiş vemesi eski zamanda filozofların merakını mucip olmuştur. Bir rivayete göre Eflâtun filozofun inciri, pek ziyade sevdiğinden dolayı incir dostu lâkabiyle şöhret alması ida incir ağacı ile yemişi arasında görülen bu tezadın bir felsefe meselesi olmasından dır. Ancak, Eflâtun, sadece zamanında her şeyi değil, kendisinden pek çok sonra isbat edilen bilgilerden bile bir çoğunu önceden bildiği halde incirden çıkan o felsefe meselesini halledememişti. Daha sonra Plütark filozof da bu incir meselesile çok meşgul olduktan sonra niahyet meşhur "yemek sohbeti„ kitabında, doğru olmasa da zarif bir surette şöyle halletmiştir:

— İncir ağacının tekmil lezzeti yemişine gider de onun için ağacın kendisi acı ve yakıcı kalır!.

Sizde filozofça düşünmeği severseniz, incirin yemişi o kadar tatlı olduğu halde ağacının neden acı olduğu meselesini halletmeğe çalışırsınız. Fakat üzümü yediğiniz vakit bağını sormak âdetiniz değilse, bu mevsimde inciri de bol bol yer ve ağacının tatlı mı, acı mı olduğunu düşünmezsiniz.

İncirin şimdi tazesini, bütün yıl içinde kurusunu yemekle hiç aldanmazsınız da.. Bir kere incirin ilk vatanı bizim memleketin Akdeniz taraflarındaki Karya topraklarıdır.

Bundan dolayı de incirin ilim dilinde resmî adı Fiküs Karika olmuştur. Onun için inciri yerken, bizim topraklarımızın bu kadar nefis bir mahsul verdiğini düşünerek koltuklarınızı kabartabilirsiniz.

Onun tadından elbette şüphemiz yoktur. Tazesinde şeker ve şeker olacak maddeler yüzde 14 nisbetine kadar çıkar Fakat kurusunda bu nisbet yüzde 79,94 olur. Baldaki şeker ve şeker olacak maddelerin nisbeti de en çok 80 olduğundan incir satanların kendi mallarını balla mukayese etmeleri hiç te mübalâğalı değildir. İncirin azotlu maddeleriyle yağlı maddeleri de hatırı sayılacak nisbette olduğundan yüz gram taze incir insana yüz kalori verir. Kurusunu yediğiniz vakit onun yüz gramından alacağınız kalori iki buçuk misline çıkar.

Taze incirin bir iyiliğe de alkalenlik nisbetinin yüzde 8,14 olmasıdır. Bundan dolayı yalnız incir yemek içinizi bayıltır diye çekinirseniz onu ekmekle yeyebilirsiniz. Ekmeğin kana vereceği ekşilik nisbeti yüzde 7,5 olduğundan hem daha iyi beselnmiş olursunuz, hem de içinize ferahlık gelir. Kuru incirin alkalenlik nisbeti yüzde 28.35 olduğundan onunla dört misli ekmek yemek mümkün olur.

İncirin madenleri tahlil edildiği vakit neden ilk defa bizim Karya topraklarında yetişmiş olduğu da tam fence meydana çıkmıştır. İncirdeki kireç nisbeti tazesinde yüzde 56, kurusunda 280 miligramdır. Bu kadar çok kireçli başka hiç bir yemiş bulunamaz. Karya kireçli topraklar demektir. Kirecin yanında fosfor madeni de tazesinde yüzde 60 miligram, yani ikisinin arasındaki nisbet bire pek yakın olduğundan ikisinden de istifade tamam olur. Bundan dolayı çocukları kemikleri düzgün ve kuvvetli olması için onlara verilecek en faydalı yemişlerden biri de taze incirdir. Ancak kurusunda bu nisbet bozulduğundan kuru incirin tazesi kadar yarayıp yaramıyacağı pek iyi bilinemez. Bununla beraber kuru incirin yüzde 3,4 miligram çeliği pek değerlidir. O da çocuklara kan verir.

Vitaminlerine gelince, tazesinde A vitamininden 100, B1 den 35, B2 den 33 ölçü. C. vitamininden 2 miligram. Kurusunda bunların isbeti, tabiî, haylice azalır. C vitamininden hiç bir şey kalmaz.

İncirin pekliğe karşı iyi tesirini de elbette bilirsiniz.

— Canım bir şemsiye kırıldı diye mahalleyi ayağa kaldırmağa lüzum var mı? Bir yenisini alırsın. Değeri nedir ki!

Define Peşinde

— 17 —

emek Orangotan, mağarayı basacağını bildiği için diğer munları önden dışarı çıkar- sözde onların içeri girmeleri- mâni olmak istiyormuş gibi, lisi mağaranın dış kapısında nış ve Tarzanla berabzer ma- nın öbür ucuna gelmemişti!. arzan yüze yüze nihayet ma- nın duvarları dibine gelmiş - Oradaki bir sedin üzerine çık. için başını kaldırıp yukarı tı.

zaman, gene hayret ve deh- içinde kaldı:

korkunç suratlı, ateş gözlü, an yüzlü çirkin canavar, ma- nın duvarlarındaki yüksek setten Tarzana bakıyordu.

arzan, Kaya Gülleden şüphe ekte haksızdı. Bunu, biraz a kendisi de gördü ve ondan l birçok defalar olduğu gibi, efer de hayatını bu hayvana lu olarak, o tehlikelerden kur u.

arzan mağarada bin bir tehli- karşısında, ne yapacağını şa- ış bir halde dururken, bir - bire, kapı tarafından, tahaf ses işitti.

u ses ona tuhaf geliyordu. ükü Orangotangı tamamile ak an çıkarmıştı. Fakat sesi ikin lefa işittiği zaman hatırladı: u onun sadık hayvan arkada- esur ve zeki Orangotang. Ya kendisinin ona verdiği isimle ya Gülle idi!

arzan, onun sesini işitiyor, at kendisini göremiyordu. Nihayet, bulunduğu tehlikeli iyette, kendisini canavarların ağına atmamak için, tedbir - elden birakmamaya çalışa - , duvara sürüne sürüne ve ü canavarlara doğru olarak, a -arka, mağaranın kapısına ar gitti.

Orada, birdenbire Orangotan- yüzü ile karşılaştı. Hayvan o- uzun müddet hasret kaldığı gili birisine bakar gibi bakı - r, fakat aynı zamanda, zeki zlerinde, onu kurtarmaya geldi i anlatacak bir ışık parlıyor-

Tarzan:

— Ne var, Kaya Gülle?,, di - rek başını salladı.

Maymun, onun sesinden anla - ş gibi ağzını açtı ve sanki dile lmiş de:

— Çabuk aşağı atla,, dedi.

Maymun, bunu ona, başı ile a- ğısını işaret ederek anlatmıştı. Fakat Tarzan, bulunduğu yer- n atladığı takdirde uçuruma varlanacağını görüyordu. O - ngotang, mağaranın kapısına dar çıkmamış, kayalara tutuna k, uçurumun kenarında duru - rdu.

Tarzan kendi kendine:

"Anladım, dedi. Kaya Gülle, ağaradaki canavarlardan kor- yor ve onlara görünmek is - miyor.,,

Tarzan bu düşünce ile, derhal rekete geçmek, vakıt geçirme- ek lâzımgeldiğini anlamıştı. Zi- ra, her geçen dakika tehlikeli bi- az daha yaklaştırıyordu ve şim- di tehlike yalnız kendisi için de- ğil, aynı zamanda ona bu kadar fedakârlık gösteren Kaya Gülle için de vardı.

Cesur delikanlı, her tehlikeyi göze alarak, kendisini, mağara - nın yüksekteki kapısından, uçu- ruma doğru fırlattı.

Ayak basmak üzere, kayala - rın bir çıkıntısını nişan almıştı. Burası, bir karış kadar bir yerdi. Eğer oraya basabilirse ne âlâ, basamazsa uçurumdan aşağı yu - varlandığının resmiydi!

Ve bu, Tarzanın başına muhak kak gelecek bir felâketti. Fakat, bereket versin, Kaya Gülle, onun böyle tehlikeli bir şekilde atla - dığını görmüş ve tutunduğu yer- de, bir kolu ile kayalara sarılarak bir kolunu da havaya açmıştı.

Tarzan, nişan aldığı yere basa mayınca havada bir takla atmış ve boşluğa yuvarlanmıştı. Fakat, Kaya Gülle, uzattığı kolu ile onu tutmuş ve, ağaçtan düşen bir el- ma gibi, yakalamıştı.

Tarzanın, muhakkak bir ölüm- den kurtulduğu aşikârdı.

Kaya Gülle, onu kucakladığı gibi, kayaların üzerine oturttu. Tarzan, kendisini bu kadar kati bir ölümden kurtaran maymunun hararetle elini sıktı ve yüzünü öptü. ,

Fakat Kaya Gülle, onu sersem liği gitsin diye biraz kayaların üzerinde bıraktıktan sonra ko - lundan tutarak çekti ve aşağıda- ki ovayı gösterdi:

Orada, üç goril, bir şeyin başı- na toplanmışlardı. Tarzan, dik - katle bakınca bunun, bir kadın olduğunu gördü:

Evet, bu bir kadındı, yani Tarzanın kendi karısı...

Dişi Tarzan, baygın bir hal- de yere uzanmıştı.. Üç maymun da onun üzerine bir örtü örtüyor- lardı.

Tarzan deli gibi yerinden fır- ladı ve adeta ikinci bir defa ken- disini uçurumdan aşağı atmaya hazırlandı. Fakat, yine Kaya Gül- le onu kolundan tuttu ve uçuru- mun dar yolundan aşağı inmeye başladılar.

(Arkası var)

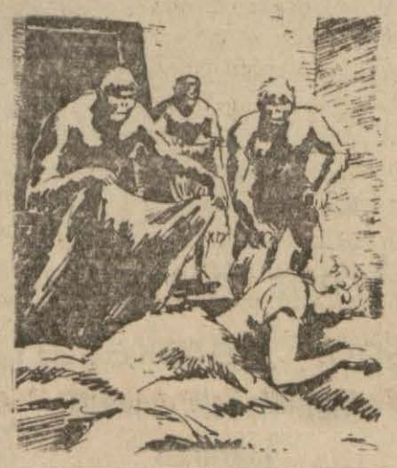

BİLMECE

Ben 11 harfli bir semt ismiyim. 11, 12, 9 ve 10 uncu harflerim es- kinin eksini gösterir... 1 ve 2 inci harflerim askerî demektir.

3, 9, 6 ve 7 inci harflerim fırtı- nalı zamanlarda bütün gemicilerin aradığı bir yerdir.

Bilin bakayım ben neyim...

Bu bilmecemizi doğru halleden- lerden birinciye altın uçlu bir dol- ma kalem, ikinciye ve üçüncüye birer şişe kolonya, ayrıca 200 oku- yucumuza muhtelif hediyeler vere- ceğiz.

HABER
ÇOCUK SAYFASI
Bilmece kuponu
8 TEMMUZ — 1939

Bakalım ne çıkacak?

Bu haftaki "bakalım ne çıkacak?,, eğlencesini biraz kolay bulacaksınız. Çünkü, resmi bo - yarken az boya kul lanacaksınız. Fa - kat, buna mukabil karşınıza öyle gü- zel bir resim çıka- cak ki, sevinme - mek mümkün ol - mıyacak.

Şimdi derhal bo yalı kalemlerinizi veya sulu boya ta- kımınızı alarak, çiz giler arasındaki yerleri, içindeki şe killere göre şu renklere boyayın:

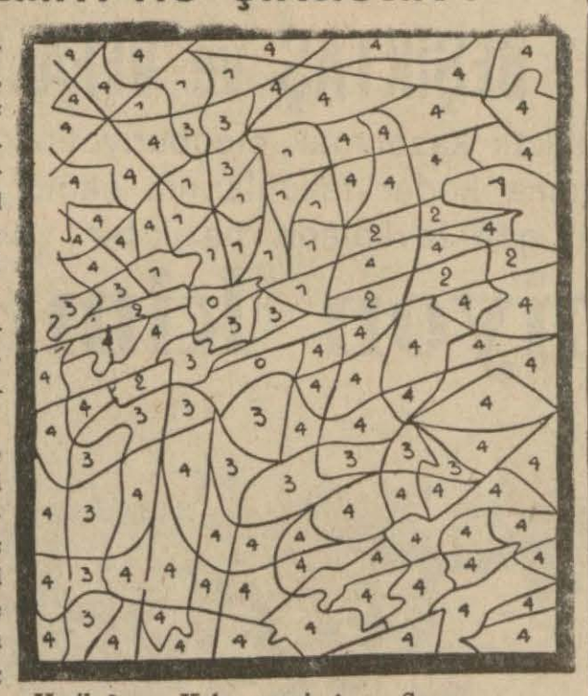

1 — Kırmızı, 2 — Yeşil, 3 — Kahverengi, 4 — Sarı.

Ne anlayış!

Apartmandan çıkmışlar, yazı geçirmek için şehir haricinde bir köşke gitmişlerdi.

Orada evin hanımı hizmetçiye:

— Fatma, dedi. Burası apart - mana benzemez. Sıcak ve soğuk su için ayrı ayrı musluklar yok. Şu kuyuyu ve çıkrığı görüyor musun?

— Evet.

— İşte, soğuk su lâzım olduğu zaman çıkrığın sapını sağa doğru çevirir, kovayı indirir, su çekersin. Anladın mı?

Hizmetçi:

— Anladım, dedi. Anlamaz o - lur muyum! Sıcak su lâzım ol - duğu zaman da çıkrığı sola doğ - ru çevireceğim değil mi?

Ne garip şeyler !

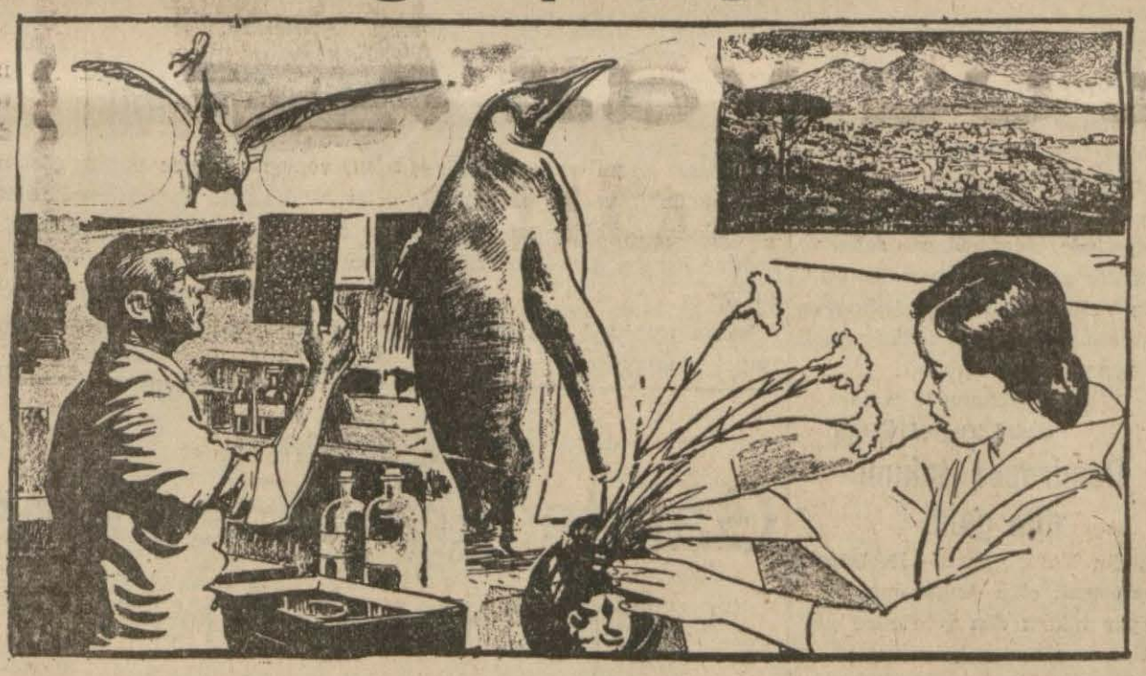

İşte size bu hafta da, dünyada olup da sizin bilmediğiniz birçok şeylerden bazıları daha:

* **Havadan doyan kuş!** — Bu kuş için, hakikaten, havadan do - yuyor diyebiliriz. Hani, türkçe - mizde "armut piş ağzıma düş., diye bir söz vardır. İşte bu kuşun hali onun misali:

Bu, denizlerde hepinizin göre - ceği marti kuşudur. Belki, bu kuşların ne ile geçindiklerini dü- şünmüşsünüzdür. Vakıa, şehir ci- varında denizlerde bu kuşlar, de - nize dökülen veya atılan bazı şeyleri, çöpleri yerler. Fakat, açık denizlerde de martilere rastgeliyo ruz.

Bunlar ne yiyor acaba?

Merak etmeyin. Onlar karınla - rını doyuracak şey buluyorlar. Hem de, yukarda dediğimiz gibi havadan ve armut piş, ağzıma düş kabilinden.

Martıların başlıca avı sinekler ve onun gibi diğer kanatlı böcek- lerdir. Bunlar, hemen her denizde bulunur. Martı veya onun gibi di- ğer deniz kuşları, gayet açıkgöz dür. Bir taraftan, suyun üstüne çıkan veya suyun yüzüne yakın bir noktada yüzen balık var mı di- ye bakarken bir taraftan da ha - vayı gözler. En ufak bir böcek geçtiğini görünce hemen sıçra- yarak böceği yakalar.

Bu deniz kuşları, böcekten baş- ka, bazan ufak kuşları da yakalar ve böylece "havadan,, karın - larını doyururlar...

* **Kibar kılıklı kuş.** — Penguen için "şık adam,, tabirini kullanır- lar. Hakikaten, bilirsiniz ki bu ku- şun kanadı ve sırtı siyah, göğsü beyazdır. Bu suretle, beyaz kola- lı gömlek, arkasına da uzun etek- li siyah ceket ve pantolon giymiş baloya veya resmî bir toplantıya giden şık bir adama benzer.

Fakat, Penguenin benzeyişi sa- de kılığında değildir. Kuş, arka - sındaki bu "elbise,, ile nasıl yü - rünmesi lâzımgeldiğini de bilir ve, iki ayağının üstünde, kanatlarını kol gibi sallıyarak ve gövdesini hiç öne bükmeden, ağır ağır ve dimdik yürür.

* **"Yenişehir,, ne kadar çok!** — "Yenişehir,, ismine birçok memle- ketlerde tesadüf edilir. Fakat, tabiî, bu isimler, her memlekette dili ne göredir.

Fakat, İtalyada, meşhur Vezüv yanardağının eteğindeki Napoli şehrinin isminin de "yenişehir,, manasına geldiğini biliyor muydı - nız?

Bu şehri vaktiyle eski Yunan - lılar kurmuşlar ve "yenişehir,, ma nasına oraya "Nea Polis,, demiş - ler. Sonradan, "Neapolis ve Nea- polis,, diye diye şehrin ismi "Na- poli,, olmuş...

* **1 milyar yıldız bulundu!** — Gün geçmiyor ki âlimler yeni bir keşifte bulunmasın.

Fakat bu sefer milyarlarcası bir arada bir şey bulundu: Bu, gök - yüzündeki yeni görülen yıldızlar- dır.

Gökyüzü bilgisi âlimlerinin son zamanlarda bulundukları bu keşif hakikaten çok mühimdir. Bugüne kadar en kuvvetli teles - koplarla bile görünmeyen 1 mil - yar kadar yıldız meydana çıkarıl- mıştır. Bu keşif fotoğrafçıların, sisli resimleri aydınlığa çıkarmak için kullandıkları kırmızı cam kul lanarak çekilen fotoğrafla yapıl - mıştır. O zaman, gökyüzündeki, yıldızlar arasındaki sis tabakası - nın şimdiye kadar gözlerden sak- ladığı 1 milyar kadar yıldız bulun duğu görülmüştür.

* **Üniversitede çiçek dersi** — Bazı üniversitelerde çiçek saksı - ya nasıl konur diye ayrıca mühim (!) bir ders okuttuklarını söy - lersek bilmem inanır mısınız?

Bu üniversiteler Japonyadadır. Bilirsiniz ki, Japonlar da bizim gibi çiçeği çok severler. Hele ka- sımpatları Japonyanın millî çiçe- ğidir. Sonra, karanfil de onların memleketinde çok güzel çeşitleri yetişen bir çiçektir.

İşte, Japon üniversitelerinde kız talebeye evlerde vazoların çiçekle nasıl doldurulacağı, evin nerelerine çiçek konulacağı, bir - çok şeyler, ayrıca dersler halinde öğretilir.

Şen Sözler

NE İYİ İŞ!

İki arkadaş karşılaştılar. Biri sordu:

— Nasılsın bakalım?

— İyiyim.

— İşler nasıl?

— İyi. Yuvarlanıp gidiyor.

— Ne iş yapıyorsun?

— Futbol oynuyorum.

GEVEZE

Sokakta arkadaşına rasgeldi. Sordu:

— Nereye gidiyorsun böyle ace- le acele?

— Ahmede gidiyorum, beni ça- ğırtmış.

— Yine muhakkak her zamanki kıymetsiz şeylerden bahsedecek, senin vaktini alacaktır.

— Evet. Her zaman senden bah- seder...

ÇALAR SAAT

Koca Dana bu sefer de arkadaşı köpek Karabaşa dert yanıyordu:

— Bir saat aldım, diyordu. Çok tuhaf! Öyle kızıyorum ki! Nere - deyse yere atıp bin parça edece - ğim!

— Neden?

— Neden olacak! Saatle çalgısı biribirine uymuyor.

— Ne yapıyor?

— Ne yapacak? Saat onken bir çalıyor.

Karabaş güldü:

— Hah ha! Sen anlamıyorsun!

— Neyi?

— Neyi olacak, **saati! O** saati yapan adam çok hesaplı **imiş**. Bey- hude masraf olmasın diye öyle yap- mış! Saat 10 da evvelâ 1 çalıyor, sonra sıfır çalıyor, ediyor **on**!

İMTİHANDA

Tabiat bilgisinden imtihan oluyor lardı. Öğretmen bir çocuğa:

— Söyle bakayım, yavrum, dedi. Elma ne zaman koparılır?

Çocuk hiç düşünmeden, derhal cevap verdi:

— Bahçıvanın köpeği bahçede bulunmadığı zaman.

Hesap imtihanında öğretmen kar- şısındaki çocuğa:

— Cebinde on beş kuruş olsa, dedi, yarısını kaybetsen ne kalır?

Çocuk:

— Hiç, diye cevap verdi.

— Nasıl hiç?

— Çünkü cebim deliktir, düşerse hepsi düşer...

Bu da tarih imtihanında:

— Napolyon ne zaman tahta çık- tı?

— Kral olduğu zaman.

Oyun ve eğlence:

Ev sahibi nerede?

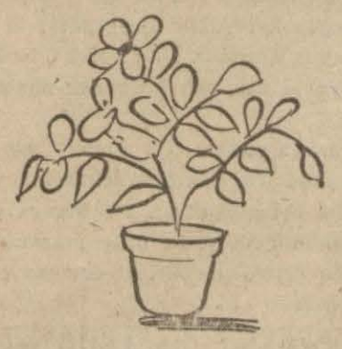

Burada güzel bir saksı görüyor sunuz. Ne güzel çiçek, değil mi? Fakat her halde hiç aklınıza gel - mez ki, ev sahibi bu çiçeklerin a- rasına saklanmıştır.

Bulmak istiyorsanız saksıyı bi- raz sağa sola çevirerek bakın, derhal karşınıza çıkacak...

Spor

Bütün spor meraklılarını heyecanlandıran

Millî kümenin son haftasında

DEMİRSPOR, BEŞİKTAŞ ve VEFA İLE KARŞILAŞIYOR

İlk maçlarını muhakkak kazanmak mecburiyetinde olan Demirsporlular; ikinci maçlarının son dakikasına kadar takımlarının şampiyonluk yolundaki muvaffakıyetini elde bulundurmak gibi fevkalâde nazik bir vaziyetle karşı karşıyadırlar!

Şampiyon kim olacak?

Bu seneki millî kümenin son oyunlarını teşkil eden Demirspor - Vefa ve Beşiktaş - Demirspor maçlarında bugün Demirsporluları Vefa karşısında göreceğiz.

Şampiyonluk yolunda Galatasaray'la at başı yüüryen Demirspor İstanbulda yapacağı iki oyunu da kazanırsa, bir puvan farkla Galatasarayın üstüne geçerek 1939 senesi millî küme şampiyonu oluyor.

Bu derece nazik bir vaziyette ve şampiyonluğun mevzubahs olduğu seyahatte Demirsporluların ne yapacakları hakikaten meraka değer.

Her senekinden çok daha sıkı olan ve son dakikasına kadar kimin şampiyon olacağını belli ettirmiyen bu seneki millî kümede Demirsporlular bilhassa kendi sahalarında İstanbul takımlarına karşı aldıkları güzel derecelerle temayüz etmiş lerdir.

Yapmak istediği şeye kavuşmak için bitmek bilmiyen bir enerji ve nefesle çalışan Demirsporlular Vefanın karşısında muhakkak ki iyi bir derece almak için oynıyacak - lardır. Çünkü Vefaya takılmaları millî kümede Beşiktaşın ikinciliğini ümit verdirici bir şekle sokacağın - dan, bu sefer Beşiktaş karşısındaki oyun çok sıkı olacaktır. Velhasıl Demirspor ikinci deplâsman maçlarında çok nazik bir vaziyette bulun - maktadır.

Vefalılar, geçen hafta Galatasaray karşısında tatbik ettikleri aşırı kırıcılık tarzını Demirspor karşısında da kullanmağa kalkarlarsa zararlı çıkarlar.

Çünkü Demirspor ikinci bir oyunu daha olduğu için muhakkak kazanmak gayesile oynıyacağı için, Galatasarayın yaptığı gibi çekin - gen bir oyun oynamaz. Ve maç mu hakkak birkör döğüşü halini alır.

Vefalılar sıkı ve enerjik ve hücumları hiç ihmal etmiyen bir oyun tarzı tutturmalıdır.

Demirspor kuvvetli bir manzara arzeden takımdır. Ancak Vefaya karşı oynıyacakları bu maç, ilk Vefa - Demirspor maçının revanşı mahiyetinde olduğundan, saha ve alışkanlık avantajlarına malik bulunan Vefalıların bundan istifadeye çalışacakları ve iyi bir netice almak için oynıyacakları tabiîdir.

Devamı 15 incide

Sacid Tuğrul ÖGET

Demirspor ve Beşiktaş takımları Ankarada yaptıkları maça başlarlarken.

Demirspor takımı dün geldi

Bugün Vefa, yarın Beşiktaşla karşılaşacak olan Ankaranın Demirspor takımı dün şehrimize gelmiştir.

Bugün de Deemirsporun karşısında göreceğimiz Vefa takımı

Maçların hakemleri değişti

Görülen lüzum üezrine federasyon bugünkü ve yarınki maçların hakemlerini değiştirmiştir. Yeni hakemler hakkında neşredilen tebliğ şudur:

Beden terbiyesi İstanbul bölgesi futbol ajanlığından:

Evvelce yapılan ilânda gösterilen Millî Küme maçları aşağıda adları yazılı hakemler tarafından idare edilecektir:

Demirspor - Vefa Ahmet Âdem Göğdün, Demirspor - Beşiktaş Feridun Kılıç.

Benim görüşüme göre

Galatasaray - Beşiktaş maçının tekrarı meselesi

Galatasaray klübünün hükmen mağlûbiyetile neticelenip Beşiktaş klübünün muvafakatile tekrarına Genel Direktörlüüçe müsaade edilen maç, ötede beride bir dedikodu mevzuu olmağa başladı. Bir teknik komite teşkil edilmiş ve Genel Direktörün vermiş olduğu karar hilâfına ayrıca karar veriyormuş.

Mücbir sebebler tahtında oynanamıyan müsabakalar hakkında karar vermek futbol federasyonu başkanına ait bir vazifedir. Beden Terbiyesinin en yüksek idare mevkiini işgal eden bir kimse spor çerçevemiz dahilinde her türlü ve nihaî karar verebilir. Hüsnüniyetle tedvir edilen ve ciddî bir idare cihazı haline gelen Beden Terbiyesi Genel Direktörlüğünün bu kararı nizamnamenin maddelerinin tetkik neticesi değil, Galatasaray klübünün hangi sebebler tahtında sahaya çıkamadığı tetkik edilerek verilmiştir.

Bu karar nizamnamenin maddelerine belki muhalif olabilir. Ancak şunu da işaret etmek isteriz ki millî küme talimatnamesinde müsabakaya çıkmayan takımın hükmen mağlûbiyet kaydı olduğu gibi lisans ibraz edilmeden bir oyuncu da müsabakalara iştirak edemez kaydı da vardır. Yine nizamnamede ayni şehir dahilinde bir klüpten diğer klübe geçen bir kimsenin bir sene beklemesi kaydı vardır. Lisansları nutulan İzmir takımı lisans ibraz etmeden müsabakaya iştirak ettiği gibi idarecileri tarafından lisansları verilmiyen Fenerbahçe takımı da müsabakalara iştirak etmiştir. Halen mevcut Güneş klübünün oyuncuları da muhtelif klüblerde oynamaktadırlar. Meşru ve mücbir sebebler neticesinde nizamnameye aykırı olmasına rağmen verilen bu müsaadelere bitaraf bir gözle bakacak herkes müsamaha edebileceği gibi ilk millî küme müsabakasına bilâhare kabul edilen mazeretleri dolayısile iştirak edemiyen Galatasarayı da mazur görmemiz icab eder.

Yeniden tahaddüs eden bazı sebebler dolayısile maçın tekrarı hakkında verilen karar geri alınsa dahi Galatasaraylıların bundan müteessir olmamaları lâzımgelir. Çünkü hüsnüniyet ve dürüstlüğüne samimiyetle inandıkları Genel Direktörlük hiç şüphe etmesinler ki bundan sonraki kararlarında nizamname ile hareket edecektir. Çünki:

Danimarkan(n en büyük beden terbiyesi mekteblerinden biri sö aylarda Amerikaya bir seyahat yapmıştır. Mekteb talebeleri Amerikada yüksek binalardan birinin taraça sında pek beğenilen beden terbiyesi gösteriş hareketleri yapmışlardır. Resim de bu sırada alınmıştır.

Yarın yapılacak profesyonel güreşler

Bulgar pehlivanı Dinarlı ile, Kara Ali de Habeşli ile karşılaşıyor

Bir aya yakın bir zamandanberi memleketimizde bir çok güreşler yapan iki ecnebi pehlivan Bulgar Freştanof ile Habeşil Tafar yarın son güreşlerini Taksim stadında Kara Ali ve Dinarlı ile yapacaklardır.

Bulgar Freştanofun, geçen hafta 45 dakikada Kara Aliyi mağlûp edemeyişi, yarın yapılacak olan Dinarlı Mehmet maçına başka bir hususiyet verdirmiştir.

Dinarlının, geçen hafta Habeşliyi iyi bir oyundan sonra mağlûp etmesi, kendisinin tam formunda olduğunu göstermiştir.

Freştanof geçen hafta Kara Ali ile güreşirken, ringde müddeti kırk beş dakika olarak kendisine kabul ettirdiklerinden maçın beraberlikle neticelenmesinden müteessir olan Bulgar pehlivanı, memleketine iyi bir derece alarak dönmek niyetinde olduğu için ailesinin Romanyada beklemesine rağmen Türk pehlivanlariyle son bir güreş daha yaparak, geçen haftaki muvaffakıyetsizliğini nutturmak kararındadır.

Binaenaelyh yarın karşısına karılacak Türk güreşçisinin zun nefesli olması ve güreşin yenişinciye kadar yapılması şa koşulduğu için bu şeraitle Dinar Mehmet güreşmeğe ikna ettirilmiştir.

Bundan sonra da Kara Ali ikinci ve son intikam güreş yapacak olan Habeşli Tafari kapışılaşacaklardır.

Bundan evvelki güreşlerde ta ve yan hâkemi ile aralarında ihtilâf çıktığından yarın yapılacak güreşin yenişinciye kadar olm da ayrıca bu güreşe büyük bir ehemmiyet vermektedir.

Fakat Kara Alinin nefessiz kması, bu kadar uzun bir zam dayanabilmesi de ayrıca merak değer. Bakalım yarın yapılacak güreşler ne netice verecektir.

Bundan başka tanınmış pehlivanlarımızdan bir kısmı yarın ribirleriyle güreşeceklerdir.

Geçen haftaki güreşlerden bir görünüş

Merkezî Avrupa kupası

Merkezî Avrupa kupası maçı için Pragda Slavya ile Beogradski takımları arasında 25000 kişi önünde oynanan maç çok heyecanlı olmuştur.

Slavya takımı çok sinirli, buna mukabil Yugoslavlar, çok sakin ve güzel oynamışlardır. 2-1 Slavya takımının galibiyetile biten maçta yapılan üç gol de birinci devrede olmuştur.

Otomobil ile 1500 mil

Londrada yapılan otomobil uzun mesafe yarışına iştirak eden George Oven geçen gece (John O' Groats) a vasıl olmuş ve İngiltere sahilinde başladığı 300 millik yolcu gibi Yeni Zelandalı Phillis Folley ile iki kızını almıştır.

Ankara at yarışlarında

Kazanan hayvana aşı yapılmadığı anlaşıldı

Ankara, 7 (Hususî) — Riyaseticumhur koşusunda kendisine aşı yapılması neticesinde birinciliği alarak 5500 lira kazanan Batıray ismindeki atın salyası hakkındaki rapor saha komiserler heyetince tetkik edilmiş, yarışın usul ve kavaide uygun bir şekilde cereyan ettiğine ve aşının yapılmadığına karar verilmiştir.

İzmir fuarında spor hareketleri

Getirilecek ecnebî takımlar

Futbol federasyonunun İzmir fuarı münasebetile memleketimize bazı ecnebî takımlar davet edeceği anlaşılmaktadır.

Atina, Pire, yahut Selânik muhteliti namı altında bir takım davet edilmesi ihtimali kuvvetlidir. İstanbul ve Ankara takımlarının da iştiraki düşünülen bu maçlar, 2 eylûlde başlıyacak, bir hafta devam edecektir.

Güreşler

İzmir fuarında İstanbul, Ankara ve İzmir takımları arasında güreş müsabakaları yapılacaktır.

Bu sene yapılacak Türkiye serbest güreş birinciliklerine ordudan da takımların iştirak ettirilmesine karar verilmiştir.

Muhtelif alay ve fırkalar birer

Beşiktaş klübünün kongresi

Beşiktaş jimnastik klübü başkanlığından:

5-7-939 çarşamba günü saat de toplanacağı ilân edilen klübümüz fevkalâde kongresi nisabı seriyet hasıl olmadığından 12-7-Çarşamba günü saat 18 de Beşiktaşta Akaretlerdeki klüb merkezinde toplanacağından sayın aslî zanın teşrifleri rica olunur.

Ruzname:

Cemiyetler kanununa göre tanzim olunan klüb nizamnamesi müzakeresi.

Demirsporun müessisler heyeti toplantısı

İstanbul Demirspor klübünden:

Cemiyetler kanunu hükümlerine göre esas nizamnamede yapılacak tadilât hakkında görüşmek üzere müessis üyelerin 10-7-939 pazartesi günü saat 18 de Yedikule

POLİTİKA

Almanlar Türkiyenin sulh cephesine iltihakından niçin memnun değildirler?

Bir harp olduğu takdirde 250 bin Türk askeri Süveyş kanalının muhafazasına iştirak edecek - Bogazlardan geçmek serbestisi, Romanyaya denizden yardım etmek ve Sovyetler birliği ile münasebata geçmek imkânını veriyor

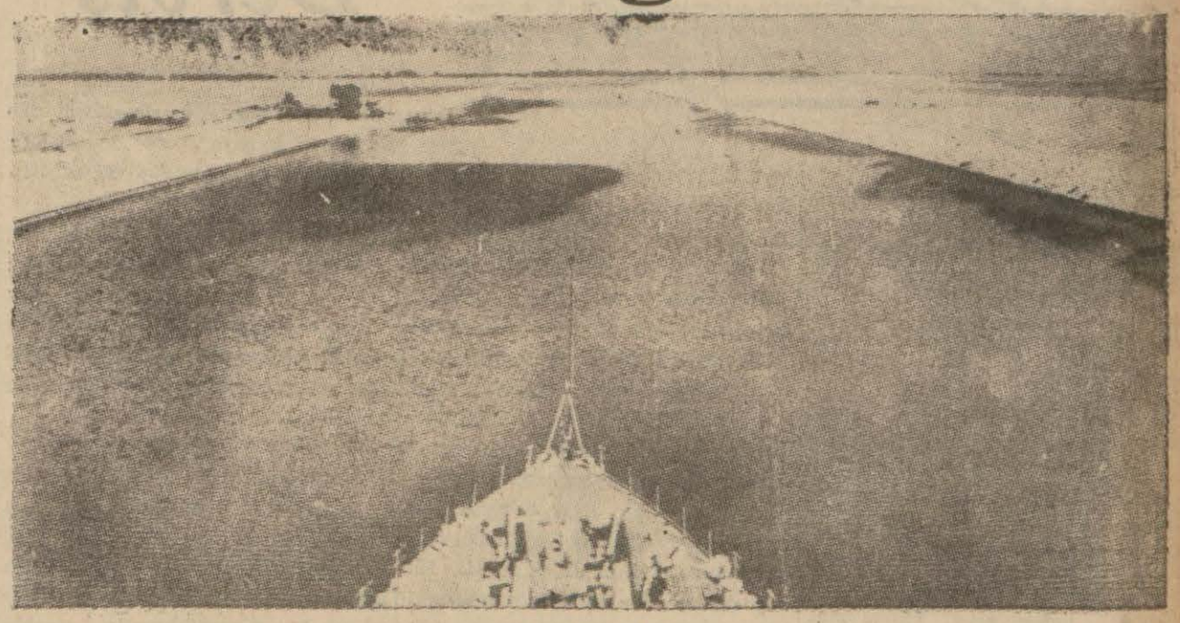

Süveyş Kanalı

23 haziranda imzalanan Fransız - Türk anlaşmaları ile Türkiye; Fransa İngilterenin teşebbüsü ile kurulan sulh cephesine katî bir şekilde girmiş bulunuyor. Bu, öyle mühim bir hadisedir ki ne kadar sevinsek yeridir.

Malûmdur ki, Türk - Fransız münasebatının düzeltilmesi bir çok müşkülâta uğradı ve her iki tarafın da mükerrer defa hataları ile karşılaştı. Bunların neticesi olarak da İskenderun sancağı vaziyeti büyük bir ihtilâf şeklini aldı ve Türklerin talebi ile, manda idaresini Fransızların elinde bulundurduğu Suriyenin menafatlerini telif müşkül oluyordu.

Bütün bunlar da 1921 anlaşmalarının tefsir ve tatbikinde ortaya çıkan suitefehhümlerden ileri geliyordu.

Fransız kıtalarının Kilikyayı işgali ile ortaya çıkan ihtilâfı halletderek 20 teşrinievvel 1921 de Ankarada imza edilmiş olan muahedenin 7 inci maddesi mucibince Fransa İskenderun mıntakasında hususî bir idare tatbik etmeyi kabul ediyordu. Çünkü burada (takriben 100 de 40 nisbetinde) büyük bir Türk nüfusu bulunmaktadır. Uzun zaman Türkler bu idareye itirza etmediler. Yalnız, Fransa bir müddet sonra tamamen müstakil olacak olan Suriyeye muhtariyet verdiği zaman Türkler, Fransa ile Türkiye arasında doğrudan doğruya bir anlaşma yapılması için ısrar ettiler.

Türkiye, yeni Suriye idaresinde Arapların lehine olarak, Türk halkının fena muamele görmesinden ve Fransanın kabul ettiği hakları yeni idarenin tanımamasından endişe ediyordu.

Milletler cemiyetinin havası dahilinde başlanan müzakereler, 29 mayıs 1937 de nihayete ermiş ve Sancağın esas teşkilâtını, hudutlarını ve Suriye ile olan hududunu tesbit eden bir anlaşmaya varılmıştı.

Gene bu muahedeye göre, Türk - Suriye hududunun tesbiti için de sonradan Türkiye ile Suriye arasında müzakere yapılacaktı. Bir Türk-Fransız erkânıharbiye anlaşması da bu muahedeyi tamamlıyacaktı.

Fakat, bu anlaşmanın da tatbikinde ve tefsirinde ihtilâf çıktı ve seçim hazırlıkları için Sancağa giden milletler cemiyeti komisyonu ile Türkiye arasındaki münasebat son derece müşkül bir vaziyete girdi. Seçim için listeler asıldığı esnada şiddetli hâdiseler çıktı. Bu vaziyet Türk - Fransız münasebatının gerilemesini mucip oluyordu. O kadar ki Ankara hükûmetinin, hudutlarının yanı başındaki bir Türk kütlesini müdafaa etmek bahanesile, bir gün, kuvvete müracaat ederek yalnız Sancağı almakla kalmıyacağı fakat başlıca Halep ve Cezire gibi tamamile Suriyeye ait toprakların da tamamiyetini tehlikeye koyacağı akla geliyordu.

1938 Temmuzu anlaşmaları

Bu tehlikeli vaziyete bir son vermek lâzımdı. İşte, Fransız hükûmeti derhal buna karar vermiş ve Türkiye ile yapılan müzakereler şu anlaşmalarla neticelenmişti:

3 temmuz 1938 de Antakyada imzalanan bir erkânı harbiye anlaşması ile, Hatay devleti ismini alan Sancakta bir nevi Türk - Fransız askerî müşterek mıntakası ihdas edilmekle beraber, Sancak üzerindeki Fransız manda idaresi muhafaza olunuyordu.

Bu anlaşmaya göre, her iki taraf Sancakta 2500 asker bulunduracaktı.

Fakat Sancak anlaşması bu neticeye doğru ilerlerken Ankarada da bir Türk - Fransız siyasî anlaşması imzalanmıştı (3temmuz). Bu anlaşmada ancak Antakyadaki askerî anlaşma ile kabil olmuştu.

Bu anlaşma mucibince, Türkiye ve Fransa, içlerinden birinin aleyhinde harbe müncer olacak bir ihtilâf zuhurunda ayni neticeleri doğuracak tam bir iş birliği husule getirecektir.

Anlaşmanın bilhassa 6 ıncı maddesini işaret etmek isteriz. Bunda öyle deniliyor:

"Her iki hükûmet Balkanlarda emniyet teessüsünün elzem olduğunu kabul ederler ve bu gayeye vasıl olmak için müazkere halindedirler.,,

Bu suretle, İngiliz - Fransız - Türk denizde ve havadaki askeri birliği sahası vazih bir şekilde gayri mahduttur. Bu saha yalnız asıl Akdenizi ve Boğazları değil, ayni zamanda bir siyasî nizamın hâkim olduğu bütün Balkanları ihtiva ediyor. Bu siyasî nizam da Balkan antantıdır ki, o da hiç şüphesiz, sulh cephesine iltihak edecektir.

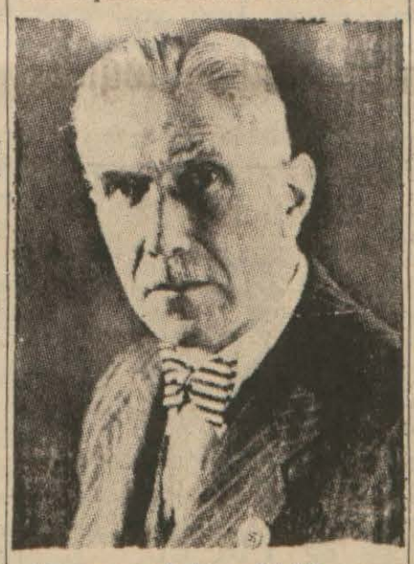

Almanyanın Ankara elçisi Papen

Bugün Yunanistana ve Romanyaya garanti verilmiş bulunuyor. Şimdiki halde yalnız Yugoslavya hariçte kalıyor. Bu da, tehlikeli komşuları olan mihver devletlerinin doğrudan doğruya tehdidi altında bulunduğu için, bitaraf kalmak arzusundan ileri geliyor. Hiç şüphesiz, Türkiyenin gösterdiği misal, onlara karşı mukavemet için Yugoslavyaya cesaret verecektir.

İskenderun sancağı meselesinin halline gelince; anlaşma ile, Akara dağı müstesna olmak üzere, bu arazinin Türkiyeye iadesi kabul ediliyor. Türk - Fransız Hatay anlaşmasında Sancaktaki bazı unsurları - başlıca ermenilerin - gerek, Türk, gerek Suriye ve ya Lübnan tabiiyetine geçebilecekleri hususunda bir kayıt var ki bu mubadele tarzı bilhassa Trakyadaki ve Anadoludaki Türklerle Yunanlıların mübadelesi gibi yakın şarktaki bazı vaziyetlerde inkâr edilmez iyi neticeler vermiştir.

Fransa, Sancak üzerindeki haklarından vazgeçmesine mukabil Türkiyeden, Suriyeye ait meselelerle hiç alâkadar olmamak ve ilerde bu tarafta hiçbir talepte bulunmamak taahhüdünü alıyor.

Nihayet, anlaşmalar arasında bir de hususî beyanname var ki bununla da Fransa Suriye ve Lübnan üzerinde, manda idaresi hakkı ile, elinde bulundurduğu hâkimiyeti başka bir devlete terketmiyeceğini taahhüt ediyor bu madde çok mühimdir, zira bu kayıt Fransanın, her ne şekilde olursa olsun, Suriye ve Lübnan üzerindeki hakkından vazgeçmiye niyeti olmadığını gösteriyor.

Anlaşmanın faydaları

Geçen senenin temmuzunda imzalanan muahedeler gibi bu anlaşmalar da bir kül teşkil ediyor.

Bazı menfî düşünceli kimseler Sancağı terkederek, Türkiyenin dostluğunu pek pahalıya kazandığımızı ileri sürmekten çekinmediler.

Fakat, unutmıyalım ki bu anlaşmalar bir bitaraflığı karşılıklı yardım taahhüdü şekline sokmaktadır ve, katî anlaşma imza edilinceye kadar, hakikatte gene bir ittifaktır. Bir harp çıktığı takdirde Türk ordusu yanı başımızda çarpışacaktır; ve belki yakında Türk iktisadiyatının Fransız ve İngiliz iktisadiyatı ile iş birliği ettiğini göreceğiz. (Türkiyenin ihmal edilmiyecek bir sanayii, muhtelif ve mebzul bir ziyaati vardır.)

İleri sürebileceğimiz bir şey varsa o da şudur ki, siyasî hataların nihayet bir gün cezası çekilir. M. Lâval,dan bahsetmek istiyoruz. M. Lâval, 1935 de, Türkiye bize yardım teklif ettiği zaman, İtalyayı gücendirmemek için, yanaşmak istemedi. Bu, bizim için, tabiî, çok teessüf edilecek bir şeydir. Bugün Türkiyeyi yanımızda gördüğümüz zaman da o nisbette sevinmemiz lâzım geliyor.

Bu sevinci anlaşmanın bize temin ettiği sevkulceyş faydaları ile izah edebiliriz. Anlaşmanın bütün yakın şarktaki Müslüman milletler üzerinde hasıl edeceği iyi tesir de başka.

"La Tribune des Nations,, yazıyor

Sevkulceyş kıymeti olan faydalar derhal göze çarpacak kadar aşikâr:

1 — Boğazlardan geçmek serbestisi, Romanyaya denizden yardım etmek ve Sovyetler birliği ile münasebata geçmek imkânını veriyor.

2 — Süveyş kanalının karadan muhafazası temin olunuyor.

Bu faydaları gözönünde bulundurmak şartile, anlaşmanın pahalıya mal olduğunu kim iddia edebilir?

Mihvere bir darbe

Roma ile Berlinin de hakkı var. Hiddetleri son derece. Hakikaten, son dakikaya kadar, Almanya ile İtalya, Türkiyenin katî bir vaziyet almasına mani olacaklarını zannetmişlerdi. Von Papen Fransız - İngiliz - Türk müzakerelerini akim bırakmak için derhal Ankaraya gönderilmişti.

Fakat, müzakereler değil, Von Papenin teşebbüsü akim kaldı ki bu onun hayatında ilk muvaffakiyetsizliğidir.

Almanlar memnun değiller, çünkü görüyorlar ki, bir harp olduğu takdirde 250 bin Türk askeri Süveyş kanalının muhafazasına iştirak edecek. *(Hamburger Fremdenblatt gazetesi,* 23 haziran.) bunu düşünerek Almanya İbnissuuda elçi gönderiyor. Geç kaldı! Yakın şarktaki vaziyet katî bir şekilde bizim lehimize istikrar almış bulunuyor.

(La Tribune des Nations).

Danzig meselesinin tarihçesine bakış

Almanyanın Leh - Alman ademi tecavüz misakını feshetmesi, onun bundan sonra gireceği taahhütlerin kıymeti hakkında kâfi bir fikir vermiştir, deniliyor

Danzigden yazılıyor:

Ağustos sonlarında Alman *Koenigsberg* kruvazörünün Danzigi ziyaret ettiği sıralarda Hindenburgun *Samsonof* ve *Rennenkamf'ı* mağlûp edişinin 25 inci yıldönümü dolayısile Hitler *Tannenberg*'de bir nutuk söyliyecektir. Danzigin nazi mahfellerinde bu nutka büyük bir ehemmiyet verilmektedir. Alman Başvekili sadece söz söylemekle iktifa edecekse, tabiatile, bir şey olacak değildir. Hudut taşlarına nutukların yer değiştirtmediği malûm!

Danziger Vorposten gazetesi "Danzigin Almanyaya dönüşü mukarrerdir. Bunun tarihini Hitler tesbit edecektir.,, diye yazıyor ama bu bir hatadan ibarettir. Hitler tek başına böyle bir karar veremez. Bizzat kendisi, Lehistan için denize serbest bir mahrecin hayatî ehemmiyette bir mesele olduğunu mütead-dit defalar söylemiş ve kabul etmiştir. O zaman samimi miydi, yoksa Lehistanı uyutmağa ve onu yalnız bırakarak sırası gelince kararını kabul ettirmek gayesini mi güdüyordu?

Biraz tarih !

Hitler iktidar mevkiine geçtiği sıralarda Sunday Expres gazetesi muhabirine verdiği beyanatta haricî siyasetteki hedeflerden birinin Danzig ile Pomorze'nin ilhakı olduğunu söylemişti.

Lehistan buna, Danzig limanı medhaline hâkim Vesterplatte'deki kuvvetlerini takviye etmekle karşılık verdi ve Berline Alman hükûmetinin hakikî maksatlarının ne olduğunu sordu. Hitler 2 mayıs 1933 de Lehistanın Berlin orta elçisi Vysocki'ye cevap vererek Alman hükûmetinin muhahedelerin kendisine tahmil ettiği her türlü taahhütlere riayet niyetinde olduğunu bildirdi.

1933 eylülünde Baron Von Neurath ile Goebbels Cenevrede Leh hariciye nazırı J. Beck'e aynı şeyi tekrarlardılar. Bunun üzerine bir ademi tecavüz misakı akdine karar verildi ve Joseph Lipski bu nazik meselenin müzakeresi için Berline gönderildi.

Bu mahir diplomat misak metnine son derecede mühim hükümler koydu. Bunlardan biri her türlü arazi taleplerine yolu kapıyor, ikincisi âkid taraflardan birisi, ihtilâfların halli için harbe baş vurduğu takdirde misakın keenlemyekûn sayılacağını kaydediyordu.

26 son kânun 1934 de imzalanan bu misak, Lehistanın arazi tamamiyeti aleyhine çevrilmiş Alman mücadelesine son veriyordu.

Almanyaya gelince, onun bu misakı Avusturya meselesinde daha serbest hareket imkânlarını temin etmek üzere akdetmiş olduğu anlaşılmış bulunmaktadır. Almanya bundan başka Lehistanla Fransayı bağlayan bağları yavaş yavaş gevşetmeği ve bütün şarkî Avrupadaki hâkimiyeti temin etmeği umuyordu.

Hitler nazarında Danzig meselesinde bulunan hal şeklinin muvakkat olduğunu bilen Varşova hükûmeti meseleyi katî şekilde ve Versailles muahedesine dayanarak değil doğrudan doğruya Lehistanla Almanya arasında bir anlaşma ile kökünden kesip atacak bir itilâfın esaslarını birkaç defa ortaya koymağa teşebbüs etti.

Lehistan anlaşma yolunda çok ileri gitmeğe daima hazır oldu. Danzigde Leh - Alman müşterek hâkimiyeti tesisini bile teklif etti. Bu -

(Devamı 14 üncüde)

HABERİN Haftalık Hikâyesi

Bir kadın yüzünden asılan iki adam!

Çeviren: *Suat Derviş*

ÜÇ gemiciler meyhanesinde kenarda masada oturan sarhoş bir müşteri lâkırdıları güçlükle telâffuz ederek hizmetçi kıza:

— Bana bir viski daha getir, diye kekeledi.

Hizmetçi Anny bu adama çekingen gözlerle bakıyordu. Beşinci viskisini ısmarlıyan bu adam sarhoştu. Fakat Anny rıhtımdaki bu meyhanede ondan daha çok içen müşteriler görmüştü. Hayır, Anny ona sarhoş olduğu için böyle çekingen gözlerle bakmıyordu. Yalnız masanın üzerine dayadığı iki büyük ele gözlerini dikmişti. Bu eller çok büyüktü. Yamrıyumru idi. Birçok yara izleri taşıyordu. Vaktiyle bir kaza geçirmiş, bir şeyin altında kalıp ezilmiş, paralanmış gibi bir hali vardı.

Bu müşteri birinci defa olarak bu meyhaneye gelmiyordu. O buraya müteaddid defalar gelip gitmişti. Her defasında bir kenarda oturmuş ve viski kadehlerini biribiri üstüne boşalttıktan sonra gözlerini bir noktaya dikmiş ve düşünceye dalmıştı. Hep dalgın görünen bu müşteri yalnız meyhaneye bir kadın girerse başını kaldırır, ona bakar ve tekrar ayni dalgınlık içersine düşerdi.

Fakat bu akşam onun her akşamdan fazla içtiği muhakkaktı.

Hesabı kaçırmışa benziyordu. Ve beşinci viskiyi getiren hizmetçi kız:

— Neredeyse masanın altına yıkılacak!, diye düşünüyordu.

Onu rahatsız eden şey bu ihtimal değildi. O masanın üzerine kadehi bırakırken elinin bu korkunç ellere dokunmasından korkuyordu. Bu dikkatle kadehi masaya bırakırken o korkunç elin yattığı mermerden kalkıp kendi bileğine doğru yaklaştığını görünce acı bir feryat kopardı. Fakat sarhoş müşteri bu feryadı işitmemiş gibiydi. Bileği daha sıkıyor ve kızı bardağa doğru eğilmeğe mecbur ediyordu.

— Bak... Bak görüyor musun?

— Bırakınız beni bir şey görmüyorum. Hiçbir şey görmüyorum.

— Görüyorsun... Nasıl görmüyorsun? Evvelâ genişleyip sonra sıkılan şu halkayı... Şu halkayı...

— Görmüyorum.

O görmüyordu. Fakat sarhoş John Davies bardağın içinde bir düğüm görüyordu. Bu halka 1798 senesinin 12 inci mayıs gününün sabahında bir şafak vakti biri şakuli, biri ufkî iki direk arasında sallandığını gördüğü düğüme benziyordu. Evet, daha sabah olmadan güverteye çıkmış, yerlere yatmıştı. Ve ufuk ağardıkça siyah bir ipin ucunda bir düğüm seçilmeğe başlamıştı.

O, yerde yatıyor, başka bir şey görmüyor, hiçbir şeye bakmıyor, yalnız bu düğüme bakıyordu. Çünkü geminin çanı çaldığı vakit diğer arkadaşları gibi o da elleriyle bu düğümü, kendi en sevdiği arkadaşının boynuna geçirecekti.

Çeneleri sıtmalı gibi dişleri biribirine çarparak korkulu gözlerle ipe bakıyordu.

BUNDAN günü gününe tam bir sene evvel en iyi dostu olan Jak Greyi idam etmişlerdi. Bütün gençlik senelerini beraber geçirdiği arkadaşı mahpus bulunduğu geminin anbarında idam saatini bekliyordu.

Onlar küçük köylerini beraber terkederek büyük şehre tahsile gitmişlerdi. İhtiyar babaları zengin değildiler. Fakat onları okutabilmek için dişlerinden tırnaklarından arttırarak para biriktirmişlerdi.

Londraya ilk geldikleri vakit de onlar büyük bir gayretle çalışmağa her şeye alâka duymağa başlamışlardı. Fakat günün birinde yollarının üzerine çıkan maceraperest bir kadın Elise, bütün hayatlarını alt üst etmişti. Onun peşinde sefahatin en alçak basamağına kadar alışmışlardı. İflâs etmişler, on parasız kalmışlar, içtimaî sefaletin en sonuna kadar düşmüşlerdi. Bu şey onların bir gizil kumarhaneden koğulup atıldıkları geceye kadar devam etmişti. Burası rıhtımda bir yerdi. Kapıdan çıktıkları zaman karşılarında bir dar ağacı görmüşlerdi. Ve onları kapı dışarı atan adam, eliyle dar ağacında asılmış olan adamı göstererek: "Siz de bu gördüğünüz adamın akıbetine uğrıyacaksınız, köpekler!,, diye bağırmıştı.

Bundan sekiz gün sonra da kendilerini alacak yüzünden hapse mahkûm ettirmiş ve hâkimlere borçlarını ödemeleri için, onların Royal Navy'ye gönderilmelerini ve onlara gönüllü bedeli olarak verilecek paranın alacağına mahsuben kendisine verilmesini istemişti. Onlar mı bahriyeli olacaklardı?

Denizden o kadar uzak memleketlerinden gelip de onlar mı bahriyeli olacaklardı? Onların denizle ne alâkası vardı?

Fakat muharebenin açık bıraktığı boşluklar için yeni adamlar lâzım değil miydi?

Bir fahişenin aşkı ve bir gizli kumarhane sahibinin arzusu üzerine John'la Jack bir sabah kendilerini bahriyeli olarak, kendileri gibi ekserisi hapishanelerden toplanılmış serseriler, eşkiyalar arasında buldular. Royal Navy'nin bahriyelileri hep böyle toplanılıyordu. Hâkimler bu serserilerden bu şekilde kurtulmaktan memnuniyet duyuyorlardı. Onları gönüllü olarak gemilere yazdırıyorlardı. Bu bir nevi kürek cezası gibi bir şeydi.

Tesadüf iki arkadaşı biribirinden ayırmadı. Ayni gemiye düştüler. Askerliklerini de ayni şekilde yaptılar, ayni felâketli ve azablı günleri geçirdiler.

Elise yüzünden aralarında bir kıskançlık olmuşsa bile onu da unuttular. Fakat şeamet onları unutmadı. Arkalarından denizleri aşarak onlara yetişti ve geminin içinde onları buldu.

Gemilerine fahişelerle dolu olan başka bir gemi yanaşmıştı. Adet böyleydi... Uzun yolculuklardan sonra kumandan gemicilerin gemiye kadın almalarına müsaade ediyordu.

İşte bunların içinde Elise de vardı. Jack'ın karşısına gülerek dikilmiş ve ona: "John Davies nerede?" diye sormuştu.

Jak ona sırtını çevirerek yanından uzaklaşmış, fakat yine dayanamamış, on dakika sonra arkadaşını aramağa çıkmıştı. Arkdaşı oradaydı. Ağzında bir pipoyla bir kenarda duruyor ve ileriye doğru bakıyordu. Elise ona gelmiş, onunla beraber bulunmak istemişti. Fakat John Davies onu koğmuştu. Ve şimdi kadının başka bahriyelilerle yapmakta olduğu rezaleti soğukkanlılıkla seyrediyor ve dişleri arasından:

— Ne güzel bir kaltak! diye homurdanıyordu.

Jack'ın rengi sapsarıydı.

— Evet, pek güzel diyerek arkadaşının kolundan tuttu.

— Ailelerimizin iflâsını ve bugünkü cehennem hayatımızı ona borçluyuz. İçimizden hangimiz daha evvel karaya inerse bu dişinin hakkından gelmeğe söz versin. Sen yemin eder misin?

— Yemin ederim.

— Ben de yemin ederim.

16 Nisan 1797 de gemilerde isyan çıktı. Jack Groy işi idare etti. İsyan muvaffakıyetle neticelendi. John Davies:

— Hakiki bir şef! diyordu.

Arkadaşları:

— Hakikaten bir şef! diye onu alkışlıyorlardı.

Amiral murahhasların elini sıkıp onlarla anlaştıktan ve Jack Gray büyük bir muvaffakıyetle gemiye döndükten sonra yine eskisi gibi mütevazıdı. Arkadaşlarının alkışlarından kaçıyordu.

Bundan birkaç gün sonra karaya inip tekrar gemiye döndüğü zaman o tamamiyle değişmiş, bambaşka bir insan olmuştu. Yeni bir namussuzluğundan, şerefsizlikten muztaribmiş gibi ortadan saklanmağa, çılgın gibi alkol kullanmağa gemiciliğin zahmetli hayatından korkmağa, mazeretsiz itaatsizlik yapmağa başladı. John Davies arkadaşındaki bu değişikliklerin sebebini kendi kendine soruyordu.

Onun asıldığına şahid olduğu için mi? Onun itirafatını dinlediği için mi nedir?... Bir ip düğümü arkasından güneşin doğuşunu seyrettiği gündenberi o kendisine malik değil..

Evet, o müthiş günde güneş yükseldikçe feci hakikat daha büyük bir kat'iyyet kesbediyordu.

Evvelâ bahriyelilerle, büyükleri arasında bir anlaşma olmuştu. Fakat muvakkaten.. Sonra büyük şef amiral Jasvis işe müdahale etmişti. İsyanda önayak olanların hepsinin idamına karar verilmişti. Tabiî Jack Grayda ayni akıbete uğrıyacaktı. Gemilerinin kumandanı âmirale giderek kendi gemicilerinin kendi elleriyle o arkadaşlarını asmıyacaklarından korktuğunu söylemişti. Fakat bütün harb gemileri o gemilerin etrafını sarmıştı. Onu gemiciler, elleriyle asmağa razı olmazlarsa gemiyi topa tutup batıracaklardı.

Davies, zabitinin sesini hâlâ kulaklarında duyuyordu:

— Davies, idam mahkûmu arkadaşınız sizinle hemen görüşmek istiyor.

Jack, itirafatta bulunmuştu. Sonra bu iki solgun yüzlü erkek biribirinin kolları arasına atılmış, öpüşmüşlerdi. Orada bulunan bir adam, sonradan, bu son kucaklaşmadan evvel John'un bir adım geri çekildiğini ve bir an tereddüdden sonra arkadaşile öpüştüğünü anlatmıştı.

Yine bir gedikli sonradan anlatmıştı: Mahpus arkadaşından ayrılırken şu sözleri söylemiş: "Ben ettiğim yemine sadık kalmadım. Sen bana benzeme.,,

Sekize beş kala, dört tüfekli neferin arasında mahpus güverteye getirilmişti. Onun yüzünde büyük ve tatlı bir sükûnet vardı. Bir şeyler mırıldanarak kuvvetli ve metin adımlarla ilerliyordu. İlk önce onun dua ettiğini zannetmişlerdi. Fakat sonradan şarkı söylediğini anladılar. Gemicilerin şarkısını söylüyordu:

"Selâm size gemici kardeşler!,,

Bunu söyliyerek arkadaşlarının arasından geçmiş, dar ağacının önünde durmuştu.

Bir top sesi şarkı sesini boğmuştu, Ve çıplak ayaklar dar ağacına yaklaşmıştı.

Jack Gray'in vücudu havada bir an sallanmış, ve yeniden yere doğru inmişti. Onun arkadaşlarından çok fazla bir şey istenilmişti. Arkadaşları kaçıyorlar, bunu yapamıyorlardı. İpi gevşetmişler, vücut yere düşmüştü. Yandaki gemilerden birinin kumandanı:

— Ateş!...

Kumandasını vermeğe hazır bir haldeydi. Fakat bunu yapmadan onlara seslendi:

— Haydi durmayınız... Görmüyor musunuz? Haydi diyorum size!

Vücud tekrar yükselmeğe başlamıştı. Çünkü John ipi elinden bırakmamıştı. Biraz evvel ip aşağı düşerken elleri ezilmiş, parçalanmış, fakat o ipi bırakmamıştı. Çünkü son isyan hareketinde oynadığı rolle yüksek bir mevkie çıkmış olan bu arkadaş, yine kirli bir aşkın pençesine yuvarlanmış bulunuyordu. Portsmuddaki bir eğlence izinde Elise'i bulunca yeminini unutmuş, onu kolları arasına almış, yeniden âtî kafasına hâkim olmuştu. Bu aşka kendini yeniden vermiş ve başladığı işi ihmal etmiş ve bu suretle arkadaşlarından on kişinin idamına sebeb olmuştu.

Yeminine sadık olmıyan bu arkadaşa lâyık olan şey ölüm değil miydi? İpi elinden bırakmıyan Jon arkadaşlarına:

— Haydi çocuklar!

Diye bağırmıştı. Yeniden çıplak ayakların dar ağacına doğru yaklaşan sesleri duyulmuştu. Ve Jakın vücudu direğin tâ tepesine kadar yükselivermişti.

Gök bulutsuzdu. Ve amiral Yarmis dürbünle idamın bütün teferrüatını seyrettikten sonra yanında bulunan yaverine:

— Disiplini kurtardık. Artık öğle yemeğimizi yiyebiliriz!

Dedi. Marlboroug'un güvertesinde bir gemici kanlı elleriyle yüzünü kapatmış, hıçkırarak ağlıyordu.

BU akşam John'un vaziyeti tıpkı o akşama benziyor. Neredeyse ağlıyacaktı.

Kendini o sabah duyduğu ıstırab kadar kudretli bir ıstırab içersinde hissediyor. Onun kederi biraz da bu güne kadar Jakın intikamını alamamaktan doğuyor. Müddeti bitip terhis olduğu, karaya indiği gündenberi Elise'i her yerde, şehrin en kötü ve müstekreh muhitlerinde arıyor. Günün birinde bu âdî kadına rasgeleceğinden emin olduğu için bu meyhanelere devam ediyor.

Meyhanenin kapısı açılıyor. İçeriye yeşil gözlü güzel bir kadın giriyor. Kapının önünde duruyor, birini arıyor. Sonra dışarı çıkıyor. Jak sakin, sakin yerinden kalkıyor ve bu kadını takip ederek rıhtımın dar sokakalrının sisi arasında kayboluyor.

On dakika sonra tekrar meyhaneye geldiği zaman sarhoşluktan ayılmış gibi bir hali var. Masaya oturuyor ve Anny'ye bir viski daha ısmarlıyor.

Ve yarım sat sonra iki polis memuru kendisini tevkif etmek için meyhaneye girip:

— Yan sokakta sapında Jack Gray yazılı bir bıçakla kalbi deşilmiş kadını öldürmek zannı altında sizi tevkif ediyoruz!

Dediği zaman da itirazsız onları takip ediyor.

ON gün sonra rıhtımda kurulmuş üç dar ağacının sonuncusunda sallanan Jack bir kadını sevmiş, bir kadını haysiyetini, şerefini, istikbalini mahvedecek kadar sevmiş olmanın cezasını ödemiş bulunuyor.

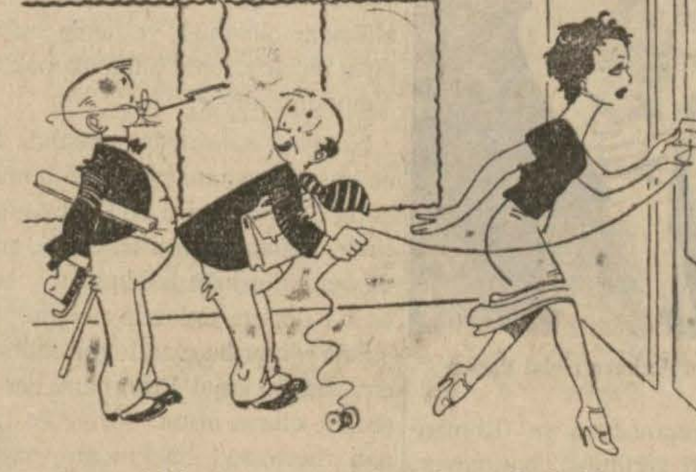

— *Kart vizitlerden tasarruf için bu usulü buldum.*

— Anneciğim neden bu heykeli desteklemişler böyle?
— Yavrum o heykel değil, bize misafir gelen silâhşor... Ziyafette o kadar kendinden geçmiş ki bir türlü kendisini soyup yatağına yatırmağa muvaffak olamamışlar!.. **— Fransız karikatürü —**

— *Hayır imdat istemiyorum. Kol saatimi çıkarmağı unuttuğum için böyle yaptım*
— *Fransız karikatürü* —

Andre Maurois, Oklahoma yerlileri arasında

"Hizmetçinizle ya evlenirsiniz, yahut onu geri yollarsınız!„

Tulsa şehrinde bir iki ayın içinde servet elde edenler, servetleri eritenler var

Tulsa'nın canlı hayaleti

Amerikada bir seyahat yapmış ve muhtelif yerlerde konferanslar vermiş olan meşhur Fransız romancı ve muharriri Andre Maurois, seyahat intibalarını naklederken Kızılderililer arasında gördüklerinden de bahsediyor.

Amerikan yerlilerinin meraklı hayatları hakkında türlü şey yazılmış ve anlatılmıştır. Fakat onların arasında en son bulunmuş olmak sıfatiyle Andre Maurois'nin anlatmaları şüphesiz büyük bir ehemmiyeti haizdir. Bu itibarla, sözü onun nakletmeyi faydalı bulduk.

Meğer John Stink ölmemiş, ağaçtan iniyor!

Konferans vereceğim yerler arasında Oklahoma ismini görünce orada garip şeylerle karşılaşacağımı zannetmiştim.

İşte şimdi Oklahomanın Tulsa şehrinde, bir otelin on altıncı katındayım.. Pencereden bakıyorum: Ufukta Fransanın Ronen tepelerine benziyen tepeler var. Sonra umlu bir nehir. Arkansas nehri ... Büyük bir fabrika, "Mid Continent Refinery„. Baharın tatlı yeşili üzerinde göze çarpan kırmızı damları ile alçak alçak evler. Parlak mavi boyalı köşkler ve her tarafta, bahçelerde, meydanlarda, binaların etrafında safı harp şeklinde sıralanmış binlerce otomobil.

Tulsa büyükbir şehir. Nantes ve ya Le Havre kadar bir nüfusu var. Fakat plânı hiç te bizim bu şehirlere benzemiyor. Göklere başçekmiş bir binanın teşkil ettiği merkez etrafında "Eski„ Tulsa var.

Eski dedikleri, daha otuz senelik şehir.. Burasını adî evler, benzin depoları, lokantalar teşkil ediyor.

Bunun etrafında oturma mahallesi. Burada bahçeler içinden yeni ve güzel kır evleri yükseliyor .. Bahçeler, parklar o kadar çok ve geniş ki insan hayrette kalıyor .

Fransada, bir şehir civarında bir iki büyük malikâne bulunur, buradaki gibi milyarderlerin bahçe şehirleri yoktur.

Tulsadaki zengin evler bana biraz, Balzac'ın "Modeste Mignon„unda bahsettiği, Le Havre'in Gote'in eski hallernii veya Saint Malo gemi sahiplerinin" çılgınlıklar„ını hatırlatıyor.

Fakat, bir kara şehri olan buradaki servet denizden değil, petroldan geliyor. Tulsa dünyanın petrol merkezi.

Şehre şu üniversiteyi, şu orkestrayı, şu konferns cemiyetini kazandıran hep petrol olmuştur. Burada petrol demek asalet demek. Tulsa prensi, buranın Rockefeller'i olan, petrol kralı, P....

Bu havalide başlıca göze çarpan şey nüfusun şimşek sür'ati ile artamsı. Daha bundan altmış sene evvel Oklahomayı Birleşik devletler hükûmeti son kalan bir iki Amerikan yerlisi aşiretine, oturacakları yer olarak göstermişti:

1882 de M. K. T. "Missuri - Kansas - Teksas) deniyordu.

Mühendisleri Krikler aşiretinin topraklarında bir sol istasyon yapmıya karar verdiler. Zira bunlardan başka bir kızılderili aşireti kendilerinden olmıyanları topraklarına ayak bastırmıyordu .

İşte, Tulsa şehri bu suretle kuruldu. Şehrin ilk seneleri Amerikalıların bugün o pek bayıldıkları ve arap havalisnii gösteren film lerde görülenleri hatırlatıyordu.

1889 da Amerikan hükûmeti Oklahomayı yerlilerden para ile alıp boş toprakları işletmiye çalışanlara verince Tulsa büyüdü.

1894 de yerliler barut depolarını havaya uçurmakta devam ediyorlardı ve şimdi otelin penceresinde gördüğüm şu karşıdaki tepeler eşkıya doluydu.

1905 de şehrin hâkimi, petrol kuyularının cazibesine kapılıp Tulsaya gelenlere, yanınızda getirdiğiniz hizmetçi kadınla ya evlenirsiniz, ya geldiği yere yollarsınız, diyordu. Bu suretle, şehirde evlenenler çoğaldı ve 1901 de bin kişi olan şehrin nüfusu 1905 de yirmi bini buldu. Bugün ise 150 bin..

Burada bir iki ay içinde servet elde edenler var, servetlerini arttıranlar da var. Biri, bakıyorsunuz, on milyonlarca dolar kıymetinde petrol buluyor; biri de bu kadar bir sermaye ile gelip iflâs ediyor, mahvolup gidiyor.

Henüz kırk yaşında bile olmıyan ve bir yerli köyünde mucize ile meydana gelen bu şehrin bugünkü 1939 senesinde bir mimarî şaheseri olan büyük bir kilisesi, mütemadiyen işliyen bir tayyare meydanı, iki bin talebenin okuduğu bir üniversitesi var.

Golf sahalarında, elbiselerini Pariste yaptırmış, fakat damarlarında bu toprakları işleten ilk Av rupalıların kanına karışmış Amerikan yerlisi kanı taşımakla gurur duyan güzel güzel genç kadınlar Joyce'den Claudel'den bahsediyorlar.

Tulsadaki ahbaplarım:

— Yerlileri görmek ister misiniz diye soruyorlar.

— Tabiî ,diyorum, yerliler var mı daha Amerikada?.

— Şuracıkta, Pavhuskada, Osageler aşiretinin son efradı bulunuyor. 1871 de hükûmet Kansastaki topraklarını para verip aldığı zaman onlara Oklahomada "yedek„ bir yer a ayırmıştı. Sonra, siz de bilirsiniz ya, bu topraklarda petrol olduğu meydana çıktı ve oradaki yerliler birdenbire zengin oldular.

— Bunlar ayrı ayrı kimseler mi yoksa bir aşiret mi?.

— Aşiret. Bizden evvel onların olan bu melkette, yerliler madenci sayılıyor ve malları aşiretlerine mensup kimselerden bir meclis ile buradaki hükûmetin bir mümessili tarfından idare ediliyor. Bugün Osagelerin, iki milyar frankta fazla bir servetleri var ki bu para onların hepsinin müştereken malı.

— Ne kadarlar?.

— Osage kanından olanlar üç bin kişi kadar, fakat halis Amerikan yerlisi kanından ancak iki, üç yüz kişi var. Aşireti teşkil edenler ve serveti ellerinde bulunduranlar bunlar. Güze levleri var, köleleri var, mükemmel otomobilleri var. Aşiret reisi, ailesi ve bir iki ihtiyar müstesna olmak üzere, hiçbir artık mill kıyafetleri ile gezmiyor.

(Devamı 14 üncüde)

Orman insanları arasında: 50

YAZAN L.: Busch 36 Yılını vahşiler arasında geçirmiş bir Alman seyyahı

Esrarengiz bir ilâcı çocuklarının kanlarına şırınga etmekteydiler

Bunu her sihirbaz bilmez ha!.. İhtiyarlar bilirler!..

— Peki buna neden (Kutbal) diyorsunuz?

— Çünkü bu bal erkeklere gayet kuvvet verir, cesur yapar, bizim ulungalar çok kuvvetlidirler.

— Bunu biliyorum!.. Peki bu balı çocukken kanınıza nasıl karıştırıyorsunuz?

— Sihirbazlar, çocuklar söyledi - ğim mukaddes ormana çekildikleri zaman birkaç defa bu balı kanlarına karıştırırlar!.. Bunun çin çocuğun kolunda bir damarını yararlar. oraya bu koyu balı bağlarlar.. Damar o balı içer!.. Bu suretle kanına kuvvet balı karışır!..

Ulunga reisinin verdiği bu izahatı son derece hayretle dinliyordum. Anlaşılıyordu ki Ulunga sihirbazları, belki kendilerinin hakikattte ne olduklarını bilmedikleri bir takım maddelerden yaptıkları esrarengiz bir ilâcı bu basit ve iptidaî usulle çocukların kanlarına şırınga etmekte idiler. Bu şırıngaların hakikaten faydalı olduğu görülüyordu. Demek ki vücuda şırınga tesir etmekte ve onları son derece beslemekte idi.!..

Bu suretle vücutlarının dahilî gudeleri kuvvetlenen çocuklar bütün hayatlarında birçok normal insanlardan pek farklı olan cins bir kuvvete sahip olabiliyorlardı.

Ulunga reisile bu muhaveremiz bu suretledir ki kabile adamlarının ölmüş kadınlarının dahi rüya - da ziyaretlerini kabul edecek derecede bitmez tükenmez cinsî azgınlıklarının esrarını halledebiliyordu.

Hâdiseyi bu şekilde Hansa anlattığım zaman Hans pek çok hayrete te düştü ve:

— Kaptan!. İster misin, biz de şu kuvvet balını kanımıza şırınga ettirelim mi?

Dedi.

Maamafih, Ulunga sihirbazlarının kuvvet balı dedikleri bu garip eksirin bu kabileye böylece mühim faidesi olduğu gibi, zannederim, zararı da olsa gerektir. Nitekim bu kabile adamlarının fevkalâde çirkinliklerini ve vücutlarının hayvana yakın teşekküllerini de bu kuvvet şırıngalarına atfetmek doğru olur, zannındayım.

Ulungalarnı gayet garip şeylerinden birisi de ibadetleridir.

Vakıa tabiî tohumlar denilen iptidaî insanlarda henüz ibadet fikri tam bir surette teşekkül etmemiştir. Malûmdur ki ibadet senbolik bir mahiyet arzeder. Senbolik mabutlar senbolik bir surette tatmin edilmek fikridir ki ibadete müncer olmuştur.

Halbuki iptidaî insanlarda henüz senbolik mabutlar yoktur. İbadet de büyük cinlerin şerrinden korunmak için aynen insanlara yapılan şeylerin onlara da yapılması şeklinden ibarettir. Yani nasıl ki itiyatlı bir adama karşı onu memnun etmek için yapılan şeyler, ziyafet vermek, şerefine dansetmek, şarkılar söylemekten ibaretse şerlerinden korunulan büyük cinleri de menun etmek için aynı şeyler yapılır: Kurban kesilip ateşte kızartılır. Şarkılar söylenerek hep birden dansedileerk âyinler yapılır. Bu âyinler aynı zamanda dinî ve şehvanîdirler.

Vakıa Avustralyalılarda bir dereceye kadar sembolik olan ve Çuringa denilen, ucuna tüyler bağlanmış mukaddes bir değneğin ve Amerika yerlilerinde de tütemlerin timsalleri olan bir takım yarı hayvan, yarı nebat ve yarı insan tahtadan oyulmuş şekiller varsa da bunlar tam bir mabut mahiyetinde değildirler.

Sonra, bunları ayrıca ibadet olunmaz. Yalnız mukaddes günlerde, mukaddes âyinlerde bunlardan bazıları iştirâk ettirilir.

Halbuki Ulungalar güneşe âdeta ibadet etmektedirler. Fakat bu ibadet son derece gariptir.

Ulungalar sabahleyin tam güneş doğarken dışarıda bulunup da güneşin doğuşunu görecek olurlarsa ayakta olarak ona doğru döner ve tükürürler!..

Tükürmek mütekâmil insan cemiyetlerinde alelûmum hakaret ifade eden bir harekettir.

Halbuki Ulungalarda bu bilâkis hürmet ifade ediyor!..

Fakat tükürmenin ne gibi iyi bir manası olabilir?

Zahiren tamamen manasız gibi görünen bu hareket Ulungalarda çok büyüktür.

Onlar esasen çocuk doğarken de tükürürler. Tükürmek suretile, nasıl kendi ağızlarından kolayca tükrük çıkarsa, çocuğun da öylece kolaylıkla doğmasını temenni ve tesbhil etmiş olurlar!..

Güneş de her gün anasının karnından doğar!. Doğarken onu gören her Ulunga tükürmek suretile bu doğuşu kolaylaştırmağa mecburdur!..

Eğer tükürmiyecek olursa hem onu doğuran büyük cin (ubi-bahuri), ya hürmetsizlik etmiş olur ki bu cin dünya anadan başka bir şey değildir. Hem de güneşin o gün doğmaması gibi bir felâkete sebep olabilir!..

Ulungalarda ay doğarken de kadınlar tükürürler.

Demek ki, aşağı yukarı, güneş erkeklerin, ay da kadınların mabudu gibi bir mahiyet almıştır. Ulungalarda kadın, cemiyetin temeli ve adetâ gayesi olduğu için erkekler yalnız güneşe ibadet ediyor, kadınların olan aya karışmak cesareti bile gösteremiyorlar!..

Yalnız ayın (bedritam) da dediğimiz on beşinde civarda bulunan (Ubaka) gölünde kadınlı erkekli çırılçıplak göle girip yıkanıyorlar!.

Bu, temizlik arzusile hiçbir alâkası olmıyan bir âdettir. Ay ışığının aksettiği gölün içinde yıkanmak suretile bizzat ayın içinde yıkandıklarına itikad etmektedirler.

Bu suretle kadınların perisi olan ayın içine girmiş ve ondan aşk tılsımları almış oluyorlar.

Filvaki Ubaka gölünde yıkananların ekserisi bekâr kızlar ve erkeklerdir. Çoğu da âşıktırlar! Ekseriya gölün kenarında (Via) dedikleri yaylı ve iki telli inleyici yarım keman çalgılariyle kadın erkek dans ettikten sonra çırılçıplak bir halde göle atlıyor ve uzun müddet gölde kaldıktan sonra tekrar çıkıyor, yine dans ediyorlar...

Fakat geceyarısından sonra vakit sabaha yaklaşırken danstan bitab bir hale gelmiş olan bu göl ibadetçileri çift çift gölün sahillerine yayılıyorlar!..

Ubika esasen Ulungaların dilinde (nişanlanma suyu) demektir!.. Yani (nişanlanma gölü suyu)..

Bu suretle bu gölde yıkanan âşıklar manen ve ay perisinin ülkesinde nişanlanmış oldukları gibi maddeten kavuşmuş oluyorlar!..

Biz ulungaların bu göl ayinlerinde hep birlikte hazır bulunduk. Zira mehtabda hakikaten ayla doldurulmuş bir havuz gibi yaldızlar içinde kamaşan bu gölün manzarası son derece güzeldir. Mehtabda gölün etrafındaki yüksek sazlıklar adetâ sislenmektedirler. Yani, burası hemen hemen insanı birdenbire hakikatten uzaklaştıran bir rüya gölü gibidir.

Göl derin de değil.

Suyu da pek serin ve temiz olduğu için biz de dans eden Ulungalarla beraber göle girip yıkanmaktan kendimizi alamadık.

Fakat yıkanıp çıktıktan sonra garib bir hâdise oldu:

Hans ve Buba da ortadan kaybolmuşlardı.

Onları aradığımız zaman salkım salkım sarkan büyük bir ağaç kümesinin altında birer ulunga kadınıyla beraber olduklarını hayretle gördük!..

Filhakika gölge yıkandıktan sonra insanda şiddetli bir gençlik hissinin galeyana geldiği muhakkaktır. Netekim Hans ve Buba da bu nefret ettikleri Ulunga kadınlarını bu gece yarısı mehtab banyosundan sonra en tatlı sevgililer olarak görmüşlerdi!..

Bu hal gösteriyor ki bu gölün sularında radio - aktivite denilen hassa vardır. Aramızdaki münakaşa üzerine duygularımızın şiddetlenmesini buna atfederek izah edebildik.

(Devamı var)

— 4 —

Yazan: **RAHMİ YAGIZ**

Bu kafileden ancak beş kişi sağ kalmıştı

Harbin ilk günlerinde başkumandanlık vekâletinden orduya yapılan bir tamimde hava hizmetinde vazife almak üzere tayyareci sınıfına gönüllü ayrılmak isteyen subayların seçilmesi hakkında Enver Paşanın imzasile bir tezkere gönderilmişti. Tezkerede:

"Kadrosunun tevsii kararlaştırılan tayyare teşkilâtının zabitan sınıfındaki noksanların ikmali zımnında müttahaz tedabire itbaan arzuyi zatilerile tayyareci sınıfına nakle talip olan zabitanın künyelerinin tesbitile, cetvellerinin serian başkumandanlık vekâleti ceillesine inbası zımnında alâkadarlara tebligat yapılması iş'ar olunur.,,

Deniliyordu. Ordu kumandanlıkları, başkumandan vekilinin bu emrini derhal kıt'alara tamim ettiler. Henüz gelişmiş bir sınıf halinde olmıyan tayyareciliğe bilhassa genç subaylar talip çıkıyor, mülâzimisani ve evveller on safta bulunuyordu. Burada acar yüzbaşılardan 40 kadar gönüllü isimlerini yazdırdılar. İsteklilerin künyelerini havi cetveller çarçabuk umumî karargâha gönderildi. Bunlar arasından seçilen 11 kişi ilk kafileyi teşkil ettiler. Başlarında Mecdi bulunan birinci kurs İzmire gönderildi. Orada talim ve tatbikatlara başladılar.

Üçüncü ayın nihayetinde de bu kafileden ancak beş kişi sağ kalmıştı.

Ölenlerin yerine eldeki listelerde yazılı künye sahipleri gönderiliyor; 11 kişilik mevcut daima tamam bulunduruluyordu. Fakat, bu tabiî eleme, mukadderatın sevk ve idare ettiği ayırma, seçme nihayet 4 kişilik ilk kurs mezunlarının imtihanlarile sona ermişti.

Kazadan iki gün sonra müstahkem mevki kumandanlığının emri bir türlü imtihanlara başlamıyan muallim ve mütehassıs heyetlerini harekete geçirmiş; imtihanlara girecek dört subay: Yüzbaşı Mecdi Efendi bin Sait Astane, Yüzbaşı Fazıl Efendi bin Mustafa Selânik, Mülâzimievvel Raif Efendi bin Şem'i Adana, Mülâzimisani Refet Efendi bin İbrahim Trabzon, künyelerile taburun "emriyevmî,, tahtasına yazılmıştı.

Uçuşlarını ikmal etmiş olan, hazırlıklarını tamamlayan dört subay imtihan gününü iple çeker gibi bekliyorlardı...

— III —

— Emniyet!
— Ateş!
— Emniyet!
— Ateş!
— Emniyet!
— Ateş!

Şiddetli bir motör gürültüsü havayı yırtan bir vınlayışla meydanı doldurdu. Makinist motörü birkaç defa arka arkaya anvale etti. Makineyi rölantisöre aldı, yere atladı.

Arkasından savrulan bir hava cereyanile kâğıt parçaların, toz, toprak ve otları havaya kaldıran tayyarenin önünde bir sıraya dizili dört subayla muallimlerine yaklaştı, tekmil haberini verdi:

— Hazır...

Muallim başını salladı:

— Güzel...

— Kapiten Mecdi... Sıra sizin!

Genç Türk yüzbaşısı arkadaşlarının gıptalı bakışları arasında sıradan ayrıldı. Çabuk adımlarla, pervanesi dönen tayyarenin yanına geldi. Bir sıçrayışta pilot mahalline yerleşti. Muallim binbaşıKlayzer de arkadaki rasıd yerine oturdu. Bir iki el hareketile lövyeyi ve pedalleri muayene etti. Sonra, ön tarafta motörü mükerrer anvalelerle deneyen yüzbaşı Mecdinin omuzuna dokundu. Hareket emrini verdi.

Mecdi gaz düğmesine baş parmağı ile bastırdı, motörü avansa geçirdi, dakikalardanberi durduğu yerde vızıldıyan bir eşek arısı gibi uçuşu bekliyen tayyare küçük tekerleklerinin üzerinde koşmağa başladı. Meydanın ortasına kadar ilerledi, yavaş yavaş tekerlekleri yerden kesildi, 45 derecelik bir meyil üzerinde bulutlara doğru yükselmeğe, başını göklerin masmavi derinlikelrine daldıran iri bir kuş gibi arkada heyecanla sıralarını bekliyen üç arkadaşının gözlerinde ufaldı. Küçüle küçüle noktalaştı...

Binbaşı Klayzer, imtihan programını seyrüseferden başlıyarak bombardımanla bitirmek üzere hazırlamıştı.

Tayyare 1200 metreye çıkınca yüzbaşı Mecdiye müteakip emirler vermeğe, meydan üzerinde muhtelif zaviyelerle dönüşler yaptırmağa başladı. Türk yüzbaşısı, binbaşı fon Klayzere parmak ısırtan bir ustalıkla dönüşleri yapıyor, tayyareyi, serkeş bir kısrağı hâkim dizgin tutuşlariyle kuzu gibi yürüten bir binici kolaylığıyla sağa, sola çeviriyor, kolay kolay her lövye tutanyumruğa baş eğmemekte ısrar eden âsî Fokeri oyuncak gibi istediği tarafa eviriyor, çeviriyor, meydanın üzerinde fır döndürüyordu.

Fon Klayzer; 10 dakika kadar dönüşlerle değişik yüksekliklerde uçuşlar yaptırdıktan sonra Mecdiyi üstün bir beğenişle alkışladı. Seyrüseferden "fevkalâde,, numarasını verdi, yeni hareketlere geçti.

İkinci imtihan hava muharebesine aitti. Fon Klayzer, Mecdinin omuzuna dokundu, başını çevirerek yeğit pilota işaretle bir avcı tayyaresine hücum etmesini bildirdi.

Mecdi, mevhum bir düşman tayyaresile karşılaşmışçasına hareketlere başladı. Tayyaresini önce bir müstakim hat üzerinde olanca hızıyla sürdü. Düşmanı aşağıya almış gibi pike (1) ye geçti. Daha sonra bir luping (2) ile tekrar yükseldi; bu hareketleri göz alan bir atiklikle başarırken lövyesinde el değiştiriyor; tabancasını çekiyor (3), el bombası atar gibi hareketler yapıyordu. Bir ara tayyaresini başaşağı dikti. Vril (4) e kaptırdı, tayyare burgu gibi kendi etrafında döne döne 700 metreye kadar indi. Klayzer mesafenin alçaldığını, gözü pek Türk pilotunun vrile devam ettiğini görünce telâş ve heyecana kapıldı. Mecdinin lövyeye hâkimiyetini kaybettiğini sandı. Kendi önündeki lövyeye (5) sarılmağa kalkıştı.

(Devamı var)

(1) Pike dümdüz dikiliş.

(2) Tayyarenin yükselip geriye devrilerek takla atması.

(3) Harbi umuminin ilk senesinde tayyarelere henüz makinelitüfek konulmamıştı. İkinci yılın bidayetinde motörün adedi devri hesaplanarak pervanenin arasından ateş eden makinelitüfekler tatbik edildi. İlk zamanlarda pilotlar tabanca ve el bombaları atarlardı.

(4) Vril tayyarenin düşerken olduğu gibi kendi ufki mihveri etrafında döne döne başaşağı inmesine denir.

(5) Mekteb tayyareleri dubl komand denilen ve icabında muallimin hâkimiyeti pilottan alması mümkün olan iki kumanda tesisatını haizdi.

— 17 —

Çeviren: **Fethi KARDEŞ**

Şmit, mahbusta sözlerinin aksülamelini bekledi. Cevap çıkmayınca:

— Söylesenize, dedi. Ne diyorsunuz?

— Hiçbir şey söylemiyorum. Anlatacaklarınız bu kadar mı?

— Hayır, bu kadar değil ama şimdilik bu kadarı yetişir. Şimdi sizin bu işle alâkanız olmadığını veya cinaî bir maksatla hareket etmediğinizi isbat etmeniz lâzım.

Hâdise bir kaza da olabilir. Size el kaldıran bir düşman askerine karşı hiddetle mukabele etmiş olabilirsiniz, bu sırada o suya düşerek boğulabilir. Bu takdirde hâdisenin mahiyeti değişir ve hiçbir mahkeme sözlerinizden şüphe edemiyeceği için çok geniş bir müsamaha ile de karşılaşırsınız.

Stifelin nasıl bir adam olduğu düşünülürse onu öldüreni tebrik etmek bile lâzımdır. Stifel çirkefin biriydi. Ölümü herkesi bir belâdan kurtarmıştır. Halkın ondan haklı olarak şikâyet ettiği de malûmumuz; Stifel şehir ahalisini soyuyor, haraca kesiyordu. Bir intikam veya müdafaa hareketi cinayetten büsbütün başka bir şeydir. Haydi söyleyin, böyle oldu değil mi?

— Ben bir şey bilmiyorum.

Şmit hiddetle yüzünü buruşturdu. Papaz Gayyard gibi sinirlerine hâkim bir maznun karşısında hile ve oyunun para etmiyeceği anlaşılıyordu.

— O halde suçlu olduğunuzu söylemeliyim. Stifeli, vatanperverane faaliyetinize nihayet vermek üzere olduğu için ortadan kaldırdınız veya kaldırttınız. Her halde canlı olarak en son defa gören sizsiniz. Bu iddiamın doğru olmadığını isbat edemezseniz kurşuna dizileceksiniz.

Papaz son derece sükûnetle cevap verdi:

— Hakkımda bu şekilde muamele papılmasını bir kere daha protesto ederim. Her medenî memlekette, delil göstermek maznuna değil, itham edene düşer.

— Harbde olduğumuzu unutuyorsunuz.

— O halde beni hiç sorguya çekmeden kurşuna dizin de mesele kalmasın. Artık bundan sonra size hiç bir şey söylemiyeceğim, kararım katî...

Haym, bir saat, ısrar etti. Belki yirmi defa aynı suali muhtelif şekillerde sordu: "Stifelin 11 mayıs günü evinize geldiğini itiraf ediyor musunuz?,, ve cevap alamadı.

Yumuşak, tehditkâr davrandı. Kurnazca hileler buldu. On mevkuftan dokuzunun aldanacağı kapılar gösterdi ve muvaffak olamadı. Yalvardı, küfretti, bağırdı. Papaz Gayyard ağzını açmadı. Tesbihini çıkarmış, elinde oynuyordu. Son derecede sinirlenen Şmit tesbihi papazın elinden alarak koparıp yere attı.

(19 mayıs çarşamba 1919)

Ertesi gün Haym, mülâzim Şmitı kendisiyle beraber hapishaneye gitmeğe razı etmek için epey dil dökmek mecburiyetinde kaldı.

Şmit yeni bir delil olmadan bu müşkül isticvaba girişmenin faydasızlığını ileri sürüyor, âmirinin böyle birdenbire fikrini değiştirmesine şaşırıyordu. Bir gün evvelki muvaffakıyetsizlik bedbinliğini arttırmak lâzımgelirken o yeniden ümitleniyordu. Haftalarca inkârda ısrar ettikten sonra birdenbire suçlarını itiraf ediveren birçok suçluları sayıyordu. Tatlılıkla muamelede ısrarın mevkufun nihayet mukavemetini kıracağı iddiasında idi. Fakat seri bir muvaffakıyet de beklememekteydi.

Bununla beraber hiç beklemedikleri şey oldu. Hattâ kendisini isticvaba başlamalarını beklemeden, evvelâ papaz söyledi:

—Dün bana Stifelin 11 - 12 mayıs gecesi öldürüldüğünü söylemiştiniz değil mi?

Cevap veren Şmit oldu:

— Evet.

— Bundan emin misiniz?

— Evet.

— Val civarında mı?

— Evet.

— Pekâlâ. O halde ille beni mevkuf tutmak arzusunda değilseniz tahliye emrimi hemen hazırlayıp imzalatınız.

— Neden?

— Stifelin katlinde medhaldar bulunmadığımı size isbat edeceğim de ondan..

11 mayıs günü eve çekilme saatinden 12 mayıs sabahına kadar nasıl vakıt geçirdiğimi gösteren bir kâğıt. Bunda sözlerimin doğruluğunu teyit edecek şahitlerin isimlerini de bulabilirsiniz.

Uzattığı kâğıdı iki Alman dikkatle okudu:

Papaz izah etti:

— 11 mayıs günü saat beşe doğru Verne isimli bir tanıdığım, Vandövraile evimde tek başına oturan sütninemin ölüm halinde olduğunu haber verdi.

Bu kadını severim, benim için çok azizdir. Annem, beni dünyaya getirirken öldüğü için beni büyüten odur. Onu ölüm döşeğinde son defa ziyaret etmeden yapamazdım. Diğer taraftan şehirden çıkmak müsaadesini almak için de vakıt müsait edğildi.

Gece karanlığının çökmesini bekledim ve her tehlikeyi göze alarak Sen Kortentenden çıkıp Vandövre gittim.

İyi ki gitmişim. Zavallı kadın, ben yanına geldikten sonra kollarımda öldü. Şahitlerim orada sütninemin evinde beni gören birkaç köylü ile geceyarısına doğru yakalayıp şatoya kadar benimle beraber giden ve sütninemi ölüm yatağında görmüş olan iki Alman jandarmasıdır. Jandarmaların beni yakaladıkları yeri de size haritada göstereyim. Sanırım ki jandarmaları kolaylıkla bulabilirsniz ve şehadetlerine de kıymet verirsiniz.

Haym şaşırdı:

— Nasıl? Demeko papaz sizdiniz?

— Biliyorsunuz öle mi? Bravo! Evet, o papaz bendir. Jandarmaların beni tanıyacaklarına eminim. beni köy papazı sanarak evrakımı sormamışlardı. Bu dayanet tabiî, binaenaleyh onlar için müsamahakâr olun.

Şimdi haritaya şöyle bir göz atarsanız gidip gelmek için aşağı dokuz saat yürümem lâzımgeldiğini anlarsınız. Bir saat de Vandövr'de kaldım; etti on saat. Bu suretle 12 mayıs sabahının saat akını buluruz.

12 mayıs sabah âyininde nikili sede gördüklerini size birçok şahitler temin edebilirler. Bu vaziyette Stifelin katilini gördüğümü nasıl iddia edebilirsiniz?

İki zabit biribirlerinin yüzüne baka kaldı. Haym:

— Fakat, dedi. Bu yolu bisikletle gidip gelmiş olabilirsiniz.

— Bisikletim yok, hiç olmadı binmesini de bilmem. Esasen şehirdeki bütün bisikletleri müsadere ettiniz.

Jandarmalar beni yakaladıkları zaman yaya olduğumu gördüler. Zaten geceleyin müsaadesiz gittiğim yola bisikletle çıkmak budalalık olurdu, çünkü bu takdirde devriyelerin mekik dokuduğu yollardan gitmeğe mecbur kalırdım.

Şmit homurdandı:

— Pekâlâ. İfadenizin doğruluk derecesini tahkik edip öğreneceğiz. Fakat bunu bize daha evvel söyliyebilirdiniz. Meselâ dün neden sustunuz?

Hafifçe sararmış görünen maznun epey süren bir tereddütten sonra cevap verdi:

— Beni çok tazyik etmiştiniz. Düşünemedim.

Dönüşte iki zabit tek kelime konuşmadılar. Haymın yazıhanesine giden koridorda kuvvetli bir koku dalgası onlara başlarını kaldırttı. Liyon bir sıraya oturmuş, onları bekliyordu. Artık ilk seferki gibi korkmuş görünmüyordu.

Kaşlarının çatılışından, mavi gözlerinde parlayan hiddetten Haym kendisine "tanıdığı mühim kimseler,, den bahsederek tehditkâr bir rol oynamağa hazırlandığını anladı.

İçinden "sen görürsün?,, diyerek gülümsedi ve kadına hitap etti:

— Gir içeri bakalım.

(Devamı var)

MASAL ÇOCUKLARI

HABER'IN AŞK VE HİS ROMANI: 23

Nakleden: **MUZAFFER ESEN**

İlk şaşkınlık dakikasından sonra Behire sevinçle misafirini karşıladı, elini Necdete uzatarak:

— Nihayet gelebildiniz dostum, dedi. Evimin yolunu unuttunuz sanmıştım.

— Tereddüt ediyorum Behire, buraya gelip, ikimiz için de ıztırap kaynağı olan maziyi anmak istemiyordum. Bu maksatla sizi görmemek için kendimi zorladım, fakat olmadı.. Pervane nasıl ışığa doğru atılırsa, ben de aynı iştiyak içersinde buraya gelmek istedim Fakat kapınızı çalmak için bir vesile aramak lâzımdı. Bugün o vesileyi buldum. Şimdi size bir Erzurum hatırası sunmak için buraya geliyordu.

Necdeti günlerce içten özliyen Behire onunla karşılaşınca biraz soğuklaşmıştı. Lâkayt görünmeğe çalışan bir sesle:

— Lütfediniz, çok naziksiniz Necdet Bey..

— Sizi geçen ziyaretimde henüz eşyam gelmemişti. Onun için bu hatırayı ilk gelişimde getiremedim. Bu hatıra, Erzurumda sönmek üzere olan bir sanatin son eserlerinden sayılabilir. Yalnız bir tek ihtiyar sanatkârın yapabildiği bu telkâri gümüş çekmeceyi beğenecek misiniz bakalım.

Behire kalbinden kopan bir çığlığı mademedi:

— Aman ne cici şey, bu böyle..

— Hakikaten beğendiniz mi?

— Çok güzel.. Bunu yapan adamın ruhunda büyük sanatkâr ateşi yanıyor.. Öyle bir ateş ki başka memleketlerde ancak atölyelerde, akademilerde senelerce çalıştıktan sonra elde edilebilir.

— Sanat tıpkı aşk gibi insan kalbinin beklenmedik misafiridir. Bu adam da mütevazı ruhunda bu kıymetli misafire iyi bir yer ayırmış.

— Beni hatırlayıp da bu güzel sanat eserini getirmenizden çok mütehassis oldum. Size nasıl teşekkür edeceğimi bilmiyorum.

Behire küçük çekmecenin dışını uzun ve takdirli bakışlarla seyrettikten sonra çekmeceyi açtı. Ve içersinden ipek kâğıda sarılmış siyah kehribardan bir çok ufak tefek çıkardı.

— Fakat doğrusu Necdet Bey, siz beni adeta şımartıyorsunuz.. Ne güzel şeyler bunlar..

— Sizin gibi doğduğu günden itibaren büyük sanat eserleri arasında, büyümüş, yaşamış bir genç kız için bunlar ne güzel, ne de sanatkârane sayılır. Sadece yurdun uzak bir köşesine ait mahallî işçilik örnekleridir. Yalnız içlerinde bir tanesi vardır ki sanat itibarile değil, fakat bir aşk masalını hatırlattığı için bence kıymetlidir.

Necdet bu sözleri söylerken ince bir kâğıttan çıkardığı siyah taştan beyzî bir yüzüğü Behirenin parmağına geçirdi. İlk bakışta bu yüzüğün de öteki süslerden hiç bir farkı yoktu. Fakat taşının üzerinde kabaca çizilmiş bir resim bu yüzüğe bir hususiyet veriyordu. Üzerinde tek bir gül açan bir ağaç ve bir de yatan bir kız resmi...

Behire resimlere dikkatle baktı ve:

— Bu çocukça resimlerin her halde bir manası olacak.. Bunu bana anlatır mısınız?

— Ben de bu resim'erin manasını satan adamdan sordum. Bana güzel bir aşk masalı anlattı.. Şayet dinlemek isterseniz...

— Ne duruyorsunuz, hemen başlayın.

(Devamı var)

HABERİN TARİHİ ROMANI 43 Yazan: Muzaffer Muhittin

Gregorius, Selçuk Emîrinin bu müthiş hiddetini görünce şaşalar gibi oldu

— Buraya kadar bu mesele için mi zahmet buyurdunuz?

Diye sordu.

Bu sefer Selçuk Emîri sapsarı kesilmişti. Gregoriusun kahkahası başından aşağı soğuk su gibi dökülmüştü.

Bütün damarlarma yayılan müthiş bir hiddetle dişlerini sıktı.

Gregorius hâlâ omuzlarını sarsarak gülüyordu. Yanmdaki öbür şarap kupasmı da ağzına dikti.

Selçuk Emîrinin cevap vermediğini görünce aynı müstehzi tavırla sualini tekrar etti:

— Buraya kadar hakikaten bu mesele için mi zahmet buyurdunuz?

Selçuk Emîri hiddetini yenmiye çalışarak dişleri arasından kısaca bir:

— Evet!..

Diye mırıldandı.

Gregorius tekrar o baykuş gülüşile bir kahkaha daha attı. Sonra oturduğu sedirin üstünde sallana - rak:

— Çok tuhaf!.. Çok tuhaf!..

Dedi. İhtiyar kocakarılarm uydurdukları bir masalm sizi buralara kadar sevketmiş olmasmı hayretle.. hayretle görüyorum!.. Çok şey!.. Demek, devletlû Emîr hazretleri, bu masallara inandmız!..

Emîr, Gregoriusun bu şiddetli istihzası karşısında bu sefer mosmor olmuştu. Hiddetle ayağa kalktı.

Gregoriusun yüzüne yıldırmalı nazarlar atfederek:

— Ooo... Sarhoş musunuz? dedi.

Gregorius tekrar güldü:

— Kerem buyurun, oturun. Merak buyurmayın, böyle bir masal üzerinde resmen konuşabilecek kadar sarhoş değilim. Müsterih olun!

Dedi.

O vakıt Selçuk Emîri hiddetle ayağını yere vurdu. Oturmadan:

— Gregorius, diye bağırdı. Resmî veya hususî, her ne şekilde telâkki edersen et... Fakat şu yüzündeki sahte nikabı at!.. Açık konuşalim!. Anlamıyor musun? Bu meselede, bil ki, her ikimizin de hayatları mevzubahstır!..

Gregorius Selçuk Emîrinin bu parlayışını ve müthiş tehevvürünü görünce şaşalar gibi oldu. Şaşı gözleri yüzünde iki tarafa oynamağa başalmışlardı.

Yüzü birdenbire ciddileşmiş, başına ağır bir şey vurulmuş gibi oturduğu yerde kanburlaşmıştı. Eğri eğri ve fıldır fıldır bakan gözlerinin ucile de Emirin kılıç kabzasmı sıkan elinin hareketlerine bakmaktaydı.

Kaşlarını müthiş bir surette çatmıştı. Birdenbire:

— Anlıyorum, devletlû Emîr hazretleri!.. dedi. Bana bir harp vesilesi çıkarmak için hakarete geldiniz!..

— Hayır!..

— Fakat, affınıza mağruren, tarzı hareketiniz bunu gösterir, yalnız bilmelisiniz ki burada benim misafirim bulunuyorsunuz. Her misafirin de misafiri olduğu adamın bir nevi esiri demek olduğunu takdir buyursunuz!..

Selçuk Emîri tekrar sapsarı oldu ve bu melun adamın ne demek istediğini anlıyarak tekrar yerine oturdu.

Sakin bir tavır almağa çalışarak:

— Sizinle açık görüşebileceğimizi zannetmiştim!.. dedi. Halbuki siz işe inkârla başladınız!..

Gregorius Selçuk Emîrine hâlâ müstehzi nazarlarla bakıyordu. Şarap kupasından bir yudum daha içtikten sonra:

— Ben, dedi. Bitinya krallarının defineleri diye bir mesele olduğunu inkâr etmiyorum!.. Hattâ bununla, merak ederek meşgul olduğumu da söyliyebilirim. Fakat bu meşgul oluşum sırf merak ettiğimden dolayı idi.

Nitekim aynı neticeye vasıl oldum. Bu defineler hikâyesi çocukça bir masaldan ibarettir!..

Selçuk Emîri istemeksizin acı acı güldü. Başını kaldırıp Gregorius bu derece yüzsüzlüğüne hayret ediyormuş gibi onu süzdü. Sonra:

— Pek âlâ!.. dedi. Siz Ayazmadaki Meryem resmini alıp da yerine başkasını koydurmadınız mı?

Gregorius birdenbire hayret etti. Fakat derhal kendisini toparladı. Şeytanî bir gülüşel gülümsiyerek:

— Siz bunu nereden öğrendiniz? Dedi.

Selçuk emîri kılıcının kabzasile oynıyarak:

— Birçok şeyler bildiğimizi nihayet anlar gibi oluyorsunuz, sanırım!.. dedi.

Sonra birdenbire Gregirous'un şaşı gözlerinin içine baktı:

— O halde şunu da anlıyacağınızı ümid ederim... diye ilâve etti. Ben buraya beyhude yere gelmiş olamam!..

Gregirous istihfafla omuzlarını silkti. Müstehzi bir eda ile:

— Tabiî, ona şüphe yok!..

Dedi.

— Onun için, müsaade ederseniz şu ayazmadan aldığmız Meryem resminin aslını bir defa da ben görmek isterim!..

Gregorius bir kahkaha attı.

— Çok naziksiniz, devletlû emîr. Diye bağırdı. Nihayet beni maiyetinizdeki bir aylıklı nefer addediyorsunuz demek!..

Selçuk emîri Gregoriusun yüzüne birdenbire hışımla bakarak:

— Ne demek istiyorsunuz?

Diye sordu.

— Şunu demek istiyorum ki eğer hakikaten böyle bir defineler meselesi varsa ortada Bitinya kralarının defineleri mevzubahs olduğuna göre bunun öyle ufaktefek bir şey olamıyacağı aşikârdır!...

— Şüphesiz...

— Elbette, şüphsiz! Ufaktefek bir şey olmayınca da öyle kolay kolay herkesin üzerine atılacağı bir şey olamaz!..

— Ya?..

— Elbette!.. Sonra, düşünmelisiniz ki eğer bu defineler meselesini böyle bir tablo hallediyorsa ve bu tablo benim elimde bulunuyorsa bunu görmek için yalnız emir vermek kâfi değildir!.. Zira ben henüz sizin bayrağmız altmda bulunmuyorum.

Selçuk emîri tekrar mosmor kesilmişti.

İznik tekfuru fena halde alay ediyor ve hakaretlerini pervasızca savurup duruyordu. Gregorius iyice sarhoş olmuştu. Defineler gibi şüphesiz bütün hırsıyla peşinde olduğu bir mesele mevzubahs olunca bütün yırtıcılığını ve melânetini kullanacağı muhakkaktı.

Selçuk emîri orada bir boğuşmayı gözüne alamazdı. Çünkü herifin her ihtimale karşı tertibat almış olduğu ve ilk fırsatta üzerine atılmak üzere adamlarının tetikte bulundukları muhakkaktı.

Onun için cebrinefs etmek mecburiyetindeydi. Fakat Gregorius son sözlerini de söylemiş olmak lâzım geldiğini düşünüyordu. Birdenbire:

— Gregorius! dedi. Beni dinle!.. Seni bir lâhza düşünmeye davet ederim. Tahmin edersin ki ben bu işte yalnız değilim!.. Hakan Osmanla beraberim!.. Bunun ne demek olacağını elbette takdir edersin!..

İznik tekfuru güldü:

— Hakan Osman mı? dedi. Evet, çok cesur bir kumandan!.. Fakat hayli ihtiyarladı, değil mi?..

Ve Selçuk emîrinin cevab vermesine meydan bırakmadan ilâve etti:

— Sonra siz de şunu biliniz ki, eğer böyle muazzam bir işle meşgul oluyorsam, elbette ben de yalnız değilim!.. Ve benimle birlikte hareket ettiğim Bizans imparatoru hazretlerinden başka kimse de olamaz!..

Selçuk emîri heyecanla ayağa kalktı ve asabiyetle:

— Ben onu bunu bilmem!.. diye gürledi. Ben sana sulhan teklif ediyorum. Zira bu iş neticede elbette gerek senin, gerekse metbuun Bizans hükümdarının hayatlarınıza bile mal olabilir!...

Gregorius bu yukardan tehdidi işitince tekrar kahkahalarla gülmeğe başladı. Selçuk emîri bu baykuş kahkahaları önünde kendini güç tutuyordu. Fakat herifin epeyce sarhoş olması bu kabalığını nazarında tahfif etmekteydi.

(Devamı var)

Hikâye

YUMURCAK

Çeviren: SUAT DERVIŞ

Hikâye 1

Karısını, yünlü ve eski elbisesi içinde, saçı başı karma karışık görünce hayret ve hiddetle sordu:

— Ne?.. Sen hâlâ bu kılıkta mısın?. Saat yedi buçuk.. Neden hazır değilsin?.

— Telâş etme yavrum.. Bu akşam yemeğini evde yeyeceğiz.. Ne lokantaya, ne de tiyatroya gitmek var..

— Ne diyorsun? Anjel?. Teyze gelmiyor mu?.

— Kırk derecei hararetle gripten yatıyormuş.. Çocuğu bekleme ğe gelemiyeceği için telgraf çekmiş..

Bu ne büyük bir sukutu hayaldi!

Anjel teyze mektupla, üç dört gün için Parise geleceğini, üç hafat evvel bildirdiği zaman genç karı koca son derece de sevinmişlerdi. Nihayet geceleri şuraya, buraya gidebileceklerdi. Tabiî Anjel teyze memnuniyetle küçük Piyeri bekleyecekti!.

Onlar bu gece, iyice eğlenmeğe karar vermişlerdi. Anjel teyze çocuğun yanında olacağı için kendileri sabaha kadar dolaşabilecek lerdi. Fırsattan istifade etmek lâzım. Çünkü Jan ile karısı Jizel beş yaşındaki çapkın oğullarına çok düşkündüler.

Akrabadan olmıyan bir kimseye çocuğu emanet edip sabahlara kadar eğlenmeğe hiçbir zaman razı olamazlardı. Esasen onlar, çocuğu hizmetçiye bırakıp çıkmak isteseler bile küçük şımarık hiç buna müsaade eder mi? Velhasıl Anjel teyzenin Parise gelişi onlar için büyük bir saadet demekti.

İşte üç haftadanberi kurduk - ları o güzel plânlar Anjel teyze - nin hastalığını bildiren telgrafta sonra suya düşüyordu.

* * *

Piyer kaç defalar onların kavgalarına sebep olmuştu! Jan gazetesini elinden atarak:

— Canım bu da bir hayat mı? diye haykırırdı. Her gece böyle eve bağlı mı kalacağız? Bu mendebur yumurcak hayatımızı zehirliyor.. Zaten kabahatin büyüğü de sende ya!.. Bir çocuğa bu kadar yüz verilir mi?

— Şuna da bakın! Asıl yüz veren sen değ.il misin?.

Bazan da Jizerin sabrı tükenirdi. Yemek yer yemez, uyumağa başlardı.

— Gene mi uyukuluyorsun Jizel?,

— Uyuklarım ya!. Can sıkıntısından öleceğim!.. Bir röstrana, bir bara gidelim bak o zaman uyuklar mıyım, görürsün!.

İşte Anjel teyzenin telgrafından sonra bu gecede asabiyetleri son dereceyi bulmuştu. Sabırsızlıkla:

— Bu böyle devam edesre, diye homurdandı. Bu müz'iç yumurcaktan nefret edeceğim!.

Jizel büyük bir hiddet içinde:

— Yarabbi! diyordu. Sekiz gün, sekiz güncük hür kalabilsek, bu hürriyet için neler feda etmeğe hazırım! .

* * *

Nihayet, gribini geçiren Anjel teyze onlara merhamet etmiti.

Küçük Piyeri beraberine alıgötürdü. Çocuk bir haftayi ihtiyakadının yanında geçirmeğe ramolmuştu.

Bu, genç karı kocayı sevinç dolisi etmişti. İlk akşamı lokantad yemek yedikten sonra güzel bpiyes seyrettiler. Sonra da şık bbarda sabahı ettiler. Eve döndüleri zaman ikisi de âdeta beş asene daha gençleşmiş gibiydiler. Jan içini çekerek:

— İşte bir gün çabucak geçivedi!.

Diye mırıldandı. Jizelin birde kaşları çatılmıştı:

—Tabiî ya!. .Ne olacak, sekgün, göz açıp kapamadan geçivirir!.

Fakat ikinci akşam, saat sabhın üçünde eve döndükleri zama Jizelin içinde tuhaf bir hal varü. Küçüğün boş yatağı önünde ban tevakkuf etmişti. Sonra birdeomuzlarını silkerek oradan çeklirken gülmüş:

— Ama da budalayım'.

Diye mırıldanmıştı. Üçüngünü âdeta keyfi yoktu. Hattâ kcasına bunu göstermemek içcebrinefs ederek gülmeğe sahte bir neş'e göstermeğe uğraşıyordu.

Dördüncü gece, Piyerin odasıdaki oyuncaklara bakarken gözri yaşarmış ve eğilip onun yastığını öpmüştü. İşte tam bu sırakocası onu yakaladı.

— İşte yakalandın!.. Onu ayorsun, değil mi? Doğrusunu istersen benim de dehşetli göreceğim geldi.. Fena bir haldeyim Ne dersin? Onu gidip alalım mı

Jizel sevinçle kocasının boynuna sarıldı.

— Ne budalalık ettik te oyolladık, diye bağırdı. Jan, hmen tren tarifesine bakalım.. Beki hemen bir tren vardır!.

PLÂNŞ 31 V

keb; biri elbiseler, diğeri çamaşırlar için)

33. **F**: l'armoire *f.* [à glace] (meuble *m.* comprenant deux parties: une grande-robe et une armoire à linge)
33. **İ**: the cupboard (combined wardrobe and linen cupboard)
33. **A**: der Schrank (Schrein, Spind; ein Kleider- und Wäscheschrank)

34. GÖZ
34. **F**: la case
34. **İ**: the shelf
34. **A**: das Fach

35. F: ÇAMAŞIR İSTİFİ
35. **F**: la pile de linge
35. **İ**: the pile of linen
35. **A**: der Wäschestapel

36. AYNA (kristal ayna)
36. **F**: la psyché
36. **İ**: the (long) dressing-mirror
36. **A**: der Ankleidespiegel

37. PARAVAN
37. **F**: le paravent
37. **İ**: the draught - screen
37. **A**: der Wandschirm (die Spanische Wand, der Paravent)

38. ÇİZME ÇEKECEĞİ (çizmeyi çıkarmak için)
38. **F**: le tire - botte
38. **İ**: the boot - jack
38. **A**: der Stiefelknecht (Schuhknecht, Schuhauszieher)

39. KANAPE (kanape is - kmle)
39. **F**: la chaise - rembourrée
39. **İ**: the stuffed chair
39. **A**: der Polsterstuhl

40. YOL HALISI
40. **F**: le chemin (le passage)
40. **F**: the carpet - runner
40. **A**: der Läufer

41. TABURE (iskemle)
41. **F**: le tabouret
41. **İ**: the stool
41. **A**: die Gondel (ein Hocker)

42. AVİZE (tavan lâmbası)
42. **F**: le plafonnier
42. **İ**: the chain pendant
42. **A**: die Ampel

PLÂNŞ 31 II

9. **A**: der Bettvorleger (die Bettvorlage)

10. ŞIPITIK TERLİK (düz terlik)
10. **F**: les babouches *f.* (les savates *f.*)
10. **İ**: the slipper (the pabouche)
10. **A**: der Pantoffel (Schlappen)

11. LÂZIMLIK
11. **F**: le pot de chambre (la vase de nuit)
11. **İ**: the chamber - pot (the chambre, the pot, the po)
11. **A**: das Nachtgeschirr (der Nachttopf)

12. GECE MASASI (komodin)
12. **F**: la table de nuit (la table de chevet)
12. **İ**: the commode
12. **A**: der Nachttisch

13. MASA LÂMBASI
13. **F**: la lampe de chevet
13. **İ**: the bedside lamp
13. **A**: die Nachttischlampe

14. FİŞİ İLE BERABER PRİZ
14. **F**: la prise de courant avec sa fiche
14. **İ**: the wall socket with the plug (the wall - plug)
14. **A**: die Steckdose mit dem Secker (der Steckkontakt)

15. ÇINGIRAKLI SAAT (münebbihli saat)
15. **F**: le réveille - matin (le réveil)
15. **İ**: the alarm (the alarm - clock)
15. **A**: der Wecker (die Weckuhr, Weckeruhr)

16. KARYOLA (tahta karyola, kerevet)
16. **F**: le lit (le lit de bois, le châlit)
16. **İ**: the bed (the bedstead, the two bedsteads)
16. **A**: das Bett (die Bettstatt, die beiden Bettstellen)

17. RİVÂK
17. **F**: le ciel de lit
17. **İ**: the canopy
17. **A**: der Betthimmel

18. YASTIK (kırlant)
a marka
18. **F**: l'oreiller *m.*
a le monogramme
18. **İ**: the pillow (the feather pillow) in the pillow case

Danzig meselesinin tarihçesine bakış

(Baştarafı 9 uncuda)

nunla beraber Hitler bu mevzu üzerinde siyasî müzakereler açılmasını hiçbir zaman istemedi. Bazan Lehistana alenen teminat vermeği faydalı buluyor, bunlar ekseriya vahim hâdiseler sırasında oluyordu. Meselâ 7 mart 1936 da Rayştağda "Lehistanın denizde bir mahrece ihtiyacı olduğu aşikârdır,, diye bağırmıştı. Avusturyanın ilhakından evvel, 20 şubat 1938 de şöyle söylemişti:

"— 35milyonluk bir millete denize mahreç verilmemek istenmesini Alman milletinin imkânsız ve binaenaleyh budalaca bir teşebbüs telâkki etmesini isterim.,,

1938 ilkteşrininde, Südetlerin ilhakından sonra Alman hariciye nazırı Von Ribbentrop Danzig meselesine, ilk defa olarak, başka bir bakımdan temas ve Lehistana serbest bir mıntaka bırakılması şartile Danzigin Almanyaya dönmesi ihtimalini ima etti. Leh elçisi Lipski böyle bir hal şeklinin Lehistan için katî surette gayrikabili kabul olduğu cevabını verdi.

1939 sonkânun ayının ilk günlerinde Leh hariciye nazırı Beck, Berchtesgaden'de Hitleri ziyaret etti. Bir defa daha Danzig meselesi mevzubahs oldu, fakat daha emniyet verici bir şekilde... Hitler:

— Adam siz de! dedi, bu taşra şehri için bozuşacak değiliz ya!

Sonra Lehistanın "mihver,, devletlerile daha sıkı bir teşriki mesai tesisini lâzımgeldiğine Leh hariciye nazırını ikna etmeğe çalıştı.

Geçen sonkânunun 26 sında, Leh - Alman misakının beşinci yıldönümü münasebetile Varşovaya gelmiş olan Von Ribbentrop da bu nakat üzerinde işledi. Buna mukabil Danzig meselesinde ise çok çekingen göründü.

Şubat sonunda, İtalyan hariciye nazırı Kont Ciyanonun Varşovayı ziyareti sırasında ancak "mihver,, le beraber yürüyebileceği noktainazarına Lehistanı imale yolunda son teşebbüs yapıldı.

Verilen cevap şu idi: Lehistanın haricî siyaseti, Varşovanın Berlin ile Moskova arasında bulunması dolayısile tayin edilmiştir. Lehistan memleektin mukadderatını ne Berlin, ne de Moskova siyasetine bağlıyabilir.

Berlinin 21 martta Danzig meselesini, Alman hükûmetinin istediği şekilde birkaç gün zarfında halletmek yolundaki sert talebi işte bu şartlar içinde yapıldı. Lehistan iki kolorduyu seferber etti ve 26 martta mukabil teklifler ileri sürdü. Bundan sonrası ise malûm...

Lehliler aşağı yukarı diyorlar ki:

— Lehistanın Almanyaya yaptığı tecrübe, Almanya hesabına fena netice vermiştir. Leh hükûmeti nazi Almanyasına itimat etmişler, böyle yapmakla, Almanya ile her türlü teşrikimesaiye aleyhtar olan Leh efkârı umumiyesinin mühim bir kısmiyle mücadele mecburiyetinde kalmıştı. Almanya Leh - Alman ademi tecavüz misakını bozmakla Almanya ve Lehistan arasında tam bir anlaşma ihtimallerini mahvetmekle kalmadı, aynı zamanda teklif ettiği veya imzaladığı anlaşmaların kıymetlerini de sıfıra yaklaştırdı.

Almanların cevabı şöyledir:

— Lehistan Almanyayı sukutu hayale uğrattı. Almanya, Lehistanı zengin devletler aleyhine semereli bir dinamizme sevketmek istiyordu. Halbuki Lehistan "muhafazakâr,, bir devlet olduğunu gösterdi. Bütün anlaşamamazlıklar buradan geliyor. — *(Fransızcadan : F.)* —

EGE TİYATROSU TEMSİLLERİ

3 Temmuz Cumartesi akşamı Beylerbeyi İskele tiyatrosunda

KANUN ADAMI

Murat Şamil varyetesi..

İSTANBUL HALK TİYATROSU

Bugün gündüz Üsküdar İnşirah bahçesinde *Habibe Molla*

Akşam Ortaköyde

ŞİRİN TEYZE

NAŞİT ÖZCAN E. SADİ TEK birlikte bu gece: Taksim Altıntepe Aile bahçesinde SUPİK - HAÇIK

Şehzadebaşı TURAN sinemasında (2) FİLM

(Atina kaçakçıları - Erkek Hala)

Pons Vineke Kuyruklu yıldızı

Yüz yirmi sene evvel keşfedilen bu seyyare küremizin yanından bir kere daha geçti

1939, heyet için bir rekor senesidir. Bir kuyruklu yıldız tarafından takip olunan iki yeni yıldızın ayni zamanda parlamağa başladığı 20 Kânunusani akşamından beri, hiç bir hafta geçmiyor ki yeni bir semavî hâdise kaydedilmesin Zaman zaman görülen dört kuyruklu yıldızın avdetiyle beraber semamızda dolaşan kuyruklu yıldızların adedi yediye baliğ olmuştur. Bu kuyruklu yıldızların en meşhurları meyanında Pons Vineke kuyruklu yıldızı vardır ki üç gün evvel 16.090.000 kilometre mesafeden bizi ziyaret etmiştir.

Bu kuyruklu yıldız heyetşinaslar için pek kıymetlidir. Yüz yirmi sene evvel Marsilya rasathanesi kapıcısı Pons tarafından keşfedilmiştir. Müteakiben kaybolmuş ve 1858 senesinde heyet âlimi Alman Vineke tarafından tekrar görülmüş olmakla her ikisinin ismini taşımaktadır.

O zamandanberi bu yıldız, Jüpiter ailesinin yirmi dört kuyruklu yıldızı meyanında sayılmaktadır .

Bir gün nâmütenahî fezalardan zuhur eden bu kuyruklu yıldız seyyarelerin en büyüğü olan Jüpiterin o kadar yakınından geçmiştir ki onun tesir ve nüfuzuna esir olarak kalmış ve artık manzumei şemsiyemizden kaçıp kurtulmak imkânını bulamamıştır. Bu kuyruklu yıldızın arasıra avdeti bazı tesirler ikaından hali kalmıyor:

Saatlerin değişmesi, manzara tahavvülâtı, hâdisatı cevviye ve ilâh.. gibi.

Hattâ heyet âlimlerimiz tarafından her altı senede bir kendisine verilen randevularda bile iki, üç defa görünmemiştir. Bunun sebepelri âlimlerimizi şaşkın bir hale getirmiştir.

1908 senesinde bu küçük kuyruklu yıldızın - zira nüvesinin ebadı 500 metreyi geçmediğinden kuyruklu yıldızın en küçüğüdür - yaklaşması üzerine geceleyin göğyüzü kıpkırmızı olmuş ve parlak beyaz bulutlar gökyüzünü o derece aydınlatmıştır ki en ufak matbaa hurufatı gündüzmüş gibi kolaylıkla okunabilmiştir. Bununla beraber kuyruklu yıldız o vakit bizden bir çok milyon kilometre mesafede bulunuyor, fakat arz onun mahrekinden inen düğüm noktasında ngeçiyordu.

Almanyada

Bütün yabancı danslar kontrol altına alındı

Yabancı lisanlarla dans şarkısı söylemek yasak edildi

Almanyada, son günlerde neşredilen bir emirname ile bütün yabancı dansların devlet kontrolu altına alındığı bildirilmektedir. Bu emirnamenin bir maddesine göre, yalnız yabancı danslar değil, Alman dansları da bir nevi kontrole tabidir.

Şimdiden sonra, orkestraların gazinolarda, barlarda, balolarda çalacakları bütün parçalar kontrol edilecektir.

Alman kültürüne muhalif olmıyan bazı yabancı dans müziği, havalarının çalınmasına müsaade edilecekse de, bunların yabancı lisandaki güftelerini söylemek katiyen memnudur.

Kontrol vazifesini yapacak olan müessese millî tiyatro ve müzik idaresidir.

Satılık ev aranıyor

Gedikpaşa veya Çenberlitaş civarında bahçeli, kâgir küçük bir ev aranıyor, böyle bir ev satmak isteyenlerin gazetemize K. 14 rumuzile müracaat etmeleri.

Necati Pakşi

Diş doktoru

Pazardan maada hergün saat 9 dan akşam 18,30 za kadar hastalarını kabul ve tedavi eder Adres: Glata Tünel meydanı Tersane caddesi başında 1/2 No. lı muayenehane

André Maurois, Oklahoma yerlileri arasında

"Hizmetçinizle ya evlenirsiniz, yahut onu geri yollarsınız!,,

(Baş tarafı 11 incide)

— Aşiret reisini kim seçer?.

— Aşiret reisini dört senede bir seçerler, ve hemen daima ayni sülâleden seçilir. Bugünkü reis, Fred Loohout, akıllı ve zeki bir ihtiyr.

Pavhuskaya gitmek için bir petrol sahasından geçiyoruz. Etraf sade, sınaî bir manzara arzediyor. Her çayırda bir petrol kuyusu ... Üzerindeki tahta çatısı ile papazları giydiği kukulâtalı elbiseye benziyor. Müthiş bir böcek ordusu toprağın barsaklarını çıkarmakta.. Şurda burda daha yüksek binalar ve gaz fabrikaları. Otlar sarı ve yanmış.

Parhuska civarında, bir ormanın yanı başında, vaktiyle John Stinkin oturduğu kulübeyi gösteriyorlar. Bana, John Stink dedikleri bu adam bir Amerikan yerlisi imiş. Kardeşleri onu öldü diye, âdetleri mucibince, bir yatak çarşafına sarmışlar sarmalamışlar,, götürmüşler bir ağacın tepesine bırakmışlar.

Yerlilerin âdeti böyle imiş: ölüleri, sükûnet içinde çürüsün, yırtıcı kuşlar yesin diye ağaçların üzerine koyarlarmış..

Meğerse John Stink ölmemiş .. Bir müddet sonra uyanıyor, üzerindeki kefeni sıyırıyor ve ağaçtan inıyor .

Fakat, aşiret halkı onu görünce dehşet içinde kalıyorlar. Hortlak diye aralarına almıyorlar. O da mecbur oluyor, gidiyor, o civarda kendisine bir kulübe yapıyor ve burada, bir tek kişi ile bir kelime konuşmadan, daha tam yirmi sene yaşıyor. Canlı hayalet... Edgar Poe için ne güzel bir hikâye mevzuu olurdu bu!.

Pavhuska bu tarzdaki bütün diğer Amerikan şehirlerine benziyen küçük bir Amerikan şehri ... Eczahanelerinde dondurmadan tutun da aspirine, resimli mecmualara kadar herşey bulursunuz . Kırmızı tulumbalariyle benzin depoları, berber dükkânları..

Fakat Yamapta yerlilerin mümessilliği, bir de Osega aşiretinin bütün yadigârlarını bir araya toplayan bir müze var: Bunlar, yerli elbiseleri, inciden ve kuştüyünden yapılmış eşya, yatak, yorgan gibi şeyler..

Aşiret reisi ile burada görüşeceğiz..

Müzenin müdürü Mis Mattevs isminde biri. O da yarı Osageler-den, yarı beyaz ırktan.. Bir erkek kardeşi varmış, Amerikan yerlilerinin hayatı hakkında güzel bir kitap yazmış.

Mis Mattevsun hem asîl, hem de biraz vahşi bir hali var ki, kendisine büyük bir sevimlilik veriyor. Halbuki saf yerli kanından olanlar pek o kadar cazip değil.

Aşiret reisi, karısı ve oğlu millî kıyafetlerile, bir otomobile kurulmuşlar, geliyorlar. Otomobili ayrı bir şoför kullanıyor. Bunların yüzündeki hatlar çok sert ve keskin. Amerikan yerlilerinin Asyalı bir kavim oldukları belli.. Her halde eskiden son derece şiddetli insanlarmış.

Selâmlaşıyoruz. Gülümsiyoruz.. Sonra bir "Povpov,, başlıyor. Reis bana Osage diliyle çok uzun bir nutuk veriyor. Lâkırdıları arasında bazı şeyleri tekrar söylediğini farkediyorum. Aldanın bu konuşmasında Omirusun dilini ve eski efsane lisanlarını andıran bir şey var.

Tercümanımız şen bir yerli. Reisin sözlerini çok kısaltarak şöylece hülâsa ediyor:

— Reis diyor ki sizin Fransadan kalkıp Amerikan yerlilerini görmiye buraya geldiğinize çok memnun olmuş. Amerikan yerlileri Fransayı bilirlermiş. Fransanın da Amerikan yerlilerini bilmelerine memnun olmuşlar. Vaktiyle bu memlekete Fransızlar çok gelmiş. Osage reislerinden de Fransaya gidenler çok olmuş.

"Reis diyor ki, bu memleket hakikaten yerlilerindir ve isterse daha çok hikâyeler anlatırmış... Fakat, Amerikan yerlisi, çok bildiği halde susar, beyazlar ise, bir şeyler söylemeden çok lâf ederler..,,

Ben de reisin nutkuna İngilizce cevap verdim.

Tercüman tercüme etti. Gülüm sedik.. Selâmlaştık..

Bundan yüz sene evvel bu Amerikan yerlilerinin bazılarına müthiş birer düşman, bazılarına çok değerli müttefik olduğunu, asırlarca bu kıt'aya hâkim bulunduklarını bugün havsalamız almıyor! Bugün bunlar milyoner olmuşlar ve onların paraları etrafında beyaz kadınlar dört dönüyor.

Tulsaya gece döndük. Yolumuz petrol içmiş çayırlardaki ışıklarla aydınlanıyor. Ovayı her taraftan ışıklar kuşatmış.

VAKIT kitabevi

Dün ve yarın tercüme külliyatı

No.	11-20 ıkıncı seri	Kr.
11	Gorio baba	100
12	Deliliğin psikolojisi	50
13	İlkbahar selleri	75
14	Engerek düğümü	60
15	Rasin külliyatı III	75
16	Samimi Saadet	50
17	İstatistik	30
18	Çocuk düşürtenler	60
19	İlim ve felsefe	30
20	Mevcudu kalmadı	. .
		530

Bu serinin fiatı 5.30 kuruştur. Hepsini alanlara yüzde 20 iskonto yapılır. Kalan 4.24 kuruşun 1,24 kuruşu peşin alınarak mütebakisi ayda birer lira ödenmek üzere üç taksite bağlanır.

PLÂNŞ 31 III

a the monogram (the initials)

18. **A:** das Kopfkissen (Federkissen)
a das Monogramm (die Anfangsbuchstaben des Namens)

19. **ALT YASTIĞI (uzun yastık)**
19. **F:** le traversin
19. **İ:** the padded wedge
19. **A:** das Keilkissen (der oder das Pfühl)

20. **YATAK VEYA YORGAN ÇARŞAFI**
20. **F:** le drap de lit
20. **İ:** the sheet
20. **A:** das Bettuch (Laken)

21. **ŞİLTE (yatak)**
21. **F:** le matelas
21. **İ:** the mattress
21. **A:** die Auflegematratze (das Unterbettpolster)

22. **SOMYA (karyola yayı)**
22. **F:** le sommier
22. **İ:** the spring - mattress
22. **A:** die Stahlfedermatratze

23. **YORGAN (fantezi yorgan)**
23. **F:** l'édredon *n*
23. **İ:** the feather bed
23. **A:** das Deckbett (Federdeckbett, Federbett, Plumeau).

24. **PİKE KARYOLA ÖRTÜSÜ**
24. **F:** la couverture piquée (le couver-pieds)
24. **İ:** the quilt
24. **A:** die Steppdecke

25. **DÜĞMELİ YORGAN ÇARŞAFI**
25. **F:** le drap de lit, à retours boutonné
25. **İ:** the turn - over sheet
25. **A:** das Überschlaglaken

16-25 KARYOLA (iki kişilik karyola, rivaklı karyola, evlilik yatağı)
16-25 F: le lit (un lit double, le lit conjugal, le lit à baldaquin)
16-25 the bed (the general term; here: a double bed, marriage - bed, canopied bed)
16.25 das Bett (im weiteren Sinne: ein Doppelbett, Ehebett, Himmelbett)

26. **TUVALET MASASI (Pl. 32 ve 98 bak)**
a çekmece [açık]
26. **F:** la coiffeuse (la psyché, la table - psyché); voir aussi les planches 32 et 98
a le tiroir [ouvert]
26. **İ:** the toilet - table (the dressing - table, the dressing - chest; cf. Plates 32 and 98)
a the (open) drawer
26. **A:** der Toilettentisch (Putztisch, die Frisierkommode, Frisiertoilette; s. auch die Tafeln 32 und 98)
a die (geöffnete) Schublade

27. **TUVALET MASASI AYNASI**
27. **F:** la glace de la coiffeuse
27. **İ:** the toilet mirror (the dressing-glass)
27. **A:** der Toilettenspiegel

28. **VAPORİZATÖR**
28. **F:** le vaporisateur
28. **İ:** the perfume spray or scent spray (the spray bottle)
28. **A:** der Parfümzerstäuber (Spritzflakon)

29. **PUDRALIK**

PLÂNŞ 31 IV

a ponpon
29. **F:** le poudrier
a la houpette
29. **İ:** the powder - box or powderbowl
a the powder-puff
29. **A:** die Puderdose (Puderschachtel)
a die Puderquaste

30. **KALEM RUJ (dudak ruju) (küçük bir kapta, mahfazada)**
30. **F:** le bâton de rouge (dans une petite coupe)
30. **İ:** the lip - stick (in a small tray)
30. **A:** der Lippenstift (in einem Schälchen)

31. **YÜZÜKLÜK**
31. **F:** le porte - bagues
31. **İ:** the ring-stand
31. **A:** der Ringständer

32. **ECZA DOLABI**
32. **F:** la petite pharmacie (la petite armoire - pharmacie)
32. **İ:** the medicine cupboard
32. **A:** die Hausapotheke (das Arzneischränkchen)

33. **AYNALI DOLAB gard-rob) (iki kısımdan mürek.**

Hitlerin bir emri üzerine

Alman müzelerindeki kıymetli tablolardan bir çoğu

İsviçreye götürülerek haraç mezat satıldı

Ahlâka uygun görülmediği için Almanyadan sürülen bu şaheserlerin adedi 125 dir

Meşhur Van Gogh'un (portresine) tam 1.500.000 frank verdiler

birkaç ay evveldi. Bir
ta tatili esnasında malikânesine
leşen Hitler iş odasında çalışı-
du. Yazmakta olduğu lüzumlu
nutku birkaç dakika için bırak-
Sevdiği resimlere benziyen bir
im birdenbire gözleerini çekmış
Mevzuun aşikâr cüretine rağmen
akademik olan bu eser, bir yı-
teshir etmekle meşgul yarı çıp-
bir kadını gösteriyordu. Hitler
an bu resme dikkatle baktı.. Onu
mükemmel buluyordu.

Hitler ressam

Kendisi de, yaşamak için bizzat
im yaptığı zamanı dikkatle ha-
lar. Romada Mişel Anj'la biran
nız bırakılmasını istiyen adam,
Alman tarafından yapılan bu
lak kadını büyük bir sanat eseri
ve takdis ediyor. Alman devlet
sinin kaşları birdenbire çatılıyor,
zü ku... bir memnuniyetsizlik
de ediyordu. Hitler düşünüyor
Alman müzelerinin mahzenleri-
bu gördüğünden çok farklı bir
tâ eseri olan tablolar var. O.a-
filhakika, korniglerden çıkmış
tat henüz yırtılmamış, kendileri-
her türlü mecburiyetlerden uzak
serbest addeden artistlerin tablo-
bulunuyor. Bunlar Alman ve
ansız sanatkârlarının eserleridir.
esela: Liebermann, Corinth, Ko-
schka, Gaugin, Matiss'in ve Van
gh'un, bir buhran esnasında ken-
kulağını kesen o deli ressamın
erleri.

Almanların Führeri düşünüyor.
— Fransız ressamlarının tefev
ık ettiği bu sanatten çarçabuk
rtulmak lâzımdır. Bunlar tered
etmiş resimlerdir.

Satmak yahut yakmak

Hitler, katî bir emir vererek: "Bi
üç sene evvel, Henri Heine, Tho
as Mann'ın kitapları nasıl yakıld
bütün bunları da yakınız,, d
ek arzusunu hissetti. Fakat bu se
r daha ihtiyatlı bulunarak, belk
maliye nazırı kont fon Krosig
hvering'le yaptığı geçen mülâkat
atırlıyarak sadece:

— Bu tabloların süratle İsviçred
tılmasına karar verdim. Eğer de
okrat amatörler bunları zevkleri
uygun buluyorlarsa satın alsın
r. Bunlar bize iyi Alman re
ri alacak parayı getirecektir.

Bundan başka, beynelmilel pa
rda Matisselerin, Van Gogh'ların
diğer "lânete uğramış ressamla
n., itiraz kabul etmiyen kıymetle
dığını Hitler de bilmiyor değild

125 ahlâksiz tablo

Bu suretle, Hitlerin tardettiğ
ansız ve ecnebi sanatkârlarının
5 modern eseri Lucerne'de ote
asyonal salonlarına dağılarak mü
ayedeye kondu.

Fransız üstadları, Gauguin, Picas-
s, Natisse, Van Gogh, Marie Lau-
pencin, Vlaminek, şöhret ve itiba
verilerek ayrı salona yerleştirildiler
Diğer ressamlara da hemen heme
Fransız ressamları derecesinde e
hemmiyet verildi. Dünyanın bütü
büyük tüccarları eksperin yanınd
yer aldılar. Aralarındaki mücadele
nin ciddî olacağı belli oluyordu. C
rada en büyük beynelmilel satışla
ra alışmış olanlar, müzelerden geler
birçok alıcılar ve nihayet, zevkine
uygun bir tabloyu görmek için bin-
lerce kilometre gitmekten hiç çekin-

Alman hükûmetinin İsviçrede haraç mezat sattığı kıymetli tablolardan meşhur Picasso'nun (Apsend içen kadın) tablosu.

miyen sanat amatörü meşhur profesör Venturi vardı.

Satış

Saat 15,30 da satış son derece kızışmış bulunuyordu. Reich hükûmetinin mümessili doktor Hopsin vazifesi çok müşküldür.

Saat 15,25 de Van Goghun portresi, bütün satışın en ehemmiyetli tablosu 175000 İsviçre frangı gibi yüksek bir meblâğa yükseldi. Gauginin bir tablosu 5.000, Picassonun bir kadın portresi 36000 bir diğer tablosu 80000 franka çıktı.

Tabloları satın alanların isimleri gizli tutuldu. Fakat Van Goghun, mösyö Francfort adında büyük bir Amerikan koleksiyoncusu tarafından satın alındığı zannedilmektedir.

Modiglianinin küçük bir kadın portresi pek ehemmiyetli bir fiyata çıkacağı söylenmektedir. Bu tablonun müessir bir hikâyesi de vardır. 1920 senesinde onu Gualino satın aldı. İtalyan maliyecisinin gözden düşmesi üzerine eser müsadere edildi. Musolini, Berlinde millî galeride bulunmakta olan bir Michettiyi elde etmek istediğinden ona mukabil Modiglianiyi teklif etti. Almanya bunu memnuniyetle kabul etti. Fakat 1931 de Alman eksperleri küçük bir tablo ile büyük bir tablonun değiştirildiğini ilân ettiler.

Belki Luzepnedeki satışa da karışmış olan bu zararlı eksperlerin bugün de Modiglianinin portresi hakkında ne düşündüklerini biz de öğrenmek isteriz.

(Pari Suar'dan)

Millî kümenin son haftası

(Baş tarafı 8 incide)

Her iki tarafın da çalışacağı ve büyük bir gayretle oynıyacağı bir maçta neticeyi kuvvetli tarafın lehine görmek insanı aldatabilir. Her iki tarafın lehindeki meziyetlerile, aleyhindeki noktaları ölçerek netice için bir tarafı namzed göstermek bir hayli müşküldür.

Ve zaten bu meziyetler ve aleyhte noktalar da netice üzerinde rol oynıyacak kadar mühim değildir.

Tamamiyle heyecanlı bir hava içinde, şampiyon olmak için oynıyacak bir takımla, ilk maçının iyi şekilde bir revanşını almağa uğraşacak ikinci bir takımın karşılaşmasını seyredeceğiz.

Neticeyi - şampiyonluk ümidini kaybetmemek için - Demirsporun kazanması lâzımgeldiğini söyliyebiliriz. Fakat futbol - hele bizde - bu lüzumu dinlemiyecek kadar ters neticeler vermez mi?. Onun için kat'i olarak galibi kestirmek pek müşküldür.

Beşiktaş - Demirspor maçına gelince :

Bu maç, Demirsporun şampiyonluğu üzerinde olduğu kadar, Beşiktaşın da 3 üncülük ümidi üzerinde rol oynadığından mühimdir.

Demirsporun Vefayı yendiğini farzetsek bile, Beşiktaşı yenmesi söylediğimiz gibi hem millî kümedeki derece paylaşılması yüzünden ve hem de takım kuvvetleri ölçüsü bakımından epeyce zordur. Demirspora karşı oynıyacak Beşiktaş takımı, millî kümede 33 puvanla Ankaragücü takımı hizasına gelmek ve gol averajında öne geçerek hakkak kazanmak için oynıyacaktır.

Hele, Vefanın Demirsporu yendiğini farzedecek olursak, o zaman Demirspora karşı Beşiktaşın galib gelmesi demek, takımının millî küme 2 inciliğini kazanması demektir.

Görülüyor ki Beşiktaş ne vaziyette olursa olsun muhakkak maçı kazanmak mecburiyetindedir.

Beşiktaş bu maçla kendi derecesini yükseltirken ayni zamanda Galatasarayın şampiyonluğunu da kat'i bir şekle sokmuş olacaktır. Binaenaleyh bu maç yalnız Beşiktaş ve Demirspor için değil, ayni zamanda Galatasaray takımı ve her üç klübün Türkiyeye yayılmış taraftarları arasında da heyecanla beklenilen mühim bir dönüm noktasıdır. Pazar günü, Türkiyeki bütün spor meraklıları, çok haklı bir heyecan ve merakla Beşiktaş - Demirspor maçının neticesini bekliyeceklerdir.

Görülüyor ki Beşiktaş muhakkak kazanmak vaziyetindedir. Bu Vefa maçının neticesinin henüz hangi tarafa güleceğini bilemediğimiz için, Beşiktaşın karşısına mağlûb mu, berabere mi, galib mi çıkacağını kestiremediğimiz Demirsporlularda, birinci maçlarında ne netice alırlarsa alsınlar, muhakkak kazanmak için oynıyacaklardır.

İşte bu vaziyette, senenin ve millî kümenin en gergin ve can alıcı maçını yapacak takımlarda biz, Beşiktaşı daha avantajlı görüyoruz.

Şu halde Galatasarayı da millî küme şampiyonu kabul etmemiz lâzımdır. Bakalım dost Beşiktaş klübü, kendilerine maçsız 3 puvan hediye eden Galatasaraya şampiyonluğu hediye edecek mi?

Sacid Tuğrul ÖGET

RADYO

18.35 Müzik (Sousa'nın marşları - Pl.). 18.45 Müzik (Küçük orkestra - Şef: Necip Aşkın): 1 — Liemann - Vals boston. 2 — Vilhelm Vacek - Marş. 3 — Carlo Thomsen - Dua. 4 — Gustav Lindner - Şarap ilâhı Baküs şerefine dans. 5 — J. Strauss - Yarasa operetinden (Potpuri). 19.15 Türk müziği (İnce saz faslı). 20 Memleket saat ayarı, ajans ve meteoroloji haberleri. 20.10 Neşeli plâklar - R. 20.15 Türk müziği: 1 - Puselik peşrevi. 2 — Itrî - Puselik şarkı - Sünbülistan etme etrafı. 4 — İshakın - Puselik şarkı - Gönül verme bi vefaya. 5 — III. Selim - Puselik şarkı - Bir pür cefa hoş dilberdir. 6 — Puselik yürük semai. 7 — Puselik saz semaisi. 8 — Rahmi bey - Kürdili hicazkâr şarkı - Sana ey canımın canı. 9 — Osman Nihat - Kürdili hicazkâr şarkı - Akşam güneşi. 10 — Selâhattin Pınar - Kürdili hicazkâr şarkı - Aşkınla yanan gönlüme. 11 — Sadettin Kaynak - Muhayyer şarkı - Ne zaman görsem onu. 20.50 Konuşma (Dış politika hâdiseleri). 21.05 Temsil. 22 Haftalık posta kutusu (Ecnebi dillerde). 22.30 Müzik (Bale müziği - Pl.). 23 Son aajns haberleri, ziraat, esham, tahvilât, kambiyo - nukut borsası (fiyat). 23. Müzik (Cazband - Pl.). 23.55 - 24 Yarınki program.

Yabancı Radyolardan Seçilmiş Parçalar

Program Türkiye saati üzerine ve öğleden sonraki saat olarak verilmiştir:

OPERALAR VE SENFONİ KONSERLERİ

9.30 Brüksel 1: Çek ve Rus musikisi.
9.30 Sottens: Senfoni konseri.
10.15 Brüksel 2: Haydn, Dvorjak.
11.10 Prağ: Opera parçaları.

ODA MUSİKİSİ VE KONSERLER

7.10 Münih: Şarkı, piyano.
7.45 Londra (N.): Brahms.
8. Eyfel: Şarkı, piyano.
10.30 İstokholm: Şarkı.
11.20 Berlin (Uzun d.): Org.
11.30 Roma grupu: Keman konseri.

HAFİF MUSİKİ VE OPERETLER

7. Varşova: Halk orkestrası.
8.30 Bratislava: Çigan orkestrası.
9.15 Breslav: Varyete konseri.
9.15 Berlin (Uzun d.): Dobrin orkestrası.
9.15 Königsberg (Heilsberg): Varyete konseri.
9.30 Napoli grupu: Hafif musiki.
10. Torino grupu: Orkestra, soprano.
11.15 Bükreş: Hafif orkestra.
11.40 Kolonya: Serenatlar ve rakş havaları.
12.30 Budapeşte: Çigan orkestrası.

VARYETE VE KABARELER

9. Londra (N.): Varyete.
9.15 Münih: Varyete.
10.10 Eyfel: Varyete.
10.50 Paris (PTT): Varyete.

nızı doğru bulmam...

Balsamonun bu sözleri prensesi sakinleştirmişti:

— O halde gördüğünüz şeyler felâketler midir.

— Evet, madam felâket, hem de büyük, çok büyük felâket..

— Hepsini söyleyiniz..

— Çalışacağım.

— Dinliyorum..

— Sual sorunuz cevap vereyim.

— Evvelâ ailem mes'ud yaşayacak mı?.

— Hangisi? Ayrıldığınız aile mi?. Sizi bekliyen aile mi?..

— Hakikî ailem.. Annem Mari Terez, kardeşim Jozef, kızkardeşim Karolin..

— Sizin betbahtlığınız onlara dokunmıyacak...

— Bu felâket ve betbahtlık bana mahsus mudur?.

— Size ve yeni ailenize..

— Bu felâketlere dair izahat verebilir misiniz?.

— Tamamiyle madam..

— Kral ailesi üç prensten ibaret..

— Evet...

— Dük dö Berri, Kont dö Provens ve Kont d' Artuaz..

— Tamam .

— Bunların talihi ne olacak?.

— Üçü de hükümdar olacak.

— O halde çocuğum olmıyacak demek?.

— ünyaya çocuklarınız gelecek...

— Demek ki erkek evlâd getirmiyeceğim?..

— Evlâtlarınız arasında erkek lerde olacak.

— Bunlar ölecekler mi?

— Birinin öldüğüne, diğerinin yaşadığına müteessif olacaksınız..

— Kocam beni sevecek mi?.

— Evet...

— Çok mu?. .

— Pek çok..

— O halde sizden sorarım, bana ne felâket gelebilir, kocam beni sevdikten, ailemin himayesini gördükten sonra?.

— Bunların ikisini de kaybedeceksiniz..

— Bana da ahalinin muhabbet ve yardımı kalır ya?.

— Ahalinin muhabbet ve yardımı mı?... Ahali sükûnet içinde bulunan büyük bir denizdir...

Siz fırtına zamanında büyük denizleri gördünüz mü?.

— İyilik ederek fırtınanın kopmasına mâni olurum, şayet isyan ederse ben de beraber isyan ederim.

— Dalga ne kadar yüksek olursa açacağı uçurum o kadar derin olur.

— Bana Allah kalır ya?.

—Allah bizzat mahkûm ettiği başları müdafaa ve muhafaza

— Bu üç kelime mektubun başında yazılıydı.

— Ben bu kelimelerin yeri neresi olduğunu değil, mânasını soruyorum.

— Mektubun hitap ettiği zata karşı büyük bir muhabbeti olduğu görünüyordu. İşte anlattığım zaafından bir nümune budur.

— Bu üç kelimeyi hatırlıyor musunuz?.

— Tamamiyle! .

— Söyleyiniz.

— Açıkça mı?.

— Evet...

— Sevgili dostum....

Mari Antuvanetin rengi soldu, dudaklarını ısırdı .

Balsamo:

— Şimdi zatıâliniz, bu mektubun kime karşı yazılmış olduğunu söylememi de bana emrederler mi?.

— Hayır, söylemeyiniz, fakat bir kâğıda yazıp bana veriniz..

Balsamo, cebinden kenarları altın yaldızla süslü bir defter çıkarıp altın saplı bir kurşun kalemi ile defterin bir sayfasına iki üç kelime yazdıktan sonra kâğıdı koparıp prensese verdi.

Bu kâğıdın üzerindeki cümleler: "Mektup kral Beşinci Lüinin metresi madam la markiz Pompadura yazılmıştı.,, dan ibaretti.

Prenses, Balsamoyu hayret ve dikkatle süzerek:

— Bütün bunlar pek doğru, diye söylendi. Sizin bu tafsilâtı ne vasıtayla aldığınızı bilmiyorum ama, ben yalan söylemeği sevmediğim için, bunların tamamiyle doğru olduğunu itiraf ederim..

— O halde madamın ilmimin bu zararsız nümunesiyle iktifa etmelerini rica ederim .

— Hayır mösyö hayır, sizi âlim gördükçe istikbalim hakkında söyleyeceğiniz şeyleri duymak için daha büyük bir arzu duyuyorum. Siz şimdiye kadar bana maziden haber verdiniz. Ben istikbalden de haber vermenizi isterim.

Prensesin, bu sırada fevkalâde telâşlı ve meraklı olduğunu herkes görüyor ve anlıyordu.

Balsamo sakin bir sesle:

— Emrinize tâbiim, dedi.. Maamafih bu hususta ısrar etmemenizi ikinci defa istirham ederim.

— Şimdiye kadar ben "isterim, ,kelimesini iki defa söylememiştim. Bu kelimeyi size bir defa söylediğimi biliyorsunuz.

Balsamo âdeta yalvararak:

— Hıç olmazsa müsaade buyurunuz da bir defa haber verici ruhları göreyim, o zaman size istikbale ait sırlarınızı söyle-

17572 Atatürkün Agıtı

Mühim bir tavsiye:

Bu eseri ruhundan kopan bir heyecanla plâğa okuyan ve çalan ve ayni zamanda güftesi ve bestesi Türk milletinin duygularına hitab eden bu eserin bestekârı olan meşhur halk şairi AŞIK VEYSEL'dir. Eseri bütün inceliğile dinlemek ve aslını almak istiyenler yalnız AŞIK VEYSEL tarafından okunan bu plâğı bayilerden istemeleri tavsiye olunur.

COLUMBİA PLAK ŞİRKETİ

TWN

Motosikletleri

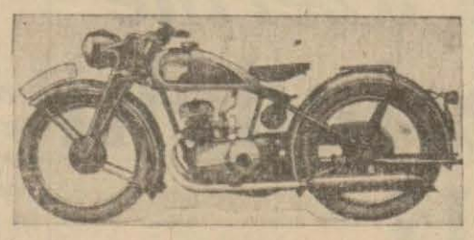

Avrupa motosikletlerinin en sağlam ve en çok sevilen markadır. Müteaddid beygir kuvvetlerinde modelleri vardır.

Fiatları gayet ucuzdur. Heveslilere müjde!

940 MODELİ

SCHAUB

RADYO

Teknik ve zevk harikasıdır

Her keseye elverişli, tek fiat, bir kere uğrayıp görünüz.

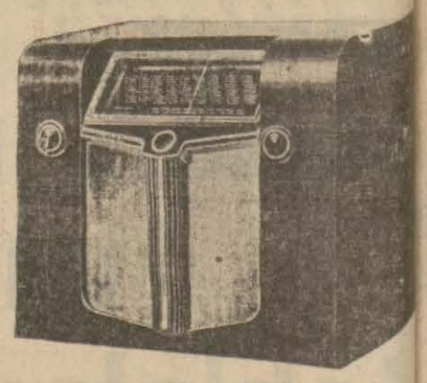

Umumî acenta: Adem Karadağ Galata, Voyvoda caddesi No. 123

KANZUK

NASIR İLÂCI

En muannid ve eski nasırları bile kökünden çıkarır. Elli senedenberi Avrupa ve Amerikada mazharı takdir olmuş bir ilâçtır. Kanzuk Nasır ilâcı her eczanede vardır.

İNGİLİZ KANZUK ECZANESİ — Beyoğlu, İstanbul

Prezervatif denilince hatıra Marka gelir. Eczanenizden ısrarla REX isteyiniz çünkü: Sağlamdır ve gayet ince ipek lâstikten yapılmıştır.

BOMONTİ BAHÇESİNDE

8 Tiyatro yıldızı tarafından BÜYÜK VARYETE

Sumpreta ve Kalket dansları, FOFO LUKA, İVONİ VLADİMİRU, KARMİNA, meşhur okuyucu FAHİRE, Opera Tenoru BAKEAS, Komper KONTARİNİS, Komik AN. TZİNİOLİS (Kirkor) ve AT. PENNAS.

BÜYÜK ORKESTRA

Yeni program muvaffakiyetle devam ediyor. Akşam saat 20 le bütün müskirat ve meşrubatımız taze ve soğuktur. Cumartesi ve pazar sürprizleri

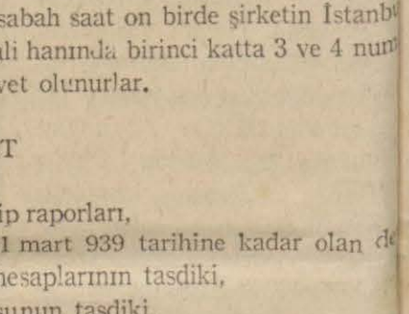

FOFO LUKA

Sondaj barakası yaptırılacak

Yeşilköy Mıntaka Meteoroloji istasyonundan :

15-7-939 tarih cumartesi günü saat 10 da Yeşilköy mıntaka meteoroloji istasyonu binasında (1155.08) lira keşif bedeli olan Yeşilköy mıntaka istasyonu için yapılacak sondaj barakası inşaatı açık eksiltmeye konulmuştur . Mukavele eksiltme bayındırlık işleri genel hususî ve fennî şartnameleri proje keşif hülâsası ile buna müteferri diğer evrak dairede görülecektir.

Muvakkat teminat (87) liradır.

İsteklilerin en az (1000) liralık bu işe benzer iş yaptığına dair dairelerinden almış olduğu vesikalara istinaden İstanbul vilâyetinden eksiltme tarihinden (8) gün evvel alınmış ehliyet ve 939 yılına ait ticaret odası vesikaları ile gelmeleri. (4714)

1939 Resimli Hafta

Memleketimizin en güzel ve en ucuz haftalık gazetesidir

Hali tasfiyede maadin ve cevahir ve mevaddı madeniye Türk anonim şirketi

Hali tasfiyede Maadin ve Cevahir ve Mevaddı Madeniye Türk Anonim Şirketi hissedarları Ticaret kanununun 456 ıncı maddesi mucibince aşağıda yazılı ruznameyi müzakere etmek üzere 14 ağustos 939 tarihine müsadif pazartesi günü sabah saat on birde şirketin İstanbulda Galatada Asikurasyoni Generali hanında birinci katta 3 ve 4 numarada kâin merkezinde içtimaa davet olunurlar.

RUZNAMEİ MÜZAKERAT

1 — Tasfiye memurile mürakip raporları,

2 — 1 ikincikânun 939 dan 31 mart 939 tarihine kadar olan devreye ait bilânço ve kâr ve zarar hesaplarının tasdiki,

3 — Tasfiyeye giriş bilânçosunun tasdiki,

4 — 1 ikincikânun 939 tarihinden 31 mart 939 tarihine kadar olan devreye ait muamelâtından dolayı meclisi idare azalarının zimmetlerinin tebriyesi.

Heyeti umumiye iştirak etmek arzusunda bulunan hissedarların ticaret kanununun 371 inci maddesi mucibince hisse senetlerini içtima gününden lâakal bir hafta evvel ya doğrudan doğruya şirkete tevdi etmeleri veyahut bu maksatla başka bir müesseseye tevdi ettiğine dair bir vesika ibraz eylemeleri icabeder.

Tasfiye memuru

(K. I. 166)

Satılık ve Kiralık

ASRİ MANDRA

Veliefendi civarında asrî bir mandıra satılık ve kiralıktır.

Müracaat: Hamal Başı KAYRA Ap. No. 14 kat 2

Saç Bakımı

Güzelliğin en birinci şartı

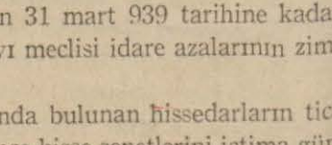

Petrol Nizam

Kepekleri ve saç dökülmesini tedavi eden tesiri mücerreb bir ilâçtır

Hizmetçi aranıyor

İyi bir aile yanında iyi bir ücretle çalışacak iyi bir hizmetçiye ihtiyaç vardır. Matbaamızın kitap satış yerine müracaat

Dr. İRFAN KAYRA

RÖNTGEN MÜTEHASSISI

Türbe, Bozkurd Kıraathanesi karşısında eski Klod Farel sokak No. 8 - 10. Öğleden sonra 3 ten 7 ye kadar.

mem muvafık olup olmadığını söylerim.

— şidiyor musunuz? İyi, kötü ne olursa olsun bilmek isterim.. Haberleriniz, iyi olursa belki de inanmam. Bana doğrusunu söyleyin.. Her halde size müteşekkir kalırım. Artık beni üzmeyiniz, başlayınız.

Prensesin bu emri kat'î idi. Balsamo sofranın üzerinde su dolu sürahiyi aldı ve altın bir tabak üzerine koydu, şişenin içindeki parlak suyu tetkike başladı.

Herkes derin bir sessizlik içinde bekliyordu. Biraz sonra elinde tutup tetkik ettiği sürahiyi sofranın üzerine koyarak müteessirane başını salladı.

Mari Antuvanet merak ve heyecanla sordu:

— Ne gördünüz bakalım?.

— Söyleyemem.

Prenses sinirli sinirli söylendi:

— Çünkü söyleyecek bir şey görmediniz de onun için değil mi?.

Balsamo da müteessir bir halde cevap verdi:

— Öyle şeyler gördüm ki onları prenslere kat'iyen söylemek istemem..

— Bilhassa bu şeyler hiç, kelimesiyle tercüme olunabilirse...

— Madam, beni söylemekten meneden bu değil.. Bilâkis...

Prenses hakaret edici bir tavırla gülümsedi.

Balsamo, ne yapacağını şaşırmış bir adam gibi telâş gösteriyordu. Kardinal sihirbazla alaya başladı. Baron ise Balsamoya yaklaşarak:

— Şimdi bizim sihirbaz işe yaramaz oldu, çok sürmedi, artık bütün bu altın takımların şark hikâyelerinde olduğu gibi asma yaprağına dönüverdiğini görmemiz kaldı.

Mari Antuvanet gülerek:

— Mösyönün bana takdim edilebilmek için hazırladığı bütün bu takımların yerine sade asma yaprakları olmasını tercih ederim, dedi.

Balsamonun rengi atmıştı:

— Madam, size takdim olunmak şerefini bendeniz aramadığımı hatırlarlar.

— Bunları gördükten sonra sizi görmek istiyeceğimi anlamak güç bir şey değildi.

Andre de yavaş bir sesle söze karıştı:

— Affediniz madam, mösyö bunları fena bir maksatla yapmamıştır her halde...

Prenses sert tavrını bırakmamıştı:

— Bunda kabahat ettiği kanaatindeyim.. Çünkü bir ihtiyara

hakaret etmekle bir insan yükselmez, bir müstakbel kraliçe bir asılzadenin maden kadehiyle su içmek istediği halde bir şarlatanın altın kupasından içmeğe mecbur ediliyor.

Balsamo, yılan sokmuş gibi birdenbire doğrularak hiddetinden titrek bir sesle âdeta bağırdı:

— Madam ben size talihinizi tamamiyle bildirmeğe hazırım.. Mademki gözleriniz kapalıdır, istikbali, gelecek karanlık vakaları görmek istiyorsunuz, öyle olsun.. Kabahat ben de değil..

Balsamo bu birkaç kelimeyi o kadar kuvvetli ve o kadar sert bir sesle söylemişti ki orada hazır bulunanların hepsi damarlarındaki kanın donduğunu hissettiler. Prenses de göze çarpacak derecede soldu.

İhtiyar kadın Almanca olarak prensese:

— Kızım onu dinleme, tavsiyesinde bulundu.

Balsamo ihtiyar kadına Almanca cevap verdi:

— Bırak dinlesin, mademki bilmek istedi, hepsini bilecektir. Kaderin hükmü değiştirilemez.

Orada bulunanlardan ancak birkaç kişinin anlayabildiği bu sözler herkesin korku ve merakını büsbütün arttırdı.

Prenses ihtiyar kadına dönerek:

— Bırak ta söylesin! dedi... Şimdi ona söylememesini emredersem beni korktu sanacak.

Balsamo şimdi gülümsemeğe başladı:

— Dediğim gibi zararlı ve tehlikeli bir cesaret..

Prenses sabırsızlanıyordu:

— Söyle mösyö, söyle..

— Zatıâliniz tekrar emrediyorlar mı.

— Ben kat'iyen kararımdan dönmem..

— O halde yalnız size söyliyeceğim..

— Peki öyle olsun..

Prenses etrafındakilere dönerek:

— Sizler, dedi, dışarı çıkınız.

— Herkes çıktıktan sonra Balsamoya döndü:

— Mükemmel, dedi gizli ve hususî bir mülâkat için iyi bir çare, değil mi?.

— Madam, beni hiddetlendirmeğe, tahrike çalışmayınız, ben size istikbalinize ait fevkalâde mühim haberler vermek için belki de Allahın bir vasıtasıyım. Talihi tahkir ederseniz, o da size hakaret eder, çünkü talih pek güzel intikam alır. Ben size kaderinizi haber vereceğim. Bu kadar mühim bir şeyde tereddüt ederek emrinizi yapmakta geciktiğim için bana karşı kızma-